

GÖZLERİNİZE İNANIN, BURASI HACIBAYRAM!

Son haftalarda Hacibayram'a giden Ankaralıları gördükleri karşısında şaşkına dönüyor. Büyükşehir Belediyesi'nin kepçe, dozer ve kamyonlarla yıkıma girmesi ile savaş alanını andıran meydandaki "yenileme" çalışması, arkeoloğundan mimarına, kitapçısından kahvecisine, Ankaralılardan tepki görüyor. Ne yapıldığını ise kimse bilmiyor. Valilik ve Kültür Bakanlığı ise sessiz!

Daha 20 Yıl Önce Yapılmıştı

1990'ların başında Murat Karayalçın'ın Belediye Başkanlığı sırasında, dönemin İmar Müdürü Raci Bademli koordinasyonunda, Mimar Abdi Güzer tarafından bir Hacibayram Meydanı Çevre Düzenleme Projesi hazırlanmıştı. Bu projeye göre, meydan ve bazı binalar kamu kaynakları kullanılarak inşa edilmişti. Üzerinden henüz 20 yıl geçmişken, bugün bu yapılar, Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılıyor!

Aydın Bodur - M. Onur Yılmaz >> s.3

Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsünde Soruşturma Terörü
Zeynep N., Kubilay D., Ezgi K. >> s.3

Memleketin ve Ankara'nın Terk Edilmiş İstasyonlarına Dair
Besim Can Zırh >> s.6

Ceyhan Atuf Kansu Şiir Ödülü ve "Baba Kokusu"
Ahmet Say >> s.6

Bu Bizim Hikayemiz, 1 Mayıs
Yaşar Seyman >> s.7

Size "Hocam" Diyebilir miyim?
Arif Şentek >> s.7

Çizgilerle Ankara; Dumankara
Özlem Ünsal >> s.18

Ankara'da Mayıs Sergileri
Özgür Ceren Can >> s.19

Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali Ankara'daydı
Ufuk Duruman >> s.21

Uçan Süpürge'de
'...rağmen: dayanışma, direniş, devinim!'

Ankara'nın en sevilen kültür-sanat etkinliklerinden biri olan Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, bu yıl 16. yaşını kutluyor. Festival 9-16 Mayıs tarihleri arasında 47 ülkeden 100 filmle Kızılırmak Sineması, Alman Kültür Merkezi ve üniversitelerde...

Selen Doğan >> s.20 - 21

13 Yaşında Pres Makinesinde Sıkışarak Ölmek...

Yoksulluk, ayrımcılık, eşitsizlik, silahlı çatışmalar... Dünyanın uzun süreli bu fotoğrafından elbette Türkiye muaf değil... Varolan küresel sistem, güç merkezlerini sağlamlaştırırken Türkiye'de de yoksulluğun artmasına dolayısıyla ayrımcılığa ve eşitsizliğe neden olmaya devam ediyor. Çocuklar da yoksulluğun, ayrımcılığın her boyutunu yaşıyor; ekonomik istismar, çocuk ticareti, zorunlu göçle karşı karşıya kalıyor. Hatta yaşamlarını kaybediyor...

Ezgi Koman - Gündem Çocuk Derneği >> s.9

Müziğin Sesini Duyuyor musunuz?
Her Eve Müzik Geliyor!

Ankara'da bir yerlerde; konservatuar hocaları, gönüllü müzisyenler ve üniversiteli gençler; Mamak'tan, Yenimahalle'den gelen çocuklarla, gençlerle; bir araya geliyor ve birlikte müzik yapıyorlar. İlk konserleri 26 Mayıs'ta, saat 20.00'de CSO Konser Salonu'nda. Kaçırmayın!

Solfasol >> s.6

DOSYA: Kentin Emeği
Bütün Ülkelerin
Proleterleri Birleşin!
>> s.10 - 17

Erdal Eren Konur Sokak'ta

23 Nisan sabahına böyle bir incelikli düşünceyle uyanmamızı sağlayan zihinlerin ev sahibi olduğun için seviyorum seni Ankara... /Zeynep Alica

Yardımsesver Sarıyılan

YAZ, ÇİZ, FOTO: ERHAN MURATOĞLU

Hem Tarih, Hem Hukuk Ayaklar Altında... Gözlerinize İnanın, Burası Hacıbayram!

Aydın Bodur - M. Onur Yılmaz

Son haftalarda Hacıbayram'a giden Ankaralılar gördükleri karşısında şaşkına dönüyor. Büyükşehir Belediyesi'nin kepçe, dozer ve kamyonlarla yıkıma girmesi ile savaş alanını andıran meydandaki "yenileme" çalışması, arkeoloğundan mimarına, kitapçısından kahvecisine, Ankaralılardan tepki görüyor. Ne yapıldığını ise kimse bilmiyor. Valilik ve Kültür Bakanlığı ise sessiz!

Daha 20 Yıl Önce Yapılmıştı

1990'ların başında Murat Karayalçın'ın Belediye Başkanlığı sırasında, dönemin İmar Müdürü Raci Bademli koordinasyonunda, Mimar Abdi Güzer tarafından bir Hacıbayram Meydanı Çevre Düzenleme Projesi hazırlanmıştı. Bu projeye göre, meydan ve bazı binalar kamu kaynakları kullanılarak inşa edilmişti. Üzerinden henüz 20 yıl geçmişken, bugün bu yapılar, Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılıyor!

Roma Dönemi Ankarası Yerle bir!

20 yıl önce, zeminin hemen altında yer alan Roma Dönemi kalıntılarının zarar görmemesi için, inşaat alanına iş makinesi sokulmazken, meydana şimdi kepçe, dozer ne ararsanız var. Haber için alana gittiğimizde, arazinin beş ayrı yerinde ağır iş makineleri çalışıyordu. Roma Dönemi

kalıntılarının uğradığı zararın en görünür kanıtı ise Valilik önünde bulunan, teras çarşının yıkımı sırasında ortaya çıkan ve kepçeler tarafından darmaduman edilen kalıntılar. Birinci derece arkeolojik sit alanı olan bölgede yıkım o kadar kontrolsüz ilerliyor ki çalışmalara refakat eden, denetleyen resmi görevli bir yana bir inşaat kalfası bile yok.

Tehdit ile Taahhüt

Görüşüğümüz ancak adını vermeye çekinden bir Hacıbayram esnafı, geçen yıl hiçbir resmi görevi olmayan takım elbiseli kişilerin, Belediye adına görüşmeye geldiklerini. Kendilerini yanlarında getirdikleri tahliye taahhütnamesini imzalamaya zorladıklarını, reddedenlerin tehdit ve baskıya maruz kaldığını belirtti. İsmi vermek istemeyen bir başka esnaf da zorla yerlerinden edildiklerini, ellerinde haklarını arayabilecekleri hiçbir şey bırakılmadığını söyledi. Yeni yapılacak çarşıdan kime yer verilir kime verilmeyeceği ile ilgili kararın, Büyükşehir Belediye Başkanı'nın iki dudağının arasında olduğunu belirten ve 30 yıldır Hacıbayram'da esnaflık yapan bir Ankaralı, korktukları için şahit oldukları hukuksuzluk ve usulsüzlükleri dahi gündeme getiremediklerini belirtti ve olan biteni şu sözlerle özetledi: "Gücü ve Belediyede tanıdığı olanın borusu ötüyor..."

Murat Karayalçın dönemindeki düzenleme sırasında, kendileri ile bir dizi bilgilendirme toplantısı yapıldığını, daha proje başlamadan herkesin yeni alacağı dükkanın belli olduğunu ve herkesin bilgilendirilerek rızasının alındığını hatırlatan bölge esnafı, şimdi ise hukuk dışına çıkılarak tehdit ile dükkanlarından çıkarıldıklarını ve yalnız bırakıldıklarını söylüyor.

"O tarafa bakarak fotoğraf çekmek yasak!"

Görüşmelerimizin ardından alanı incelerken, arkeolojik kalıntılar üzerinde çalışan iş makinelerinin fotoğrafını çekmemiz ANFA görevlileri tarafından engellenmeye çalışıldı. Fotoğraf çekerken yanımıza yaklaşan ANFA görevlisi, iş makinasını göstererek, "O tarafa bakarak fotoğraf çekmek yasak" dedi.

Kitapçılar çarşısında bazı dükkanlar henüz tahliye edilmemişken, Büyükşehir Belediyesi ekiplerinin çarşı

önünü dev panolarla kapatmasına tepki gösteren esnaf, "Büyükşehir Belediyesi yaptığı kanunsuz işi panolarla kapatmaya çalışıyor" dedi. Ankara 8. İdare Mahkemesi'nin dükkanların tahliye edilmesi istemini reddettiğini hatırlatan esnaf, dükkanlarına Türk bayrağı asarak direnmeye çalışıyor, dev panolarla alınlıklarına ve yapılan işin kanunsuz olduğunu söylüyor.

Yıkılan binaların yerine ne yapılacağı ise bilinmiyor. Bölgede incelemelerde bulunan TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi; süren çalışmalar ile ilgili tespit ve uyarılarını Büyükşehir Belediyesine, Ankara Valiliğine ve Kültür Bakanlığına yazılı olarak ilettiler. Resmi makamlardan ise şimdiye kadar hiçbir açıklama gelmedi.

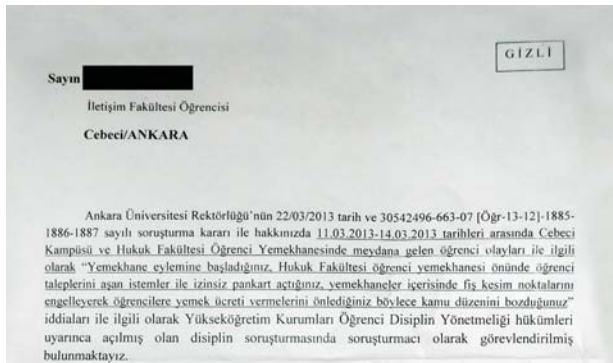

Roma Dönemi kalıntıları çok büyük zarar görüyor.

Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsünde Soruşturma Terörü

Geçtiğimiz günlerde Ankara Üniversitesi, bir lira elli kuruş olan yemek ücretlerine zam yapılmasının ardından başlayan öğrenci eylemleri ile gündeme gelmişti. Öğrencilerin zaten soğuk ve kalitesiz olduğunu ifade ettikleri yemeğin fiyatının bir lira yetmiş beş kuruşa çıkarılması üzerine başlattıkları eylemlere, Rektörlük onlarca soruşturma ile karşılık verdi.

Zamların geri çekilmesi, kaliteli yemek dağıtılması ve taşeron şirketin aradan çıkarılarak işçilerin iş güvenliğinin sağlanması talepleriyle, ücretsiz yemek yeme eylemi başlatan öğrenciler diğer öğrencilerin, çalışanların ve öğretim görevlilerinin desteğini de alarak, eylemi üniversitenin diğer kampüslerine de taşıdılar. Yönetim ile öğrenciler arasında yapılan görüşmelerde, taşeron şirketin sözleşmesinin fes edileceğine dair verilen sözlere rağmen bir türlü çözüme kavuşmayan yemek sorunu, şimdi rektörlükçe peşpeşe açılan soruşturmalara derinleşiyor.

Rektörlük, 11.03.2013-14.03.2013 tarihleri arasında Cebeci Kampüsü ve Hukuk Fakültesi öğrenci yemekhanesinde meydana gelen öğrenci olayları ile ilgili olarak "Hukuk Fakültesi öğrenci yemekhanesi önünde, öğrenci taleplerini aşan istemler ile izinsiz pankart açtıkları, yemekhaneler içinde fiş kesim noktalarını engelleyerek öğrencilerin yemek ücreti vermelerini önledikleri, böylece kamu düzenini bozdukları..." gerekçesiyle pek çok öğrenci hakkında soruşturma başlattı. Öğrencilerle, seçildiği günden bu yana yeni yönetim arasında devam sürmüş, bu soruşturmalara bir üst boyuta taşınmış oldu. /Zeynep Namlı, Kubilay Durmuş, Ezgi Tuncel

**ODTÜ'DE HAFİYE,
SOKAKTA POLİS ŞİDDETİ VAR**

Lütfen Alıcılarınızın Ayarı ile Oynamayın: ODTÜ'de, Bir Polis "Suçüstü" Yakalandı!

ODTÜ kampüsünde bir polis, yetkisi ve izni olmamasına rağmen kampüs içinde bir öğrenciyi takip ederken fark edilince ortalık karıştı. Olay karakolda bitti. Ama bildiğiniz gibi değil!

12 Nisan Cuma günü, Eğitim-Sen ODTÜ İşyeri Temsilcisi Mehmet Mutlu, önceki hafta yaşanan bir taciz ve şiddet olayı ile ilgili bilgi almak için görüşmekte olduğu bir öğrencisi ile kampüs içerisinde yürürken takip edildiklerini fark etti ve kendisini takip eden durdurunca peşi sıra bir dizi garip olay yaşandı. Takip edenin bir polis olduğu anlaşıldı. Tutanak tutuldu. Kampüse kaçak olarak giren polisi, karakola teslim etmek ve şikayetçi olmak için ODTÜ'ye ait resmi bir araçla yola çıktı. Bir süre sonra aracın önünü kesen sivil polisler silah çekerek arkadaşlarını kendi araçlarına alarak uzaklaştılar. Ardından olaya neden olan polis kendisini karakola teslim etmek isteyen ODTÜ personelinden şikayetçi oldu.

Bir de şöyle anlatmayı deneyelim: Tacizciyi korumak üzere taciz mağdurunu takip ederken yakalanan polis, tam karakola teslim edilecekken arkadaşları (onlar da polis) tarafından silahla yol kesilerek "kurtarıldı". Devletle uğraşmak istemeyen ODTÜ personeli polisten şikayetçi olmaktan vazgeçti. Ama polis ODTÜ personelinden şikayetçi.

Biz bu işten hiçbir şey anlamadık. En iyisi izlemeye devam edelim. Anlayınca size de anlatırız. / Mehmet Onur Yılmaz

Koç'u Taşıran Taşeron

Her ne kadar ana talebimiz olan kadrolu işçi olmanın "Biz burada sosyal düzeni düzeltmek durumunda değiliz." ifadesiyle idareimiz tarafından ısrarla geri çevrilmesine karşın bizler direnişimizin sonunda elde ettiğimiz kazanımlar sonucunda bir zafer kazandığımız görülmektedir. Koç Üniversitesi temizlik işçisi demeyi can-ı gönülden istediğimiz 161 taşeron işçimiz 2 Nisan Salı günü insanlık onuru ayaklar altına alınarak mesai çıkışlarında servislerle bir alana götürülmüş ve onlara bir daha üniversiteye gelmemeleri söylenmişti. Bu hareketle işçilerin, öğrenci ve akademisyenlerle görüşmesi engellenmeye çalışılmış ancak eski taşeron şirket ISS'in bu planı tutmamış ve Koç işçisi, öğrencisi ve akademisyeni bu hukuksuzluğa ve haksızlığa çok hızlı bir refleks göstererek 2 Nisan Direnişini üniversite ana kapısında başlatmıştı. Gün geçtikçe direnişimiz büyüdü ve okulumuzun nüfusuna göre ciddi bir sayıya ulaştı. Bir haftalık aralıksız direnişimiz sonrası okul idaresiyle uzlaşmaya varıldı ve emekçilerimiz geride hiç biri bırakılmadan tekrar işe alındı. Çünkü "Ya hep beraber, ya hiç birimiz!" di.

Bu direnişte üniversite bileşenlerinin yanı sıra maddi ve manevi destek veren birçok grup da oldu. Tekel direniş çadırımız içimizdeki ateşi biraz daha harlarken bazı sendikaların ve partilerin desteği bizleri üzerimizdeki sorumluluğun bilinciyle hareket etmeye itti. En yorulduğumuz, tükendiğimiz anda bizleri küçük bir konserle rahatlatan bir "Bandista" her şeye bedeldi. Geceyle gündüzüyle yeni taşeronların gizlice içeri girme çabalarını kapıdaki nöbetlerimizle engellemiş olduk. Zaten bir süre sonra sanırım onlar da bizim dirayetimizi görüp bunun pek akıllıca olmayacağını fark ettiler. Artık biz işçimizin sorunlarını çok daha yakından anlıyor,

onlar da bize çok daha fazla güveniyordu. Böylece bu birliktelik boyunca güzel insanlık kazanmış oldu; fakat kazandıklarımız bununla sınırlı değildi.

Direnişimiz sonrası hali hazırda sendikal hakları bulunmayan işçilerimizin sorunlarını paylaşabileceği Taşeron İzleme Kurulu adında bir platformumuz oldu. Bu kurul, öğrenci ve öğretim üyelerinden oluşturuldu ve okulumuz içindeki tüm taşeronları denetleme hakkına sahip oldu. Tam bağımsız çalışacak olan kurulumuzun meşruiyeti okul idaresi ve taşeronlar tarafından tanındı ve işçimize uzanan her türlü problemi disiplin kuruluna sevk etme yetkimiz oldu. Belki bir sendika değildi; ama yüz yıllardır emekçinin en doğal hakkı olan sendikalaşmanın şirketlere göre hak sayılmadığı günümüzde bu kurul "beyefendilerin" epey canını sıkımsız olacaktır. Bunun yanı sıra işçilerin daha fazla iş yüküyle sömürülmemesi ve onlara 6 ay iş güvencesi verilmesiyle ilgili maddeler de önemli kazanımlarımız arasında. Toplamda 18 önemli konu hakkında yasal bir anlaşmamız bulunmasına rağmen idareimiz tarafından "olanaksız" olduğu söylenen bazı maddelerin de peşini bırakmayıp okul içinde dayanışmamızı arttırarak takipçisi olacağız.

Özellikle akademisyenlerden gelen yoğun destek direnişimizi ilk günlerde görmezden gelmeye çalışan yönetimimizi çaresiz bırakarak müzakere sürecinin başlamasını önemli ölçüde olumlu etkilemiştir. Kapitalinin bu kadar büyük olduğu bir vakıf üniversitesinde, bu destek gücümüze güç katmış ve belki de birçok direnişten bizi ayıran önemli noktalardan biri olmuştur. Bu direnişin bir diğer farkı da doğuş sürecindedir. Üniversite bileşenleri tarafından hiçbir ideolojik grubun yönlendirmesi olmaksızın olağan şekilde doğmuştur. Yalnız, direnişimizin barışçıl bir şekilde devam edip olumlu sonuçlanması belki olağan olmayan fakat yine bizi diğer direnişlerden ayıran bir yönüdür.

Son olarak zaferimizde emeği olan başta tüm eylem komitemize, direnmeyi asla bırakmayan emekçi abi ve ablalarımıza, direnişimize saatlerini harcamış hocalarımıza ve arkadaşlarımıza ve her ne kadar bir bölümünün medyasından takip ettiğimiz üzere, bu olayı kendilerine göre yorumlayıp biraz daha farklı gösterecek de yanımızda duran parti, sendika ve diğer gruplara sonsuz teşekkür eder Koç Üniversitesi Direnişinden okuyucumu selamlarım. *Oğün Öz*

Yasakçı Muammer Güler, Taksim 1 Mayıs Meydanını Bir Kez daha Emekçilere Kapattığını Açıkladı...

Güler, yasaklama gerekçesi olarak, Taksim'de yapılan iyileştirme çalışmalarını gerekçe gösterdi. DİSK ve KESK, işçiler ve emekçiler olarak, 1 Mayıs'ı Taksim 1 Mayıs Alanında kutlamaktan vazgeçmeyeceklerini açıkladılar. *birgün/abo/solfasol*

Hizbullahçılar Solcu Gençlere Bıçakla Saldırıyor

Dicle Üniversitesinde kutlu doğum haftasında düzenleyecekleri etkinlikler için 8 Nisan'da afiş asmak isteyen, birçoğu Üniversite dışından gelen Hizbullahçı grup, kampüs dışındakilerin afiş asmamasını isteyen solcu gençlerle çatıştılar. Kampüste toplanan solcu gençlerin, ellerindeki kalaslar, sopalar ve bıçaklarla solcu öğrencileri yaralayan gruba müdahalesi sırasında, polis saldırganların kaçmalarına izin vererek solcu öğrencilere biber gazı ve copla saldırdı. Solcu gençler, polis tarafından gözaltına alındı. Şehir merkezine kaçan Hizbullahçı saldırganlar, şehir merkezinde de, solcu gençlerin mekânlarına saldırdı.

Çözüm sürecinde Diyarbakır'da başlatılan bu saldırıların benzeri, İstanbul Üniversitesinde de yaşandı. Dışarıdan gelecek Üniversitenin içine

sızmaya çalışan İslamcı gruptakilerin üzerinde, satır, bıçak, sis bombası ve sopalar vardı. Solcu gençler, iki gün üst üste kendilerine saldırmak isteyen grubu engellediler. Ancak 3. gün daha kalabalık olarak gelen grupla çatışma çıktı. Polis, çatışmayı dışarıdan gelen gruptan bazılarını gözaltına alarak durdurdu. Ancak hemen ardından gözaltına alınan saldırganlar serbest bırakıldı.

Ankara'da da ODTÜ'lü gençler, Dicle ve İstanbul Üniversitesindeki İslamcı grupların saldırıları ve polisin saldırganları koruyan tutumunu protesto için kampüsün ana kapısı önünde toplandılar. Toplanan gençler, kapının dışında yerleşmiş polis panzerlerine sloganlarla taş attılar. *abo/solfasol*

Bakan Bey Dilek Özçelik'ten İnsanlığı Öğrenebilir mi?

Kanser hastalarının ilaçla tedavisi için bir süredir, hükümetin uygulamaları nedeniyle, birçok kanser hastası ilaçlarını temin edemiyor. Dilek

Özçelik de kanser tedavisi görüyor, aynı zamanda üniversite öğrencisi. Çevre Bakanı'nın geldiğini öğrenince son çare olarak, Bakan'a tüm kanserlilerin dertlerini duyurmak istiyor: "Kanser ilaçlarını bulamıyoruz." diyor. Erdoğan Bayraktar'ın yaşlılıktan dökülmüş saçları, Dilek'in saçları ise gördüğü kanser tedavisinden dolayı yok. İksininin de yüzleri sıkıntılı. Dilek, kanser hastalarının çektiği sıkıntıyı dillendiriyor, yüzü karmakarışık. Bakan Bey'in de yüzü sıkıntılı, "Yine çattık bir dilenciye!" diyor adeta yüzü.

Cebinden bir avuç para çıkartıyor Çevre Bakanı. Dilek'in eline tutuşturuyor. Dilek'in suratı daha da açılıyor. Bakan Bey, yanından ayrılırken, Dilek'e dönüp "Aman..." diyor. "Orada çok para var, düşürme sakın." demeyi ihmal de etmiyor...

Dilek ağlıyor. Dilenci durumuna düşürülmeyi hak etmiyor.

Dilek, koşuyor arkasından Bakan'ın. Yetişemiyor. Sonra namaz çıkışı yakalıyor Bakan Bey'i. İade ediyor paraları, "Ben dilenci değilim!" diyor. Ağlıyor, iki gözü iki çeşme.

Bakan Bey, sadaka ve biat kültüründen geliyor. Dilek, bir vatandaş olarak derdine çare arıyor. Bakan anlamıyor; bakıyor! *Hürriyet/abo/solfasol*

tmmob mimarlar odası ankara şubesi kent izleme merkezi

elverişli konut hakkı bir insan hakkıdır!

Geldiler, Gördüler, Önerdiler: Konut Hakkı Sempozyumu

Ne zaman: 28 Mart-1 Nisan 2013

Nereye: Önce Ankara'ya, sonra İstanbul'a.

Kim: Önceki Konut Hakkı Raportörü Miloon Kothari ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği görevlilerinden Bahram Ghazi.

Kimin daveti: Kent Hareketleri aracılığı, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin daveti ve İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin katkıları

Gezdimler gözlediler: Ankara'da Dikmen, Mamak, Çiğcin, Hıdırlıktepe ve Hacı Bayramı, kısaca dönüşüm alanlarını.

Dinlediler: Mahalle sakinlerini, Türkiye'de kentsel dönüşümün mekanizmalarını, verileri, dönüşümlerin acılarını bilen akademisyenleri ve aktivistlerini.

Rahatsız edici buldukları: Türkiye'deki konut hakkı

ihlalleri, vitrin gibi göstermelik restorasyonlar (örnek: Hacıbayram).

Altını çizdikleri: İnsan hakları ve konut hakkı ihlallerini izleme ve takip etme konusunda, mahallelere ve sivil topluma önemli görevler düştüğü, uluslararası insan hakları izleme mekanizmalarına başvuru, raporlama ve takibin önemli olduğu.

Bu vesile ile: BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından 2008'de basılan Konut Hakkı kitapçığı TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından Türkçe'ye çevrildi.

Umut yarattı: Mahallelerin kendi aralarında ve ayrıca uluslararası düzeyde dayanışmalar ve ortaklıklar kurmaları olasılığı

Ortak karar: BM mekanizmalarına başvuru ve şikâyet yolları eğitimi alınması. /Şahika D.

Çankaya'da Parklar İklim Dostu Oluyor

Peyzaj Araştırmaları Derneği, Çankaya Belediyesi ortaklığında Birleşmiş Milletler GEF Küçük Destek Programı'nın (SGP Türkiye) desteklediği "İklim Dostu Çankaya Parkları" projesine başladı. Proje çalışmalarında Ankara çevresinde doğal olarak yetişen *Genista sessilifolia* DC. (Boyacı katır tırnağı), *Colutea cilicica* (Yabani Sinameki, Patlangaç), *Cotoneaster numularia* (Dağ muşmulası), *Rhus coriaria* (Sumak) ve *Viburnum lantana* (Tüylü kartopu) türleri yetiştirilecek ve Çankaya İlçesi'nde belirlenen parklara ekilecek.

İklim değişikliğinin etkilerinin giderek daha şiddetli hissedildiği günümüzde özellikle kentlerdeki peyzaj düzenlemelerinde yüksek miktarlarda suya ihtiyaç duyan bitkiler yerine, susuzluğa dayanıklı doğal bitki türlerinin kullanıldığı, kurakçıl peyzaj düzenlemeleri ve kurakçıl bitkiler konusunda bilgilendirme ve farkındalık yaratma ihtiyacı artmaktadır. Ancak mevcut durumda Ankara'daki kentsel yeşil alan düzenlemelerinde, su sıkıntısı ve kuraklık konularını dikkate alan uygulamalara, kentteki yeşil alanların düzenlenmesinden sorumlu belediyeler ve belediyelerin süs bitkisi ihtiyacını karşılayan fidanlıklar tarafından yeterince yer verilmemektedir. Kentlerdeki yeşil alan düzenlemelerinde, kurak ortam koşullarına dayanıklı olmayan ve Ankara'nın doğal bitki örtüsünde yer almayan bitkiler yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Oysa Ankara'nın da içinde yer aldığı Orta Anadolu Bölgesi'nde doğal bitki örtüsünün bozkır karakterinde olması,

kuraklık koşullarına dayanıklı ve estetik özellikleri ile kentsel peyzaj düzenlemelerinde kullanılabilecek doğal bitki türleri açısından önemli bir avantaj sunmaktadır. Doğal koşulların sağladığı bu avantaj, iklim değişikliği etkilerine uyum çalışmaları kapsamında, kentsel yeşil alan düzenlemelerinde değerlendirilebilir.

Bu kapsamda Peyzaj Araştırmaları Derneği'nin Çankaya Belediyesi ile birlikte SGP Türkiye'nin desteğiyle başlattığı proje kapsamında Ankara'da kentsel peyzaj düzenlemelerinde kurakçıl peyzaj bitkilerinin kullanımını konusunda farkındalık yaratılması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında Ankara florasında bulunan 5 tür çalının üretimi yapılabilecek ve Çankaya Belediyesi parklarına dikilecektir. Ayrıca yerel yönetimler ve sektör çalışanlarına da verilecek eğitim ile iklim değişikliğinin Ankara'ya olan etkileri, kamusal yeşil alanlarda su yönetimi, doğal bitki örtüsü çeşitliliği ve peyzaj tasarımlarında kullanım olanakları hakkında edinilen bilgiler aktarılacaktır. *Peyzaj Araştırmaları Derneği*

Daha fazla bilgi için: www.pad.org.tr, semiha.caglayan@pad.org.tr, nihan.parlak@pad.org.tr

24 Nisan'da Ermeni Kardeşlerimizi Andık

Halkların Demokratik Kongresi (HDK) Ankara Meclisi ve çeşitli sivil inisiyatifler, 1915 Ermeni soykırımı kurbanlarını andı.

Sakarya Meydanı'nda bir araya gelen topluluk, "24 Nisan'ı unutmuyoruz, bu acı hepimizin" pankartı açtı. Yapılan basın açıklamasında, "98 yıl önceki acıları paylaşmak; İstanbul'da yaşayan Ermeni aydınların İttihat ve Terakki Hükümeti tarafından dönüşü olmayan bir ölüm yürüyüşüne, yani tehirciler tarafından gönderildikleri o uğursuz günle başlayan soykırımı hatırlamak ve yaşananların acısını yüreğimizde hissetmek, geçmişle yüzleşmemize de fırsat sağlıyor. 1915'le başlayan süreçle samimi bir yüzleşme ve hesaplaşma için üstümüze düşeni yapmaya çalışıyoruz. Ermeni kültürünü topraklarımızdan ve hafızalarımızdan silmeye çalışanlara inat, çok kültürlü, çok kimlikli, çok inançlı ve çok dilli bir Türkiye'yi hep birlikte inşa etmek için, demokratik bir toplum için mücadele ediyoruz" denildi.

98 yıl önce, İstanbul'dan üçyüze yakın Osmanlı vatandaşı Ermeni aydın, 24 Nisan-25 Nisana bağlayan gece gözaltına alınırlar... İstanbul'dan trenle, Ankara vilayetine gönderilirler. Bu aydınlardan bir kısmı Çankırı ve bir kısmı da Ayaş'ta hapsedilirler. Çok geçmeden 29 Mayıs'ta hükümet, tebasındaki Ermeni vatandaşları için, o zamanlar Osmanlı toprakları olan Suriye'ye gönderilmek üzere "tehcir" kararı alır. Çankırı'dan gönderilen ilk elli küsur Ermeni aydından biri bile varamaz, Suriye'ye.. Daha bugünkü Ankara topraklarına varamadan katledilirler, yollarda... *abo/omat/solfasol*

Bakkal Karabet'in ışıkları yanmış
Affetmedi bu Ermeni vatandaş
Kürt dağlarında babasının kesilmesini
Fakat seviyor seni çünkü sen de affetmedin
Bu kararı sürenleri Türk halkının alınına
Nazım Hikmet, Akşam Gezintisi

Bazı Yaralar
Zamanla İyileşmez
24 Nisan 1915

Ankara'da Şinasi ve Akün Sahnesi'den Sonra, Leyla Gencer Sahnesi ve İstanbul'da Emek Sineması Tehdit Altında

Ankara'da Devlet Tiyatrolarına ait Şinasi (Eski Çağdaş Sahne) ve Akün Sahneleri için 17 Nisan'da üçüncü kez açılan ihaleye, ihaleyi protestoya gelen Ankaralılar, demokratik kitle örgütü temsilcileri ve "Ben Ankara" platformu temsilcilerinden başkası katılmadı.

Bilindiği gibi Ankara, hiçbir Batı ülkesinin başkentine yakışmayacak kadar az tiyatro ve gösteri salonuna sahip. İlk iki ihaleye çıldıktan ve ihale bedelinin az olması

dolayısıyla ihalenin iptal olmasının ardından, Kültür Bakanlığının yetkilileri, sahnelerin bir daha satışa çıkmayacaklarını söylemişlerdi. Ancak yetkililer sözlerinde durmadılar. Üçüncü ihale de, Ankaralı sanatseverlerin yoğun protestoları altında ihaleye katılan olmadığı için iptal edildi.

Bu arada opera ve balelerin sahnelendiği, Ankara'nın en eski sahnelerinden Leyla Gencer Sahnesi de tehdit altında.

Bu arada İstanbul'da Emek Sineması'nın, Demirören grubu tarafından yerinden taşınması ve yerine iş merkezi kurulmasını protesto eden sanatseverlere, Ankara'dan da destek geldi. Radikal/abo/solfasol.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), 18 Nisan'da "VII. Ulusal İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kongresi"ni Düzenledi

MMO YK Başkanı ÇAKAR açılış konuşmasında, Çalışma Bakanlığı tarafından uygulanan "Ulusal İstihdam Stratejisi"nin, iş hayatından işçinin aleyhine esnek ve güvencesiz çalışma koşullarını yaygınlaştıracağını, işçi haklarının budanacağını, asgari ücretin gerileyeceğini söyledi. Çakar konuşmasında bu stratejinin en önemli ayağının taşeronlaştırma olduğuna dikkat çekti ve taşeronlaştırmanın iş güvenliği ve işçi sağlığı alanındaki zararına dikkat çekti. TMMOB Gn. Başkanı Soğancı'da yaptığı konuşmada, "sigortasız ve sendikasız çalıştırma önlenmeli, kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınmalıdır. İş cinayetleri kader değildir! İş cinayetleri engellenebilir, yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın! Yeter ki; her çalışmanın öznesi insan olsun!" dedi. *abo/solfasol*

Çözüm Evet Koalisyonu Toplandı

Ankara'da ve diğer büyük şehirlerde, akan kanın durması ve Kürt sorununun demokratik bir biçimde çözülmesi için çeşitli aydın, sanatçı, akademisyen ve vatandaşlardan oluşan gruplar, insan hakları örgütleri temsilcileri ve aktivistler, **Çözüm Evet Koalisyonları** kuruyorlar ve hükümetle imralı ve Kandil arasında barışçıl çözüm çabalarına destek çağrılarını yapıyorlar. 13 Nisan'da Mülkiyeliler Birliği'nde de toplanan Ankara Çözüm Koalisyonu da akan kanın durması ve barış sürecinin gelişmesi için amasız, fakatsız destek olacağını bildirdiler ve 26 Mayıs'ta İstanbul'da yapılması düşünülen 'Çözüm Süreci için Barış Yürüyüşü'ne çağrı yapıldı. *abo/solfasol*

Müziğin Sesini Duyuyor musunuz? Her Eve Müzik Geliyor!

Ankara'da bir yerlerde; konservatuar hocaları, gönüllü müzisyenler ve üniversiteli gençler; Mamak'tan, Yenimahalle'den gelen çocuklarla, gençlerle; bir araya geliyor ve birlikte müzik yapıyorlar. İlk konserleri 26 Mayıs'ta, saat 20.00'de CSO Konser Salonu'nda. Kaçırmayın!

Üniversite Toplum Derneği, Hacettepe Üniversitesi Konservatuari İşbirliği ve Mamak ELELE Derneği'nin desteği ile 130 çocuk; koro, keman, flüt ve ritim dersleri alıyor ve harıl harıl ilk konserlerine hazırlanıyor.

Üniversite Toplum Derneği henüz bir yaşında bir demek. Ama bir yılda yaptıklarına bakıldığında, Ankara'nın önemli derneklerinden biri olacak gibi görünüyor. Üniversitelerin mekansal, bilimsel ve insan kaynaklarını toplumun farklı kesimleri ile buluşturmaya; böylece toplum ile üniversiteyi birbirine yaklaştırmayı amaçlayan Üniversite Toplum Derneği'nin, en önemli çalışmalarından birisi 'Her Eve Müzik Projesi'.

Mamak ve Yenimahalle'de yaşayan ve ilköğretim çağında olan çocukların; bazen kendi mahallelerinde bazen de Hacettepe Konservatuari mekanlarında, konservatuar hocaları ve öğrencileri ile buluşması ve birlikte müzik yapması olarak özetlenebilir proje. Ana amaç çocukların müzik becerilerini geliştirmek, üniversite ile toplum arasında etkileşim yaratmak. Diğer yandan toplum içinde sanata verilen önemin artmasını ve sanatın daha geniş bir kitle tarafından desteklenmesi de amaçlanıyor.

Projenin Mamak'taki Ev Sahibi ELELE Derneği

Aralık 2012'de başlayan ve 6 ay sürecek olan projenin Mamak'taki ev sahibi ELELE Derneği, her Pazar minik konuklarının ağırlıyor. Proje ve verdikleri destek hakkında konuştuğumuz ELELE Derneği Başkanı Serdar Karaduman; Mamak'ta çocuklar ve gençler için sosyal olanaklar olmadığını, bu olanağı ayaklarına kadar getiren 'Her Eve Müzik Projesi'ne ev sahipliği yapmaktan büyük sevinç duyduklarının belirtiyor. Karaduman, 'Her hafta Pazar günü çocuklarımızı derneğimizde ağırlıyoruz. Bazı derslerini burada alıyorlar, bazı derslerini de Hacettepe Üniversitesi Konservatuari'nda... Oraya da Derneğimiz önünden kalkan otobüslerle gidiyorlar. Müzik aletleri dahil ailelerin hiçbir masraf yapmaları gerekmiyor. Çocukların kumanyalarını da kullandıkları müzik aletlerini de Dernek olarak biz temin ediyoruz.' dedi.

'130 Çocuk Faydalanıyor, 6 Ay Devam Edecek'

Üniversite Toplum Derneği Yönetim Kurulu Üyesi ve Her Eve Müzik Projesi Genel İşleyiş ve Planlama Birimi Sorumlusu Mehmet Kuzu, çalışmalar hakkında şu bilgiyi verdi:

"Ritim', 'Flüt' ve 'Koro' eğitimleri her hafta Pazar günleri verilmektedir. Ayrıca ayda bir, tüm çocuklara verilecek olan 'Çalgı Tanıtımı ve Temel Müzik Bilgisi Eğitimi'nden, Yenimahalle ve Mamak'ta yaşayan, farklı yaş gruplarından toplam 130 çocuk faydalanmaktadır."

"Torunumun özgüveni arttı."

Her Eve Müzik Projesi'ne katılan çocuklardan birinin büyükannesi

olan Fatma Gülsün; "Torunumda ilk günlerden itibaren olumlu yönde değişimler olmaya başladı. Torunumun özgüveni arttı. Bazı şeyleri daha kolay başarabileceğine inanıyor artık." dedi. Çocuğu koro eğitimi alan Güler Bek ise "Kızım zaten müziğe çok meraklıydı. Her Eve Müzik Projesi'ne katılmasının ardından bu merakı daha da arttı. Koro eğitimleri üniversitede verdiği için, çocuğum küçük yaşta üniversite ortamını gördü. Bu da derslerini olumlu yönde etkiledi." diye belirtti.

"Birlikte bir şeyler yapmak bireysellikten daha güzelmiş."

İki çocuğu proje çalışmalarına katılan Ali Ekber Esen "Bu projeye iki çocuğum katılıyor. İkisi de grup çalışmasını daha iyi anlamaya başladı. Birlikte bir şeyler yapmanın güzel yanlarını gördüler." dedi. Müzik eğitimi alan 12 yaşındaki Özgün Esen; "Ben daha önce de gitar çalışıyordum. Ama bu proje sayesinde diğer müzik aletlerini de daha yakından gördüm. Ayrıca grup halinde bir şeyler yapmak bireysellikten daha da güzelmiş." dedi.

35 gönüllü üniversite öğrencisinin de destek verdiği projenin **sezon sonu konseri 26 Mayıs 2013 Cuma günü saat 20.00'de CSO Konser Salonu'nda** gerçekleşecek. Sakın kaçırmayın! / Solfasol

Memleketin ve Ankara'nın Terk Edilmiş İstasyonlarına Dair

Besim Can Zırh

28 Kasım 2010 tarihinde Haydarpaşa Garı, restorasyon projesi çalışmaları sırasında yaşanan bir elektrik kaçağından dolayı yandı. 1 Şubat 2012 tarihinde ise Ankara-İstanbul arası tren seferlerine "Hızlı tren yol çalışmaları nedeniyle" 24 ay ara verildi. Böylece, Tanıl ve Aksu Bora'nın deyişiyle, "Raylar Hanı: Ankara Ekspresi" kapanmış oldu. Tam bir yıl sonra ise Haydarpaşa-Gebze ve Kazlıçeşme-Halkalı banliyö seferleri "lyileştirme, inşaat ve elektromekanik sistemler işi" kapsamında kaldırıldı. Çalışmaların ne kadar süreceği belirsiz. Her iki hat güzergâhı üzerinde kentsel dönüşüm kapsamında önemli projeler hayata geçecek.

Ankara'da da durum farklı değil. Kayaş-Sincan hattı halen kapalı. TCDD'den iki yıl önce yapılan bir duyuruya göre:

"Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca, karayolu taşıt trafiğinin rahatlatılması amacıyla yapılacak Yeni Çiftlik Bulvarı projesi kapsamında karayolu alt / üst geçit ve köprü inşaatları ile TCDD tarafından yapılan BAŞKENTRAY projesi kapsamında ilave yeni demiryolu hatları yapımı, tüm istasyonların metro standardında yeniden inşası çalışmalarının gerçekleştirilebilmesi için Sincan-Kayaş hattında işletilen banliyö trenleri 01.08.2011 tarihinden itibaren ikinci bir bildirim kadar seferden kaldırılmıştır."

"İkinci bir bildirim kadar" ifadesi de sonu oldukça belirsiz bir sürece işaret ediyor. Ankara'yı boydan boya geçen bu hat üzerinde de kentsel dönüşüm projeleri tüm hızıyla sürüyor. İstanbul gibi Ankara da bir açık hava şantiyesine dönüşmüş durumda. Şimdilerde Ankara Garı ve Sincan arasında Polatlı Bölgesel Treni günde dört sefer karşılıklı işliyor. Geri kalanı konusunda bir fikrimiz yok. Hemen her konuda olduğu gibi aslında kanunen bir hakkımız var. Bu gibi konuları sorumlusuna sorabiliriz. Ama ya sormaya cüret edemiyoruz ya da sorsak da ortada malumat verebilecek bir makam yok. Belki, ne olduğunu bilen de.

Fakat, tüm bu yaşananların taştan tanıkları terk edilmiş istasyonlar sessizce orada öylece duruyor. Anadolu'ya uzanan şehirlerarası trenler ve yük vagonları dışında ziyaretçileri yok bu ara. Bir de bu tarihi yapıların ıssızlığını fark etmiş kent kaçkınları. Kimisi küçük bir muhabbet sofrasına mekan arıyor, kimisi güneşe karşı rahatsız edilmeden kitabını okumak için sokuluyor buralara. Bu uzun bekleyişte yeni kullanım biçimleri de ortaya çıktı. Çevre esnafı, gelip geçenler bir tür umumi tuvalet olarak kullanmaya başlamış Ankara'nın terk edilmiş istasyonlarını.

Peki bundan sonra ne olacak? Belki de her biri, koca bir AVM'ye dönüşen Ankara'ya eklenmek üzere sıralarını bekliyor.

Bilmiyoruz. Ama istasyonların ıssızlığı en çok da bize dair bir şeyler söylüyor. Kent-politik farkındalığımızı dair. Terk edilmiş istasyonların kent tarihimizdeki yerine dair bir talebimiz olsa şimdiye kadar bir çok kereler oralarda düzenleyeceğimiz şenlikli buluşmalarla bizim olanın takipçisi olduğumuzu dile getirirdik. Belki de geç kalmış değiliz. Hele ki yerel seçimlere bir yıl kalmışken. Ankara Garı'ndan Kayaş'a doğru uzun bir yürüyüş bizi bekliyor.

Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü ve "Baba Kokusu"

Ahmet Say

Nisan ayının ilk haftasında izlediğim "Ceyhun Atuf Kansu 2013 Şiir Ödülü" töreni üzerine birkaç not aktarmak istiyorum okurlarıma.

Kansu Şiir Ödülü bu yıl Halim Yazıcı arkadaşımıza verildi. İzmir'den gelen Halim arkadaşımızın konuşması, tören boyunca akıp giden şiir şölenindeki inceliklere, "imbat rüzgârı gibi ayrı bir hava getirdi" diyebilirim. Emin Özdemir dostumuzun Ceyhun Atuf Kansu'ya yazdığı "Mektup" ise yerinde saptamalarla bezeliydi ve bu nedenle etkileyiciydi. Ardından Işık Kansu, hazırlayıp okuduğu duyarlılık ve çok ilginç metinde, "babasının kokusu"nu unutmadığını belirtince, açık söyleyeyim, bu konuda kendimi o anda yoklayıverdim: Haklıydı! Uzun yıllar geçse de insan, babasının kokusunu anımsayabilir. En azından, başka insan kokularından ayırt ederek, "Şu ve şu

değil, işte bu üçüncüsü, babamın kokusudur!" diyebilir. Ne anlama gelir "baba kokusu"nu anımsamak? Öyle sanıyorum ki bebeklik ve onu 7-8 yaş dolayına değin izleyen çocukluk döneminde, insanoğluna en yakın insan kokusu, "anne kokusu"dur. Okurlarımız arasında var mı annesinin kokusunu anımsayan? Bu tür insan değerleri, yetişkinlik çağında herhalde önemini yitiriyor. Başkalarını bilemem, ama ben, "baba kokusu"nu duyumsamaya daha yakın buluyorum kendimi. Işık Kansu da benim gibi. Sevgili okurlarım, yoklayın kendinizi, acaba sizde de öyle mi?

Sözü nereye getireceğim biliyor musunuz? "İnsanın vatani, doyduğu yerdir" diye gerçekçi bir söz vardır, bilirsiniz. Demek ki insanoğlunun bebeklik ve çocukluk döneminde vatan, daha çok anne! Gençlik yıllarından başlayarak da daha çok

baba! Neden baba? Gençlik çağındaki oğluna ya da kızına harçlık veren, gelecekte evlilik vesairesine yönelik masrafları karşılayan babadır da ondan!

"Koku" falan derken Karl Marx gene haklı çıktı, gördünüz mü babama geleni? Evet, gençlik çağından başlayarak vatan, babadır!

Şöyle bir genellemeye gidebiliriz: Modern toplumun çekirdek birimi olan "aile"de çocukların gereksinimini karşılayan daha çok anne (yani vatan "anne"), çocukların büyüyüp de gençlik çağına ulaştığı dönemde ise "vatan", daha çok "baba"dır.

Gördüğünüz gibi, aile içinde bile ekonomik ilişkiler belirliyor "vatan"ı!

Hey gidi dünya! Hey gidi "doyduğün yer"! Hey gidi vatan!..

Bu Bizim Hikâyemiz 1 Mayıs

Yaşar Seyman - yasarseyman@gmail.com

Gençlik yıllarında yarım yamalak dünya görüşüyle akarsın sokaklara; karışsın içeriğini bildik eylemlere... İşçi kimdir? Sendika nedir? 1 Mayıs sevdasıyla düşersin yollara... Dillerde 1 Mayıs Marşı: **"Yepyeni bir hayat gelir bizde ve her yerde /1 Mayıs, 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı!"** O coşkuyla Emek Bayramı'nda koca işçi sınıfının en önünde yürüme hakkını kendinde görürsün.

Yıllar sonra gelir Nazım Hikmet'in, **"İşçiler ve 1 Mayıs** şiiri: **"Onlar ki toprakta karınca,/suda balık,/havada kuş kadar/çokturlar;/ korkak,/cesur,/cahil,/hakim/ve çocukturlar/ve kahreden/yaratan ki onlardır, destanımızda yalnız onların maceraları vardır."**

O BİLDİK HİKÂYİYİ ÖĞRENİRSİN:

1 Mayıs 1884 yılında, Amerika'nın Chicago kentinde toplanan Sendikalar Kongresi 1 Mayıs 1886'dan başlayarak iş gününün sekiz saat olarak saptanması, ağır çalışma koşullarının hafifletilmesi ve sendikal hakların verilmesi için tüm işçi örgütlerinin eylem yapma karar aldığı gündür. Bu amaçla yapılan gösteri ve grevler ise kanlı çatışmalarla sonuçlanır, eyleme katılan işçiler işten çıkarılır, işçi liderleri tutuklanır ve dördü haksız yere idam edilir.

Ancak, bu dava Amerika sınırlarını aşarak dünya emekçilerinin desteğini kazanır, olayların sloganı olan "8 Saatlik İşgünü" dünya işçilerinin isteği olur. Temmuz 1889'da yapılan Uluslararası İşçi Kongresi'nde 1 Mayıs; "İşçi Sınıfının Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü" olarak benimsenir o tarihten itibaren birçok ülkede "İşçi Bayramı" olarak kutlanmaya başlanır.

Yıllarca "1 Mayıs İşçinin Emekçinin Bayramı!" diye faşistlere karşı yürürsün. Yeri göğü inletirsin. Bu marşı öğrendiğin ve ağız dolusu haykırdığın gün görürsün ki, 1 Mayıs yalanlarla örülmüş bir masal olarak senin kuşağına anlatılır. Söz konusu emek olunca, hangi konuda masallar gerçeği yansıtır ki?

1 Mayıs bizim biçimlendiğimiz koşullarda, yıllarca 'Bahar Bayramı' olarak kutlandı. Çocukluğumuzun şenliği, gençliğimizin korku masalı, işçiliğimizin yasak bayramı ve kanlı 1 Mayıslar yaşadık bu topraklarda...

1 Mayıs yaklaştıkça gözaltına alınan sosyalistler, 'Eski tüfekler', devrimciler, emek temsilcileri, yüreklere salınan korkular, verilen gözdağları, sanki emek bayramı değil savaş provalarına tanıklık ederek tükenir yıllar.

Bizim yaşadığımız koşullarda 1 Mayıs böyle yaşanır. Çünkü bize anlatılan 1 Mayıs hikâyesi önce yalanlarla başlar.

1 MAYIS HİKÂYEMİZ

Ülkemizde 1 Mayıs ilk kez Osmanlı döneminde, 1905 yılında İzmir'de kutlanır ve bunu 1909 Üsküp kutlaması izler. İstanbul ise 1 Mayıs kutlaması ile 1910'da tanışır. 1920 yılında da, işgal kuvvetleri ve Osmanlı idaresinin yoğun baskılarına karşın 1 Mayıs, işçi bayramı olarak kutlanır ve işçiler "Bağımsız Türkiye" yazılı bir pankart taşırlar.

Cumhuriyet döneminde uzun yıllar dönemin koşulları nedeniyle 1 Mayıs'ın "İşçi Bayramı" olarak kutlanması yasaklanır. 1 Mayıs, işçi bayramı olarak ilk kez, 1975'de İstanbul Tepebaşı'nda bir düğün salonunda, 1976'dan itibaren de meydanlarda kutlanır. 1 Mayıs 1977'de İstanbul Taksim Meydanı'nda çıkan olaylar sonunda ölenler ve yaralananlar olur. Adı 'Kanlı 1 Mayıs' olarak tarihe geçer. 1 Mayıs coşkusu 12 Eylül 1980 darbesi ile bir süre kesintiye uğrar. Yaşanan tüm sorunlara, ölümlere, baskılara karşın 1 Mayıs hep işçi sınıfı tarihinde yerini alır.

URFALI KADIN'DAN 1 MAYIS ŞİİRİ

Erkek işi olarak bilinen sendikacı uğraşını zihinlerde değiştirmek boynunun borcu oldu. 'Kadın ve Sendika' kitabını yazmaya karar verince; öğrendim ki; Türkiye'de ilk "1 Mayıs" şiirini yazan, Urfalı tramvay işçilerinin grevine katılan, yoksul bir kantarcının kızı, Yaşar Nezihe ve onun zihinlere işlenen "Bir Mayıs İçin" şiirinin dizeleri: **"Ey işçi. / Bugün hür yaşamak hakkı seninken / Patronlar o hakkı senin almışlar elinden"** diyordu.

EKMEK VE GÜL

Gün geldi devran döndü, dünya dillerine çevrilen **"Ekmek ve Gül"** şiiri ile buluştuk...

"Yürüyoruz, yürüyoruz, günün aydınlığında/Donuk fabrika bacalarına, yoksul mutfaklara/Çarpıyor sesimiz ve birden parlayan/Bir ışık gibi ulaşıyor insanlara/"Ekmek ve gül!/Ekmek de gül de yaşam için yaşamsal./Mayıs emek bayramıdır./Ekmek ve gül bizde ekmeğin kavgası güllün dikenidir."

Oysa 1 Mayıs bütün dünya emekçilerinin bayramı. Büyük bedeller ödenerek çok zor kazanılan bir bayram bu bayram.

Ve dillerde James OPPENHEIM'in "Ekmek ve gül" şiiri dökülmeyi sürdürüyor:

"Yürüyoruz yürüyoruz, erkekler için de yürüyoruz/Çünkü hâlâ/bizim oğullarımızdır onlar/ Ve biz hâlâ analık ederiz onlara"

23 Nisan 2007 yılında 'Avrupa'nın Başarılı Kadın Sendikacısı' ödülünü Atina'da aldığım yıl; 1 Mayıs bayramına, Almanya'nın Duisburg kentinde yürüyüşe katıldım, konuşma yaptım. O yıl aynı saatlerde İstanbul'da olaylar, bol biber gazlı, tazyikli sulu, yaralılar ve gözaltılar... O, 1 Mayıs bayramını şöyle kaleme aldım: 1 Mayıs Yaşadık; Bizimkine Benzemez!
1 Mayıs'ın 2009 yılında "Emek ve Dayanışma Günü" adıyla TBMM'de tatil günü olarak kabul edildi.

"Kadınız, insanınız, insanlığı ayağa kaldırıyoruz/Paydos bundan böyle köleliğe, aylaklığa/Herkes çalışsın, bölüşsün kardeşçe, yaşamın sundukları/İşte bunun için yükseliyor yüreklerimizden/Bu ekmek ve gül türküleri"

1 Mayıs 1977'de ölenlerin anısına, 1 Mayıs Taksim'de kutlanmalı. Taksim Meydanı'na 1 Mayıs'ta ölenler anısına anıt yapılmalı. Yoksa biz, ekmek ve gül adına yaşamını yitiren emekçileri anmaktan yoksun muyuz?

TAKSİM EMEĞİN BAYRAM YERİ!

2010 yılında Taksim Meydanı'nda 33 yıl aradan sonra 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladık.

O 1 Mayıs, özlemin gönüllerde gül açtığı gün oldu.

O gün, toplumsal ve kişisel tarihlere yazıldı.

Sevinç gözyaşlarımız sel olup aktı.

Yılların yalan masalı o gün son buldu.

Taksim artık 'Emek Meydanı' oldu.

"Ancak bu böyle gitmez/Sömürü devam etmez

Yepyeni bir güneş doğar/Bizde ve ülkeler de"

O yıl 1 Mayıs'ı 122. yılında kutladık.

Ölmeden 1 Mayıs'ı bayram görmek, yasaklı '1 Mayıs Marşı'nı söylemek ve de 2010 da Taksim'de kutlamak varmış... Türkiye 1 Mayıs ayıbından kurtuldu. Darısı öbür ayıplarının başına...

1 Mayıs 2013

Yasal bayram olsa da 1 Mayıs zihinlerdeki önyargıyı, zihniyet kelepçesini kıramadı. Yaşamın her alanında mücadele ve emek bayramı olarak zihinlere işlenmeli. 1 Mayıs korkusu aşılmalı. Yaşadığımız yüzyılda emekçiler, küreselleşmeye karşı emeğin korunması mücadelesini vermeli. Emeğin tutsak, sermayenin özgür olduğu dünyada işçiler örgütlenerek mücadeleyi, birlik ve dayanışma içinde sürdürmeli...

1 Mayıs işçi sınıfına güzel günler getirsin...

1 MAYIS KUTLU OLSUN!

Size "Hocam" Diyebilir miyim?

Arif Şentek

Belirli gruplar içinde geçerli olan hitap biçimleri vardır. Örneğin, aynı tarihlerde askere alınanlar birbirlerine "tertip" derler. Aynı kentten olanlar için kullanılan "hemşo" veya çok yakın arkadaşlıklar için kullanılan "kanka" da genelleştirilmiş sesleniş biçimleri. Ankara'da ODTÜ'lüler arasındaysa "hocam" sözü böyle yaygınlık gösterir.

Aslında diğer okullarda, hatta ortaöğretimde de "hoca"lara hoca denir. İlkokullarda "öğretmenim" veya kısaca "örtmenim" diyenler, ileri sınıflara geçtiklerinde "hocam" demeye başlarlar. ODTÜ'deki fark, sadece "hoca"lara değil, herkese "hocam" denilmesidir. Yani ortalık "hoca"dan geçilmiyor. Öğretim üyesi, öğrencisi, personeli ve işçileri ile herkes birbirine "hocam" diyebiliyor.

1980 yılının başlarıydı, uzunca bir aradan sonra diplomamı almak için ODTÜ'ye giderken bindiğim minibüsün şoförü "hocam şöyle geçer misin" diyordu. Öğrenciler şoföre paralarını uzatırken "hocam alır mısın" diyorlardı. Kantine geldiğimde kadife pantolon üzerine parka giymiş bir öğrencinin büfedeki çaycıya "hocam bir kaşarlı bir de çay" dediğini duyunca pek keyiflenmiştim. Doğuşuna birinci dereceden tanıklık ettiğim "hocam" seslenişini kitesellik kazanmıştı.

Bugün gençler bu "maddi olmayan" türden mirası ne kadar sürdürüyorlar bilmiyorum ama biz eski kuşaklar alışkanlığımızı bozmuyoruz. İşin ilginç yanı eski hocalarımızın da bizi gördüklerinde "hocam" diye söze başlamaları. Bu arada adlandırmalarda ulama, kaynaştırma ve kısaltmalar da oluyor. Örneğin İlhan Tekeli'ye, "İlanoca" denir.

Belki başka kaynakları vardır ama bana göre ODTÜ'deki "hocam" seslenişinin başlangıcı 1965'e kadar uzanır ve işin ucunda yakın tarihimizin iki önemli kişisi vardır. Birincisi 1971 yılında 31 Mayıs günü Nurhak dağlarında yitirdiğimiz Sinan Cemgil, ikincisi Türkiye İşçi Partisi'nin ilk genel başkanlarından, TBMM kürsüsünde konuştuğunda fırtınalar estiren Mehmet Ali Aybar'dır.

Partide, özellikle İstanbul'da işçiler toplantılarda Aybar'la konuşurken, kendisine soru sorarken ona "hocam" derlerdi. Tanıyanlar bilirler gerçekten de bir "hoca" ağırlığı vardı Aybar'ın. Ayrıca kısa bir süre de olsa Hukuk Fakültesi'nde hocalık yapmıştı.

Sinan Cemgil'le ODTÜ Mimarlık'ta aynı yıllarda okuduk. İkimiz de İstanbul'dan gelmiştik ve siyaseten Türkiye İşçi Partisi (TİP) kökenliydik. İstanbul'dan kalma bir kulak dolgunluğuyla ve hafif esprili bir şekilde Aybar'a referansla birbirimize "hocam" demeye başladık. Hatta uzaktan öyle seslendiğimizde genç asistanların üzerlerine alınarak dönüp baktıkları da oluyordu.

Sonunda "hocam" önce Sosyalist Fikir Kulübü (SFK) ve Mimarlık çevresine, sonra bütün ODTÜ'ye yayıldı, kullanılır oldu. Bir ara "hafız" lafı dolaşıma girdiyse de uzun ömürlü olmadı. Ağırlıklı olarak da Sinan Cemgil'e "Sinan Hoca" deniliyordu. Herhalde bu masumane gelenek, darbelere, baskı dönemlerine inat sürdürüldü ki bugüne kadar geldi. İsterseniz buna bir "kampus efsanesi" de diyebilirsiniz.

Ülkemizde ve bölgemizde genellikle din adamları için kullanılan "hoca" sözü kimi yerlerde tepkiyle karşılanıyor. Örneğin Perran Kutman oynadığı dizide kendisine "hocam" diyen öğrencilerine "hoca yok, hoca camide" diyordu. Bunun, seküler bir titizlikten kaynaklanan ama özellikle sözün ODTÜ'de kazandığı içeriği dikkate almayan bir tepki olduğunu belirtelim.

"Hocam" derken, herkesin birbirinden öğreneceği, birbirine öğreteceği bir şeylerin var olduğunu düşünüyorsunuz. Yani herkes birbirinin hocasıdır bir anlamda. Bunun, öğretim üyelerinden oluşan ve öğrencilerle araya sınırlar koyan bir kastaşmaya karşı bir tepki olduğunu da söyleyebiliriz. Bu yönüyle "hocam" sözü bir "demokratikleşme" işaretidir. Belki bu nedenle özellikle ODTÜ'de yaygınlık kazanmıştır.

Fuat Ç. Gençlerbirliği Teknik Direktörü ile Ankara ve Futbol

Söyleşi: Kübra Ceviz

Fuat Çapa, nam-ı diğer FUAT Ç. ile taraftar buluşmalarında tanışmıştık ve daha ilk tanışmada röportaj sözünü kapmış mutlu mesut ayrılmıştım buluşmadan. Uzun bir aradan sonra, 90.yıl vesilesiyle hocayı Gençlerbirliği Tesisleri'nde kırmızı siyah odasında ziyaret ettim. Buluşmaya vesile olan Ali Ekber Düzgün'e, deşifre için de Faruk Şahin'e "aşırı" teşekkürlerimle...

KC – Hocam, 90. yıl ile başlayalım. Gençlerbirliği, Türkiye profesyonel ligine geçmiş en eski kurumlardan biri. Böyle bir kurumun futbol kültürünü nasıl buluyorsunuz?

FÇ – Gençlerbirliği'nde kalıcı hale gelmiş bir sistem var. Türkiye standartlarına göre iyi bir sistem ama artık dünyadan ve Avrupa'dan biraz uzaklaşmışız. Bu işlere başlanırken, tesisleri yapılırken, altyapıyla ilgili projeler üretilirken belki o dönemde Türkiye'nin lokomotifini olan bir kulüp olmuş. Ancak Avrupa kupaları oynamış bir takım sonra ligde kalma mücadelesi vermiş. 2003-2013 yılları arası on yıllık bir periyotta tahminen 20-25 civarında teknik adam değişmiş mesela. 90 yıllık büyük bir kulüpte, 2 yılını tamamlamış bir teknik adam, ilk 4'e giriyorsa burada bir sıkıntı var. Ama bu sadece Gençlerbirliği'nin değil Türkiye'nin de bir sıkıntısı. Ama Gençlerbirliği'nin bir 10 yılı daha var 100. yıl için ve bu 10 yılı iyi incelenmesi gerekiyor. Çünkü, güzel bir çıkış yaptıktan sonra ligde kalma mücadelesi veren bir takım olma hali süreklilik kazanmış. Bu da açıkçası, Gençlerbirliği gibi bir camia için, 90 yıl Türk futboluna hizmet eden bir kulüp için hoş bir durum olarak gözükmüyor. Yine de baktığımız zaman Gençlerbirliği, sadece kendi ayakları üzerinde durmuş, hiçbir taraftan destek almamış, hiçbir ekstra geliri olmamış, yine de iyi yönetilmiş bir takım. Futbolcu alıp satarak bu takımı belirli bir noktaya kadar getirmişler. Önemli olan bu aşamadan sonra, üzerine neler konulabilir diyerek çalışmak.

KC – Geçmişe değil geleceğe bakalım diyorsunuz. Peki, Gençlerbirliği'nin şimdisi nasıl size?

FÇ – Şu anda Gençlerbirliği'nin iyi projeleri var. Gelecekle ilgili iyi düşünceleri var. Geçtiğimiz sezon çok iyi bir sinerji yakalandı. Gençlerbirliği gibi bir kulübün, her zaman ligde ilk altıda olabilen bir kulüp olması lazım. Bir sezon belki dördüncü bitirir, bir sezon belki ikinci bitirir ama ilk altı içerisinde olmalı.

KC – Taraftarla güzel bir sinerji deyince, hemen şu soruyu sorayım. Futbolda şöyle bir denklem var; teknik ekip, futbolcular, yönetim ve taraftar. Günümüzde, endüstriyel futbolda, aslında en çok kaybeden taraftar. Yani bu denklemde maddi anlamda hiçbir kazancı olmayanlar taraftarlar. Ama futbol ve takımla ilişkisi olan, aslında en çok kazanan grup da taraftar bir yandan. Gençlerbirliği taraftarını nasıl buluyorsunuz, sempatik mi gerçekten yoksa naif mi?

FÇ – Futbol aslında bir tutku, taraftarlar için bir tutku. Aynı zamanda sosyal bir aidiyet, çünkü taraftar sadece orada 90 dakikayı yaşamıyor, ondan öncesi ve sonrası da var. O hafta sonu alınan sonuca göre hafta içerisindeki

yaşantısı, hayata bakış açısı, gülmesi, üzülmesi çok şey var. Ama önemli olan şu ki, insanlar buraya sevdiği için geliyor, gönülünü verdiği için geliyor... Gençlerbirliği'ne dışarıdan bakış açısı çok değişik. Naif kelimesine ben çok katılmıyorum, aslında daha çok mütevazı, "naif" denirse bize haksızlık edilmiş olur. Ama şu var, Gençlerbirliği'nin dışarıda belirli bir imajı var, önemli olan da o imajı korumak. Herkesin belki birinci bir takımı var ama ikinci takım olarak "sempatiklik" bağlamında Gençlerbirliği'ni tutan çoğunlukta. Bugün anket yapılmış olsa Türkiye'de, tahmin ediyorum ilk iki-üç takım içerisinde gireriz.

KC – Ankara dışında da çok tutuluyor takım. Rakip takım taraftarları Gençlerbirliği'ne mağup olduklarında üzülmediklerini sevindiklerini söyleyebiliyorlar. Sempatik olduğu için mi?

FÇ – Evet. Yani ligde diğer takım taraftarları da Gençlerbirliği'ni sempatik buluyor, centilmenlik var biraz da işin içinde, kötü oyundan değil de... Olaya sempatiyle bakarsanız, ondan sonra kaybettiğiniz zaman çok fazla üzülmezsiniz. Taraftar boyutu böyle, sahadaki futbolcu üzülür o başka bir şey ama bunu sağlamak da çok güzel, çok önemli bir şey. Bu bir iki günde oluşmuş bir ortam da değil, Gençlerbirliği'nin tarihinde bu var.

KC – Yurtdışında bu işi yaptınız, orada yaşadınız. Kentli futbol arasında ilişki var. Taraftarın, takımın bir kentin kültürüne, kentin de onlara etkisi oluyor. Karşılaştırma imkânınız olursa, Ankara nasıl bu konuda?

FÇ – Bence Ankara diğer şehirlere baktığımızda, şu an biraz daha iyi konumda. Özellikle son iki sezondur yapılan işler, bence Ankaralıyla Gençlerbirliği'ni biraz daha özdeşleştirdi. Ama yeterli mi, kesinlikle yeterli değil. Çünkü yurtdışıyla karşılaştıracak olursak çok büyük farklar var. Türkiye'de, bir kişi neleri iyi yaptı diye değil, neleri kötü yaptı diye bakılıyor. Projelere olumlu şekilde bakmak çok da kolay olmuyor açıkçası. Yani, tosağa kadar mesafe kat edebiliyorsunuz, çok kolay değil. Ama Gençlerbirliği iki sezon içerisinde Türkiye'ye örnek olacak işler yaptı. Yeni video klip, posterler, website, futbolcuların Ankara'yı tanıtan çekimleri ile güzel işler yapıldı, bunlar önemli. Ama dediğim gibi, taraftarı eğer stada çekmek istiyorsak, Ankara'da yaşayanların daha çok Gençlerbirliği taraftarı olmalarını ya da Gençlerbirliği'ne gönül vermelerini istiyorsak, o zaman adımı bizim atmamız lazım. Buradaki stadyumların çok büyük bir dezavantajı var mesela 19 Mayıs stadyumunda maçtan sonra yapılabilecek hiçbir şey yok. Avrupa'daki stadyumların yapısı tamamen değişik, çünkü orada maçtan önce, maç esnasında ve sonrasında

taraftarlarla futbolcular iç içe olabiliyor. Burada maçtan sonra insanların oturup sohbet edebileceği bir yer yok. Böyle bir mekan olmuş olsa stadyumlarda, ki yeni yapılan stadyumlarda görüyorum mesela Galatasaray, Fenerbahçe, Kayseri stadında var, siz cuma günü oynadığınız veya cumartesi günü oynadığınız zaman, çıkıp başka mekânlarda eğlenmezsiniz. Stadyumda kalıp daha çok içli dışlı olursunuz. Avrupa'yla Türkiye arasındaki önemli farklardan bir tanesi de bu.

KC – Futbolcuyla zaten maç sonrası buluşmada arada teller var. Beraber sevinmek istiyorsunuz ama teller tedirgin edici, bir güvenlik takıntısı var.

FÇ – E tabii, bazı şeyleri aşmak kolay değil. Yani bilinçli ve adım adım yapmak kalıcı olur. Oysa öylesine bir şeyler yapmak olmaz ve yapılan şeyleri de samimiyetle yapılması lazım. Eğer orada geliyorsa futbolcu ve taraftar bekliyorsa, samimiyet olmalı. Yoksa öylesine, göstermelik gelmenin de bir anlamı yok.

KC – Siz gelmiyorsunuz...

FÇ – Ben gelmiyorum değil, ben zaman zaman geliyorum ama o maçı 90 dakika siz değişik yaşıyorsunuz, biz değişik yaşıyoruz. Maçtan sonraki üzerinizdeki yük ayaklarınıza kadar iniyor, o anda bir an önce soyunma odasına gidip, o maçın stresini üzerinizden atmaya çalışıyorsunuz. Taraftarın bana karşı olan ilgisi, sevgisini çok çok iyi biliyorum, yani samimiyetini çok çok iyi biliyorum. Ben de elimden geldiği kadar onlara layık olmaya çalışıyorum. Geçtiğimiz sezonun başından bu yana taraftar buluşmaları yaptık, siz de katılmıştınız. Olaylara çok karamsar bakmak yerine birlikte nasıl olumlu bakarız diyerek yola çıkıp, şu aşamaya gelmek de bizim için önemli.

KC – Ankara'ya dönelim. Tunalı'ya Çankaya'ya severek gidiyorum dediniz, her yerini gezebildiniz mi Ankara'nın?

FÇ – Yok, her yerini gezdim desem yalan olur, çünkü öyle bir ortam fazla oluşmadı. Bazı arkadaşlarımız sağ olsun maçtan sonra veya hafta içerisinde boş oldukları günlerde bir yerlere götürüyorlar. Ama dediğim gibi bizim burada öncelikle işimiz önemli, işimizi iyi yapabilmek için ne gerekiyorsa onu yapmak zorundayız. Eğer siz belirli şeyleri hedef koyduysanız, bazı şeylerden de ödün vermek zorundasınız. Diğer taraftan da zaman bulduğumuzda onları da iyi değerlendirmeye çalışıyoruz.

KC – Sohbetin son sorusunu sorayım; Ankara'da en sevdiğiniz ve en sevmediğiniz nedir?

FÇ – Ankara şehir olarak güzel, çünkü Avrupalı bir şehir. En azından benim gitmiş olduğum ortamlar, mekânlar öyle. Açıkçası artık Ankara'dan uzaklaştığım zaman Ankara'yı özleyorum, yani iki günden fazla Ankara dışında kaldığım zaman Ankara'yı özleyorum.

KC – Ankaralı olmuşsunuz J

FÇ – Sevmemekten ziyade üzen ise, neden biz diğer şehirler gibi Gençlerbirliği-Ankara şehir takımı olamadık? Zaman zaman hayal kırıklığına uğruyorum bu konuda.

KC – Güzel sohbet için teşekkürler...

FÇ – Ben teşekkür ederim.

1 Mayıs'a Giderken... 13 Yaşında Pres Makinesinde Sıkışarak Ölmek...

Ezgi Koman – Gündem Çocuk Derneği

Çocuk İşçiler ve Bir İş Cinayeti Daha:

Yoksulluk, ayrımcılık, eşitsizlik, silahlı çatışmalar... Dünyanın uzun süreli bu fotoğraftan elbette Türkiye muaf değil... Varolan küresel sistem, güç merkezlerini sağlamlaştırırken Türkiye'de de yoksulluğun artmasına dolayısıyla ayrımcılığa ve eşitsizliğe neden olmaya devam ediyor. Çocuklar da yoksulluğun, ayrımcılığın her boyutunu yaşıyor; ekonomik istismar, çocuk ticareti, zorunlu göçle karşı karşıya kalıyor. Hatta yaşamlarını kaybediyor...

Gündem Çocuk Derneği'nin hazırlamış olduğu Türkiye'de Çocuğun Yaşam Hakkı Raporu'nda bu yıl yaşamını kaybeden çocuk sayısı, en az 609. Altı yüz dokuz çocuk, 2012 yılında bizzat devlet görevlileri tarafından ya da devlet görevlileri önlem alınmadığı için önlenebilir sebepler nedeniyle yaşamını kaybetti.

Rapora göre çocukların yaşamını kaybetmesinin bir nedeni de, iş cinayetleri. 2012 yılında 38 çocuk, iş cinayetleri nedeniyle yaşamını kaybetti. İş cinayetleri, çünkü her bir ölüm aslında elde edilecek kârdan biraz vazgeçilse hiç yaşanmayacak...

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 1992 yılında tüm dünyada çocuk işçiliğinin sona erdirilmesine yönelik programı Türkiye'de başlattığında, o dönemde çalışan çocuk sayısının 1,5 milyon olduğu söyleniyordu. ILO'nun programıyla birlikte ve özellikle sekiz yıllık zorunlu eğitimle 2006 yılında çalışan çocuk sayısı yaklaşık bir milyona düştü. 2012 yılına bakıldığında ise çalışan çocuk sayısında herhangi bir azalma söz konusu değil. Oysa 2001 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü ile imzalanan anlaşma TBMM'de onaylandıktan sonra Türkiye, çocuk işçiliğinin öncelikli olarak kaldırılması için eylem programı belirleyecekti.

Bu sözleşmesinin imzalanmasından ve yasallaşmasının ardından 12 yıl geçti. 12 yıl boyunca milyon dolarlar harcanarak çocuk işçiliğinin önlenmesi için pek çok bakanlık tarafından büyük otellerde süslü projeler gerçekleştirildi. Ancak konu hiçbir zaman etkili çözümleri sağlayacak gerçek sebepler üzerinde, yani varolan ekonomik sistem ile ekonomik ve sosyal haklar üzerinden tartışılmadı, ele alınmadı. Böyle olunca da işe yaramadı...

Olağan Bir Cinayet

İşe yaramadı ki 13 yaşındaki Ahmet Yıldız, 14 Mart 2013'te kaçak bir işyerinde, kaçak olarak çalışırken pres makinesine sıkışarak yaşamını kaybetti. Ahmet Yıldız, yaşamını kaybettiğinde 13 yaşındaydı... Urfadan göç eden kalabalık bir ailede, aile bireylerinin söylediği üzere neşeli ve çok çalışkan, hiçbir işten erinmeyen bir çocuktur. Annesinin canıydı... Kardeşlerinin en kıymetlisiydi... Amcasının ise başının tacı...

Esnaf olan babasının iflasıyla birlikte kalabalık ailesi için çalışmak, onun kendi fikriydi. Bu fikir Adana'da mobilyacılar sitesi etrafında yaşayanlara çok da yabancı değildi. Yasalar her ne kadar 13 yaşındaki bir çocuğun okulda olması gerektiğini söylese de çalışması oralarda son derece olağandı. Hatta çok yaygın görüldüğü üzere uyuşturucu satıcısı olmasındansa tercih edilir bir durumdu...

Olağandı ki onlarca kaçak işyerinin olduğu bilindiği halde, o sitede bu iş yeri de aylarca kaçak olarak çalışmaya devam edebildi... Olağandı ki bu yaştaki bir çocuğun çalıştırılmasının yasak olduğunu bile bile, iş yeri sahibi, Ahmet'i ve aynı yaştaki diğer arkadaşını çalıştırmada hiçbir beis görmedi...

Haftada verdiği 30 ya da 50 TL'yi belki de paketleme için fazla gördü ki her ikisini de paketleme bölümünden üst kata yani pres makinesinde üretime aldı...

Olağandı ki o bölgede uyuşturucu mevzusunun ve çocuk işçiliğinin yaygın olduğu herkes tarafından bilinirken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, bunu engellemek için yıllarca hiçbir adım atmadı... Olağandı ki öğretmenleri, - ki Ahmet sabahları okula öğleden sonraları "iş"e gidiyordu- bile bile bu durumun önüne geçmek için bir şey yapmadı/yapamadı.

Kaçak işyeri sahibi için olağan bir başka durum daha vardı... Elbette daha fazla kâr elde edebilmek... İşyeri sahibi -başka işyerlerinde de çok yaygın uygulandığı gibi- 13 yaşındaki Ahmet'in 30 saniyede değil 15 saniyede bir, bir plastik sıkıştırabilmesi için pres makinesinin sensörünü bozdu... Bozunca da Ahmet'in kafasının makinede sıkışması da olağan oluverdi...

Hatta işyeri sahibi Ahmet'i hastaneye götürmeden önce cinayetin izlerini temizledi ve doktorlara trafik kazası geçirdiğini söyledi... Önce anlaşılmadı... Trafik kazası üzerinde duruldu... Ama sonra, sadece görevini iyi yapan bir doktor fark etti durumu ve savcılığa bildirdi... Benzer olaylar önceden de yaşanmıştı. Başka çocukları da bu şekilde getirmişler, trafik kazası demişlerdi...

İşte şimdi süreç devam ediyor... Tabii ki dava açıldı ve kaçak işyerinin sahibi görünen kişi tutuklandı. Taksirle öldürmekten yargılanacak... Bilmiyorum olağan bir cinayet için yeter mi? Siz ne dersiniz? Gündem Çocuk Derneği ile birlikte bu davayı izlemeye var mısınız?

Türkiye'de Çocuk İşçiliğinin Önü Açılıyor

Türkiye'de çocuk işçiliğiyle ilgili mücadelede ivme düşerken çocukların ucuz iş gücü olarak kullanılmasının yolunu açacak iki büyük düzenleme, tüm tartışmalara ve tepkilere rağmen devam ediyor.

Bunlardan ilki 4+4+4 Eğitim Sistemi. Sistem ile birlikte çocuklar artık 13 yaşında ortaokulu bitirebilecekler ve böylece okuldan daha kolay uzaklaşabilecekler... Çocuklar 4+4+4 ile 2 yıl daha erken mesleki eğitime başlayabilecekler ve orta öğretim diploması verecek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri'nde işgücüne katılabilecek.

4+4+4 Eğitim sistemi buna benzer pek çok boyutuyla tepki toplamasına

rağmen yasallaşmasının ardından bu kez iktidar bir başka kaygı verici bir düzenlemeyi hayata geçirdi.

Çalışma Bakanlığı, "Çocuk ve Gençlerin Çalışma Usüllerini Düzenleyen" yönetmeliği değiştirerek, ağır işlerde çalışma yaşını 16'ya indirdi. Yani 16 yaşından gün almış ve lise 2. sınıfa gitmesi gereken çocuklar artık kiremit, tuğla ve plastik imalatı gibi işlerde çalıştırılabilecek.

21 Şubat tarihli resmi gazetede yayımlanan yeni düzenlemede eski düzenlemede yer alan "ağır ve tehlikeli iş" tanımı kaldırıldı, "Çocuk ve genç işçilerin çalıştırılmayacakları işler" başlıklı liste de "16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin çalıştırılabilecekleri işler" şeklinde değiştirildi. Yeni yönetmelikte, 18 yaşından küçüklerin 16 yaşından gün aldıkları andan itibaren çalışabilecekleri işler sıralandı. Kiremit, tuğla ve ateş tuğlası işleri ile parafin ve plastik imalatı, selüloz üretimi o işler arasında yer alıyor...

Düzenlemeyle ilgili Bianet'e değerlendirme yapan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Enstitüsü (DİSK-AR) Müdürü Serkan Öngel; "Yönetmelik ile daha önce yer alan kimi yasaklar göz ardı edildi. Maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yeraltında veya su altında çalışılacak işler, sağlık kuralları bakımından günde ancak yedibuçuk saat veya daha az çalışması gereken işler hakkında yönetmelik kapsamındaki işler, iş güvenliği açısından sakınca taşıyabilecek işler, müteharrik makineler kullanılarak yapılan işler gibi işler çocuk ve genç işçilerle ilgili yönetmelik kapsamından çıkartıldı. Bu durum özellikle 16-18 yaş arası genç sömürsünden daha fazla yararlanmak isteğinin bir ifadesi olarak ele alınabilir." dedi.

16-18 yaş arası için asgari ücretin düşürülmesinin de gündemde olduğunu hatırlatan Serkan Öngel, ağır ve tehlikeli işler yönetmeliğinde yer alan ve yeni yönetmelikle birlikte gündemden kalkan noktalara şöyle dikkat çekti:

"Ortada bir boşluk doğmuş durumda. Yasada 'çalıştığı işle ilgili mesleki eğitim almamış işçiler' için de ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaması hükmü vardı. Bu fiili olarak kalkmış görünüyor. Yine kadınların ağır işlerde çalıştırılması ile ilgili sınırlandırmalar vardı. Kadın işçilerin özel günleri için bir hüküm vardı. Bunlar da kalkmış oldu."

Ne dersiniz? Bu yıl 1 Mayıs'ta çocuklar için birlikte yürüelim mi?

gundemcocuk.org

Kirit CAFE

Koyunpazarı Sokak No: 60
Altındağ - Ankara
Tel: 324 09 31

DOSYA: KENTİN EMEĞİ

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Hazırlayanlar: Akın Atauz, Ali Sökmen, Aydın Bodur, Can Mengilibörü, Ezgi Koman, Şahika D., M. Onur Yılmaz, Murat Dirican, Onur Bolat, Özlem Mengilibörü, Selçuk Atalay, Tanju Gündüzalp

Teşekkürler: Atılay Ayçin (Hava-iş), Çağdaş Ersoy (Öğrenci Kolektifleri), Sami Evren (KESK), Samut Karabulut (Halkevleri), Metin Uçak (TKP), Kubilay Durmuş (Tüm İGD), Erkan Çiftçi (Kaldıraç), toplumsol.org, marxists.org

Hey Gidinin Komünist Manifestosu Aradan Geçen 165 Yıla Rağmen Hala Güncel...

Aydın Bodur

Geçen 14 ile 21 Şubat tarihleri arasında, toplumsol.org dergisinin çağrısı ile **14 Aşk - 21 Devrim** etkinliği düzenlendi. İstanbul'da Taksim meydanında toplananlar, 165 yıl sonra bir kez daha Komünist Manifesto'yu okudular. 1 Mayıs İşçi Bayramı dolayısıyla, taa 165 yıl önce yazılıp da hala güncel kalan o **Komünist Manifesto**'dan alıntılar yaptık:

"Avrupa'da bir hayalet doluyor - Komünizm hayaleti... Komünizm, artık tüm Avrupa güçlerince bir güç olarak kabul edilmiştir..."

...Bugüne kadarki tüm toplum tarihi, sınıf mücadeleleri tarihidir. ...burjuvazinin dönemi olan çağımızın başlıca özelliği, sınıf karşıtlıklarını basitleştirmiş olmasıdır. Giderek toplumun tümü birbirine düşman iki safa, birbirine doğrudan karşıt iki büyük sınıfa ayrılıyor: (sermaye sahibi) burjuvazi ve (çalışan) işçi sınıfı... ...Günümüzde burjuvazinin karşısında yer alan tüm sınıflar içinde yalnızca proletarya gerçekten devrimci sınıftır. Öteki sınıflar göçüp gitmekte ve büyük sanayinin gelişimiyle çökmektedirler, proletarya ise büyük sanayinin en kendine özgü ürünüdür.

...Komünistlerin, tüm proletaryanın çıkarlarından ayrı bir çıkarları yoktur.... ...Komünizme özgü olan, bütünüyle mülkiyetin kaldırılması değil, burjuva mülkiyetinin kaldırılmasıdır.... ...Modern burjuva özel mülkiyeti, ürünlerin, sınıf karşıtlıklarına dayalı, birinin ötekini sömürmesine dayalı biçimde üretilmesinin ve sahiplenilmesinin en son ve en tam ifadesidir. ...Burjuvazi özel mülkiyeti ortadan kaldırmak

istiyoruz diye dehşete düşüyor. Oysa burjuvazinin egemen olduğu mevcut toplumda nüfusun yüzde doksanının özel mülkiyeti ortadan kaldırılmış durumda; sermayenin özel mülkiyeti ancak yüzde doksan çoğunluğun buna sahip olmaması sayesinde ayakta duruyor. Demek ki sermayedarların komünistleri suçlamasının nedeni, toplumun ezici çoğunluğunun mülksüz olmasını zorunlu kılan bir mülkiyeti ortadan kaldırmak istemeleridir...

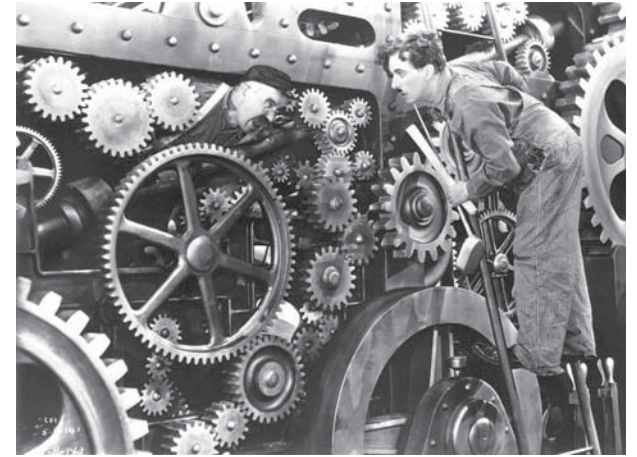
...işçi devriminde ilk atılacak adım, proletaryanın egemen sınıf konumuna yükselmesidir, demokrasinin mücadeleye kazanılmasıdır... ...Proletarya, kendi siyasal egemenliğini, tüm sermayenin adım adım burjuvazinin elinden koparılmasına, tüm üretim araçlarının devlet elinde, yani egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya elinde yoğunlaştırılmasına ve üretici güçlerin büyüklüğünün olabildiğince hızla artırılmasına kullanacaktır... ...Bu ise ilk aşamada kuşkusuz ancak mülkiyet hakkına ve burjuva üretim ilişkilerine (gerekirse) despotça el atmak yoluyla olur, yani ekonomik açıdan yetersiz ve geçici de görünse süreç içinde kendini aşan ve bütün bir üretim tarzının dönüştürülmesinin aracı olan bu vazgeçilmez önlemler yoluyla olur....

...Komünistler, görüş ve niyetlerini gizlemeyi reddederler. Amaçlarına ancak bugüne kadarki tüm toplumsal düzenin zorla yıkılmasıyla ulaşabileceklerini açıkça (bilirler) bildirirler. Varsın egemen sınıflar, bir komünist devrim ürküntüsüyle tir tir titresinler. Proleterlerin, zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri yoktur ancak kazanacakları koca bir dünya olacaktır...

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşin!"

Komünist Manifestonun yazılışından 165 yıl sonra kutladığımız 1 Mayıs'ta, ülkemizin **Komünist Partisi**ni ve yine kendini "emek eksenli demokratik kitle örgütü" olarak tanımlayan **Halkevleri**ni tanıtmak amacıyla söyleşiler yaptık. Tüm üniversitelerde ayrı ayrı kortej oluşturan Öğrenci **Kolektifleri**'nden, 1 Mayıs'ı otobüslerle taksime taşıyan **Kaldıraç**'a ve **Tüm İGD**'ye de sayfalarımızı açtık...

(Alıntılar Marxists.org dan yapılmıştır.)

Haydi 1 Mayıs'a

Sami Evren - KESK Eski Genel Başkanı

1 Mayıs'ın tarihsel hikayesinin başlangıcı olarak bilinen en önemli olay taş ve inşaat işçilerinin Avustralya'nın Melbourne Üniversitesi'nden Parlamento Evi'ne kadar yürüdükleri gündür. O günden beri 157 yıl geçti. Ve biz emekçiler tüm dünyada hala haklı taleplerimiz için yürümeye devam ediyoruz.

1 Mayıs 1886'da Amerikalı işçilerin grev yaptıkları günden bugüne 127 yıl geçti. Ve hala başta Türkiye olmak üzere birçok ülkede sekiz saatten fazla çalışan milyonlarca işçi var. Luizvil'de (Kentaki) 10 bine yakın siyah ve beyaz işçi, omuz omuza yürüdü. Siyahların girmesi yasak olan parklara girdiler. Bir asırdan daha fazla zaman geçti hala devletler, insanlar arasındaki ayrımcılığı sona erdirmeyi. Türkiye de başta Kürtler olmak üzere farklı kimlik ve költürlere sahip insanlar arasında ayrımcılık devam ediyor.

4 Mayıs 1886'ta tarihte kanlı Haymarket Olayı olarak bilinen kanlı günden 91 yıl sonra Türkiye'de 1977 1 Mayıs Katliamı gerçekleştirildi. Bu iki olayın dışında da ne zaman işçi sınıfı ve emekçiler talepleriyle burjuvaziye zor durum da bıraksa o günden bugüne direnen binlerce işçi öldürülmeye devam etti.

Kapitalizmin yaklaşık üç yüz yıllık tarihinde sömür, ayrımcılık, işgal, savaşlar, katliamlar ve provokasyonlara devam etme nedeni, sistemi ayakta tutabilmenin aracı olarak otoritesini ve şiddetini kullanmasıdır.

Kapitalist sistem kendini sürekli yenilerken, yaşadığı krizlere engel olamadı ve sömürmekten asla vazgeçmedi. Otoritesini ve gücünü militer yapısını güçlendirerek devam ettirdi. Küresel şirketlere sınırsız özgürlükler tanıdı. Siyasi iktidarları küresel şirketlerin programına tabi kıldı, aykırı davrananlara iktidar olanağı bırakmadı. Sadece emekçileri değil aynı zamanda doğayı da sömürdüler, hayvanların yaşam haklarını ticari ilişkilerine göre belirlediler. Akarsuların yönünü değiştirdiler. Fosil yakıtlardan elde edilen enerjinin yoğun olduğu Ortadoğu'da özel stratejiler geliştirdiler. Bölgede egemenlik kurmak için yüzbinlerce insanı öldürmekten çekinmediler. Bu gerçeklerin bütünselliğini unutmadan düşünürsek 1 Mayıs'ın anlamını önemini bilince çıkartabiliriz. Günümüzde modernitenin göz boyamasına inanıp 1 Mayıs emekçilerin eğlendiği, bayram havasında kutladığı bir gün olarak tasarlamayalım. "Demokrasinin" figüranı haline getirilmiş 1 Mayıs kutlamaları işçi sınıfına yapılabilecek en büyük kötülüktür. Mücadele ruhunu öldüren her türlü manipülasyona kapalı olmalıyız.

Türkiye 1 Mayıs'ını kapitalizmin yarattığı derin sorunların yanı sıra, ülkenin içinden geçmekte olduğu siyasal süreçle birlikte değerlendirmeliyiz. Emekçilerin tüm dünyada eş zamanlı olarak burjuvaziye itiraz ettikleri bu günde sokaklarda bir günde olsa, pankartlarımızla, sloganlarımızla olmak, küresel şirketlerin hükümetlerine biz buradayız demek başlı başına politik bir tutumdur.

İşsizlik, yoksulluk, sendikasılaştırılmak, taşeron firmalarla ucuz emek elde etmek ve aynı zaman da, ekolojinin doğal döngüsünü karları için bozanlara karşı sokaklarda olmak 1 Mayıs alanlarını doldurma gerekçelerimiz olmakla birlikte, yıllardır süren, kirli savaş olarak tanımladığımız süreç

neden olan Kürt sorununun çözülmesi için, bu 1 Mayıs'ta da "emekçiler barışın tarafıdır" demeliyiz.

Bilmeliyiz ki: yıllardır Emek, Demokrasi ve Barış taleplerini mitinglerle, basın açıklamalarıyla, sokak gösterileriyle Newrozlarıyla gündeme getiren burjuvazi hiç olmamıştır.

Kentaki'deki siyah işçileri dışlayan burjuvaziye karşı 127 yıl önce tavır alan beyaz işçiler gibi Kürtlerle, Ermenilerle, Alevilerle ve tüm dışlanmışlarla omuz omuza yürümeliyiz, milliyetçiliği, ırkçılığı, ayrımcılığı işçi sınıfı 2013 1 Mayıs'ında bir kez daha ayaklar altına almalıdır.

İşçi sınıfı ve emekçiler savaş kışkırtıcılığı yapanların karşısına dikilmelidir. Yeni anayasa tartışmalarında barış anayasasının tarafı olmalıdır. Yıllardır yok sayılan halkları bir kez daha Anayasada "Türk Milleti" ifadesine kurban etmemelidir. Anayasal vatandaşlık talebi barışın çimentosu olacağını tekrar tekrar vurgulamalıdır.

Savaş kışkırtıcılarının yaratmak istediği milliyetçi-ulusalçı iklime neden olan 1 Mayıs, emekçilerin birliğini sağlayamaz. Farklı dillerde konuşan, yazan, okuyan emekçilerin anadilinde eğitim hakkı güvence altına alınmadan yeni Demokratik Türkiye'yi kuramayız.

Bugüne kadar savaş kışkırtıcılığı yapanlara barış süreci teslim edilemeyeceği gibi, dillerinden barışı düşürmeyenlerin de seyirci kalmasına göz yumulamaz. Barış ortamının oluştuğu bu süreçte demokrasi güçleri, işçi sınıfı ve emekçi halkımız barışın örgütlenmesinde safları sıklaştırdığını bir kez daha haykıracaktır.

Ankara'da Çalışanlar

Yazı: Akın Atauz, Veriler: Ali Sökmen / Aydın Bodur, Grafikler: Özlem Mengilibörü

Çalışmayı, belirli bir gelir elde etmek için işyerlerinde yapılan çalışma olarak ele alırsak "Ankara'da kim çalışıyor?" sorusunu, en geniş kesimi oluşturan ev kadınlarını dışarıda bırakarak yanıtlayabiliriz! Soruyu "Ekonomik bir gelir elde etmek için yapılabilen işleri (para karşılığı olmaksızın yapanlar dahil) kim yapıyor?" şeklinde sorarsak, gönüllülük bazında çalışan ya da kendini eğitmek için çalışan öğrencileri dışarıda bırakmış oluruz...

Ev kadınları: Ev içinde ücretsiz olarak emek harcayan, ailenin bakımı ve yeniden üretimini sağlayan, toplumsal ilişkilerin düzenlenmesini kolaylaştıran "ev kadınları", emekçiler sınıfının kuşkusuz en büyük kesimini oluşturuyor. Ancak onlar, işgücüne dahil edilmezler, emekleri görülmez, hesaplanmaz ve karşılığını bulmaz... Ücretli bir işi olan kadınlar da genellikle, ücretli işlerinin yanı sıra, ev işlerini yapmak durumundadır.

Kayıt dışı sektörler, marjinaler: Kayıtlı sektör hakkında iyi-kötü bir bilgimiz var. Ama kayıt dışı sektörde (KDS), başka bir deyişle marjinal sektörde ya da enformel sektörde çalışanlarla ilgili çok daha az şey biliyoruz. KDS'de çalışanların bazılarını her gün görüyoruz. Çöpleri ayrıştırıp geri kazanım sağlıyorlar, geceleri, soğukta, bazen kadınlar ve çocuklar dahil çalışıyorlar. Son yıllarda gelen göçmen işçileri de bu kategoride değerlendirmek lazım.

Ev eksenli çalışanlar: Yani eve iş alanlar, temizlik, çocuk, yaşlı ve hasta bakımı için evlere gidenleri bu grupta değerlendirmek gerekiyor. Bu grupta da kadınlar çoğunlukta. Başka ülkelerden gelmiş, çalışma izni olmayan göçmenler, kaçak çalışmayı tercih edenleri de bu gruba dahil edebiliriz...

İşportacılar: "Marjinal" tanımına daha yakın olan diğer bir grubu oluşturuyor. Zabıta ve yerleşik dükkan sahipleriyle mücadele halinde. Gerçi Ankara'da son yıllarda sayıları iyice azaldı gibi. Yurtdışından gelip çalışma iznine sahip olmayan ya da kırsal bölgelerden gelenlerin de ilk elde yaptıkları işlerden biri de işportacılık. Son zamanlarda işportacılık, merkezi yerlerde (Ulus'ta ve Kızılay'da metro çıkışlarına, otobüs duraklarına yakın yerlerde) ve iyice geç saatlerde görülebilen bir hal aldı.

Esnek çalışmalar: Giderek daha çok görülen yeni/farklı çalışma biçimlerinden olan "Esnek istihdam/çalışma", genellikle öğrencilerin, emeklilerin, ev kadınlarının, geliri yeterli olmadığından ikinci iş yapanların vb. tercih ettikleri, bazen geceleri, evinizde yapabileceğiniz bir çalışma türü.

Ev kadınları, işportacılar, esnek çalışanların dışında taşeron yanında çalışanların da bir çoğu kayıtsız çalışanlar: Esnek çalışma, taşeronlaştırma gibi süreçler, işverenlerin, işçileri kayıt dışına itmelerini beraberinde getiriyor. Neredeyse kayıtlı işçiler kadar, kayıtsız işçilerden oluşan bu ordu, kayıtsız işçiler kadar, kayıtlı işçilerin de hak kayıplarına neden oluyor. Daha az ücretle, güvencesiz, önlem alınmadan hayatları pahasına çalıştırılanlar, daha çok bu grup içinde. Dükkan tezgahlarında,

küçük merdiven altı imalathanelerde, inşaatlarda, taşıma işlerinde, birçok hizmet sektöründe çalışanlar hep bu grupta. Büyük işverenlere çalıştırılan taşeron işçileri arasında da kayıtdışı daha fazla.

Emeği görünmez olanlar ve resmi çalışma türlerine girmeyen herkes: Kayıtsız ve güvencesiz çalıştırma, asgari ücretten bile az ücret, hakların gaspı gibi işveren icatlarının, bütün biçimlerini bilebilmeye olanak yok, çünkü sürekli tekniklerini ve yöntemlerini yeniliyorlar.

Son bir grup da, para karşılığı olmayan işlerde çalışanlarla ilgili olabilir. Özellikle sivil toplum kuruluşlarında, vakıflarda, meslek odalarında, siyasi partilerde, sosyal sorumluluk gereği özel sektörde yapılan gönüllü çalışmalardır bunlar.

İstihdama dahil olanlar ve işsizler: Resmi rakamlara göre %10'luk (gerçekte ise %25'lere yakın) bir orana sahip olan işsizlerin, büyük bir bölümünün genç olduğunu tahmin edebiliriz. İstihdama dahil olanlar da, kendi hesabına çalışanlar ve ücretliler olarak iki gruba ayrılabiliriz.

Kendi hesabına çalışanlar: Küçük üretim/imalat yapılan işyerleri (Sitelere/teknik mobilyacılar, küçük sanayi siteleri vb.), profesyonel meslekler (hukuk, tıp, mimarlık, mühendislik, finans, muhasebe vb.), devlete bağlı inşaat, altyapı, taahhüt, mühendislik, dışalım, dışsatım, ticaret firmaları bu grupta yer alıyor.

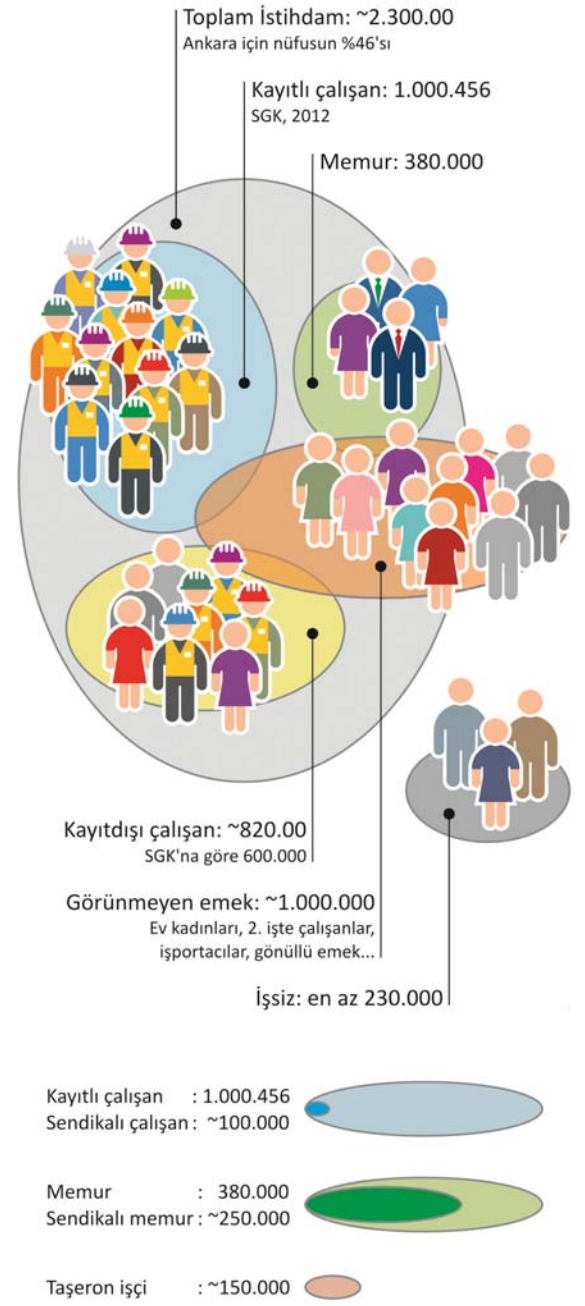
Ücretliler: Kamu kesiminde (yerel yönetimler dahil) ve özel sektörde çalışanlar olarak iki gruba ayrılıyor. Kamu kesimi daha güvenceli ve örgütlenme oranı da oldukça yüksek. Ankara'da ücretlilerin önemli bir bölümünün hizmet, özellikle büro hizmetleri bölümünde olduğu söylenebilir. Özel kesimde (finans-bankacılık, eğitim, sağlık gibi sektörler hariç) ücretli çalışanların büyük bir bölümü, atölyeler, OSB'lerdeki işyerleri, güvenlik, temizlik gibi hizmet sektörlerinde bulunuyor.

İşe girmek: Hem özel, hem de kamu kesimi için, giderek daha fazla giriş sınavlarına ve parlak özgeçmişlere dayanıyor. Ancak sınav sisteminin, eğer mülakat türünde ikinci bir sınav yoksa, erkekler lehine olan ayrımcılığı bir miktar da olsa azaltacağını düşünebiliriz.

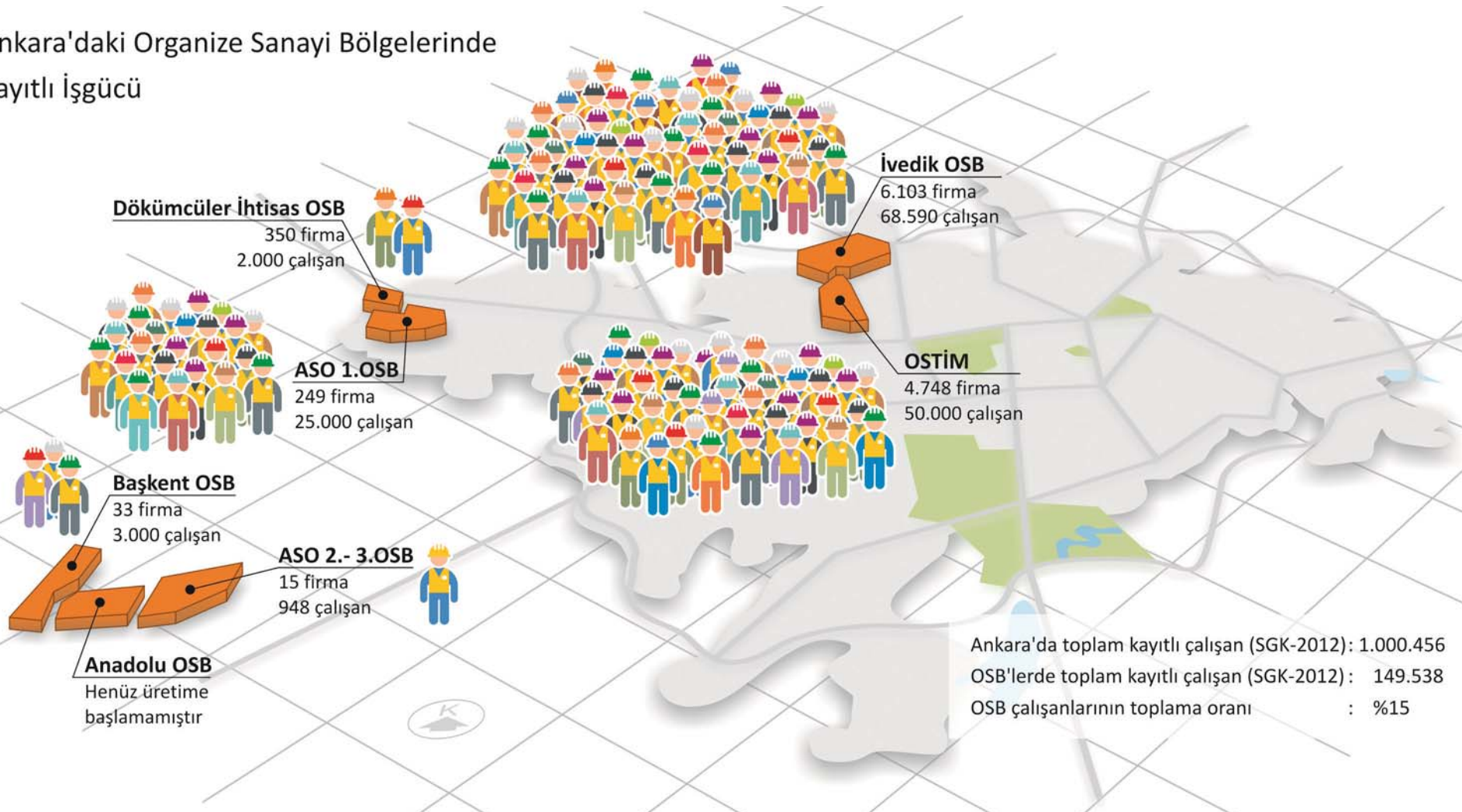
Ankara'da kadın istihdam oranı, diğer kentlere göre yüksek olabilir. Bunun nedeninin, Ankara'daki iş türlerinin (özellikle hizmet sektörünün) kadın istihdamına daha elverişli olması ve kadınların giderek erkeklerle daha çok yarışabilir hale gelmeleri olduğu düşünülebilir.

Bitirirken; okuduğunuz bu küçük giriş yazısının amacı, bu kentteki emek süreçlerini, çalışmaları, yaşamını sürdürmek için birçok farklı biçimde çabalayanları, kadınları ve erkekleri, gençleri, işsizleri ve emeklileri, çalışma koşullarının zorluğuna hiç girmeden, yaptıkları işler itibarıyla nasıl düşünebileceğimiz konusunda küçük bir hazırlık yapmak...

Ankara'da İstihdam

Ankara'daki Organize Sanayi Bölgelerinde Kayıtlı İşgücü

Grev için Gerisayım Sürerken Hava-İş Başkanı Atilay Ayçin'e Sorduk: **THY Nereye Uçuyor?**

Söyleşi: Mehmet Onur Yılmaz

Türk Hava Yollarında geçen yıl, basın açıklamasına katıldıkları için 305 kişinin işten atılması ile başlayan süreç geldi, yetkili sendikanın aldığı grev kararına dayandı. Süreci grevsiz çözmek için çabalar sürüyor ama geriye çok fazla zaman da umut da kalmadı. Grev için gerisayım sürerken Solfasol olarak, direnişin 323. gününde Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali önündeki direniş kampındaydık. Yetkili sendika Hava-İş'in Genel Başkanı Atilay Ayçin ile söyleştik.

Solfasol - Bugün (16 Nisan 2013) direnişinizin 323. günü. Geçen hafta grev kararı aldınız ve bunu da işverene tebliğ ettiniz. Bundan sonraki takvim nasıl işleyecek?

Atilay Ayçin - Yasanın belirlediği şekliyle, uyuşmazlık raporunun bize tebliğinden sonra 60 günlük bir süremiz var. 25 Mart tarihi itibarıyla elimize geçti bu karar. Biz 26 Mart itibarıyla karşı tarafa bir çağrıda bulunarak, grevsiz çözüme bir olanak sağlamak için grev kararını on gün geciktireceğimizi, bu süre içerisinde sorunu bizimle masa etrafında çözmek gibi bir niyet varsa görüşmeye açık olduğumuzu, aksi halde sürenin bitiminde grev kararı alıp kamuoyuna açıklayacağımızı söyledik. Bunu yapmamızın temel nedeni şuydu: Grev kararının asılması greve çıkılması kadar etki yapar. Yapılan altı aylık veya yıllık rezervasyonlar var. Bunlar iptal edilebilir. Turizm sezonuna girildiği için olası iptaller bir grev etkisi yaratabilir. O nedenle Yönetim eğer bu işi THY'ye zarar vermeden çözmek istiyorsa gelsin zamanınız varken çözelim bu işi dedik. Ama gördük ki karşı tarafın böyle bir niyeti yok ve biz de grev kararımızı astık. Bu arada yaklaşık altmış günün yarısını tamamlamış durumdayız. Yine yasanın emridir: 6 iş günü önce işverene haber vermek kaydıyla grev kararı uygulanabilir. Bu hesaplama yaklaşık yirmi-beş günlük süremiz var. Biz tabii ki bunun tamamını kullanmak niyetinde değiliz. Çünkü karşı taraftan çağrılarımızın hiçbirine henüz olumlu bir yanıt alabilmiş değiliz.

"THY Yönetimi grev oylamasına cesaret edemedi."

S.- İşveren grev oylaması talep edebileceğini ima etmişti. Ancak grev oylaması için yasal süre yarın (17 Nisan) bitiyor. Ama şimdiye kadar bu gibi bir talep gelmedi işverenden. Buna cesaret edemediler diyebilir miyiz?

A.A.- Tabii ki. Zaten bir taban yoklaması yaptılar. İnsanların nabzını yokladılar. Sindirdikleri, korkan, sessiz, suskun çalışanların sandık başındaki iradesinin farklı olacağını görünce cesaret edemediler.

S.- Bu süreçte Maliye Bakanı'nın bazı açıklamaları oldu. HAVA-İŞ'i THY'nin ve hatta Türkiye'nin büyümesini sekteye uğratmakla suçladı. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz? Siz THY'nin gelişiminin önünde bir engel misiniz?

"THY'nin sloganında geçen "biz", sadece yönetenleri kastetmektedir."

A.A.- Bir şirketin büyüklüğü sadece mal varlığı, faaliyet alanı mülklerinin metrekaresi, uçaklarının sayısı, bakım hangarlarının büyüklüğü ile ölçülebilir mi? THY'nin sloganında geçen "biz" maalesef sadece yönetenleri kastetmektedir. Bir şirket sadece yönetenleriyle ve yönetenlerinin istekleriyle varolabilir mi? "Biz" derken sadece kendilerini kastediyorlar, çalışanlar yok o tanımlama içerisinde. Bir şirket kendini ifade ederken çalışanlarının olduğunu, onların da haklarıyla insan olduğu gerçeğini unutmamak zorundadır.

"Çalışanların mutluluğunu gözardı ederek, uçuş güvenliğini gözardı ederek gerçekleşen bir büyüme gerçek bir büyüme değildir."

S.- Neden yok sayıldığınızı düşünüyorsunuz?

A.A.- THY yönetiminin aldığı oldubitti kararlara ve

yaptıkları uygulamalara bakın. İçerisinde insan faktörü yoktur. THY'nin 10 yıl önce 75 adet uçağı vardı; çalışan sayısı 12.634'tü. Bugün 217 adet uçağı var ve çalışan sayısı 13.600. 10 milyon yolcu, 35 milyona çıkmış. 75 uçak, 217'ye çıkmış. Sen 89 ülkeye, 219 noktaya uçuş yapıyorsun, Bütün bunları THY'den ayrılarak giden kaliteli personel yerine yeni ve henüz yetişmemiş personel koyarak yapıyorsun. Çalışanların mutluluğunu gözardı ederek, uçuş güvenliğini gözardı ederek gerçekleşen bir büyüme gerçek bir büyüme değildir.

S.- Sizin bu söylediğinize "Daha önce verimsizdi, şimdi verimli oldu." şeklinde cevap veriliyor. Bu gerçekten böyle mi?

A.A.- Hayır, kesinlikle öyle değil. Bakın, personel sayısının hızla eksilmesine, nitelikli personel azalmasına, artan iş yoğunluğunun bunca baskısına rağmen bugün THY hâlâ marka değerini koruyorsa, bu çalışanlarının iyi niyeti ve hoşgörüsü sayesinde. Hiçbir şirket sadece genel müdürlük odasından yönetilmez. THY'nin gelişmesinin altında yatan çalışanların özverisidir, iyi niyetidir, hoşgörüsüdür.

"Artık bu şirkette ne çalışan, ne de yolcu için güvensiz ve emniyetsiz bir şekilde ve yöneticilerin iki dudağı arasında sürekli değişen kurallarla uçmak istemiyoruz."

S.- Yani THY, çalışanlarının mutsuzluğuna rağmen mi büyüyor?

A.A.- Kesinlikle! Çalışanlarının mutsuzluğuna rağmen büyüyor, eksik personelle çalışmasına rağmen büyüyor. Bakın size bir örnek vereyim. THY'deki tüm seferler eksik personelle uçuyor. Bir uçağın içinde bulunması gereken kabin memurları ve amirlerinin sayısı her uçağın tipine, yolcu sayısına göre değişir. THY bu kuralları hiçe saymaktadır. Siz 18 kişiyle uçmanız gereken uçakta 11 kişiyle uçarsanız, bunun anlamı nedir? Bir defa her kapiya bir kabin memurunuz yok demektir. Kabin memurunun görevi sadece restoranda çalışır gibi yemek ve içki servisi yapmak mıdır? O onun tali görevidir. Asıl görevi uçuş güvenliğini sağlamaktır. Mesela geçen gün okyanusa inen uçağın yolcu kaybetmeden, ölüm olmadan tahliye edilmesinin nedeni personelin yeterli ve yetişmiş olmasıdır. Şimdi THY personeli de yetişmiş ve yetenekli, bilgi, beceri donanımı yerinde. Ama uçak sayısal olarak

eksik personelle uçuyor. Benzer bir kaza durumunda her kapının başında tahliye yapacak sayıda personel yok uçağın içerisinde. Yani, daha baştan siz faturayı kabul etmiş oluyorsunuz, risk alıyorsunuz. Bizim yeni toplu iş sözleşmesindeki ana talebimiz bu kuralların uluslararası standartlara uygun hale getirilmesidir. Kaza riskini artıran uygulamalardan vazgeçin diyoruz. Parasal taleplerimiz beştir, üç yaparız çözeriz. Ama artık bu şirkette ne çalışan, ne de yolcu için güvensiz ve emniyetsiz bir şekilde ve yöneticilerin iki dudağı arasında sürekli değişen kurallarla uçmak istemiyoruz.

"Kokpit elemanının aylık uçuş süresi 80 saati aşmamalı, biz ise 110-118 saat uçuyoruz."

S.- Uluslararası standartlar derken neleri kastediyorsunuz?

A.A.- Uluslararası Sivil Havacılık Standartlarını kastediyorum. Örneğin bu standartlar der ki: Bir personel için yıllık azami uçuş süresi 900-1000 saattir ve bu limit sadece istisnai ve özel koşullarda kullanılabilir. THY bunu neredeyse tüm personeli için ve dolu dolu kullanıyor. Standarta göre kokpit elemanının aylık uçuş süresi 80 saati, kabin memurununki de 85 saati aşmamalıdır. Biz ise 110-118 saat uçuyoruz.

S.- Nasıl yapabiliyor THY bunu?

A.A.- Kuralsız yapıyor bunu. Fazla uçuruyor, para da vermiyor. İnsanlar bir şekilde, baskıyla, tehditle, korkuyla kafasını kaldıramıyor. İşten atılan 305 kişiyi örnek gösterip, kapının önüne koyarım diyor. Hak aradığında kapının önüne koyulacağını düşünen bir kişi, hele ihtiyacı da varsa, kendisini hak arama konusunda özgür bırakabilir mi?

"THY, geçmiş 10 yıllık anlayışıyla büyümeye devam ederse, çok net söylüyorum, istenmeyen kazalar kaçınılmazdır."

S.- THY son dönemde çok ciddi sayıda yeni uçak siparişi veriyor. Yakınlarda yine böyle bir sipariş daha verecek. Bu kadar çok uçağın aynı anda sipariş edilmesini siz neye bağlıyorsunuz? Önümüzdeki 20-30 yıl için böyle bir gelişim görüyor musunuz hava yolu sektöründe?

A.A. - Bu anlayışla, hayır. Bakın, dünya sivil havacılığı büyüyor, büyüyecektir. Bu gözün gördüğü bir gerçektir. Ancak THY, geçmiş 10 yıllık anlayışıyla devam ederse, çok net söylüyorum, istenmeyen kazalar kaçınılmazdır. Çünkü birincisi personel politikası baştan aşağı yanlış. THY'nin uçucular için aylık yapmış olduğu aylık uçuş planlarını insanlar taşıyamaz halde. Son bir yıl içerisindeki personel içinde kalp krizi, beyin kanamasından ölenler ve kanser teşhisi konanların sayısında çok hızlı bir artış var. Neden? Günlük değişen iklim koşullarında, standartlara uymadan ve kural dışı uçursanız buna beden dayanır mı? İkincisi de bu sektör karlılık marjı çok yüksek olan bir sektör değil. Eğer siz burayı herhangi bir sanayi kuruluşu gibi sadece karlılığı esas alan bir anlayışla yönetirseniz, ister istemez, bazı şeyleri ya görmezden geleceksiniz, ya ihlal edeceksiniz. Oysa öncelik uçuş emniyeti olmalıdır. Bizim bu konudaki uyarılarımız, «Sendika bizim başarılı olmamızı istemiyor. Bu nedenle de bize engel çıkarmaya çalışıyor.» şeklinde yansıtılıyor. Bizim böyle bir pazarlığımız olmaz.

S.- Grev gündeminin biraz dışına çıkıp şunu sormak istiyorum: Çevre hareketi havayolu sektörünün yarattığı karbon emisyonundan çok şikâyetçi. Dolayısıyla haklı olarak bu kadar hızlı büyümeden de şikâyetçiler. Türkiye'de "Havayolu halkın yolu olsun.» sloganıyla ilçelere dahi uçak indirip kaldırmaya yönelik bir politika var. Mesela Datça'ya havaalanı yapılması planlandığı söyleniyor. HAVA-İŞ bu konulara nasıl bakıyor?

"Ulaşım için planlama yapılırken uçaktan daha uygun araçlar varsa, o araçların öncelikle tercih edilmesi gerekir."

A.A. - Bir sektörün büyümesi üzerine hesap yapılırken bir çevre koşullarının, iki insan faktörünün göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünüyorum. «Her ile her ilçeye bir meydan.» «Hava yolu halkın yolu olsun.» sloganıyla yola çıkıyorsanız, bir defa fiyatların gerçekten ucuz olması lazım. Yani bu ülkede asgari ücretle geçinen vatandaşın da seyahat edebileceği bir marjı yakalamanız lazım. İkincisi doğanın tahrip edilmemesi lazım. Bir üçüncüsü, her alanın mutlaka uçakların en güvenli bir şekilde iniş ve kalkışına uygun yedek pistinden, her türlü elektronik donanımına, uyarı aygıtlarına kadar çok iyi donatılması lazım. Eğer siz E-5 Karayolu yapar gibi bir pist yaparsanız, buraya da uçak inip kalkıyor dersiniz, bir gün, iki gün, üç gün iner ama dördüncü gün öyle bir kaza olur ki, getirisi götürüsünden fazla olur. Ulaşım için planlama yapılırken uçaktan daha uygun araçlar varsa, o araçların öncelikle tercih edilir noktaya getirilmesi gerekir.

S.- Sizin THY ve diğer bağlı şirketler içerisinde on dört bine yakın üyeniz var. Bu kişiler içerisinde sendikanın tavrına eleştirel yaklaşanlar olduğu da biliniyor. Nasıl bakıyorsunuz bu konuya? Bunun gerekçesi nedir? Size iletilen eleştirisi nedir?

"AKP'li grup bize "Ya, siz doğru yaptınız." deseydi, döner bir yaptığımızı bakardık."

A.A. - Bizim eylem ve tavrımıza yanlış diyen iki taraf var. 1. Hükümet ve hükümet yandaşları, 2. Şirket içerisinde işverenlerin oluşturduğu bir muhalif grup var ya da vardı daha doğrusu. Şimdi artık esameleri okunmuyor. Sadece kişiler üzerinden yürüyen tabanı olmayan bir muhalif hareket. Bunlar dışında bize "Yanlış yaptınız." diyen yok.

S.- Peki bu kişilerin Sendikaya yönelttikleri eleştirilerinin dayanağı nedir?

A.A. - Bizim yanlış yaptığımız üzerinden kendi politikalarını üretmeye çalışıyorlar ama onların bu kitlede taraftarları olmadığını artık herkes görüyor. Zaten AKP'li grup bize «Ya siz doğru yaptınız.» deseydi, döner bir yaptığımızı bakardık. Dolayısıyla biz beklediğimiz bir itirazla karşılaştık. Bu kişiler bizi Bakan'a şikâyet ettiler, Meclis Başkanına şikâyet ettiler. Yetmedi, bağlı olduğumuz kuruluş olan Uluslararası Ulaşım Çalışanları Federasyonu'na (ITF) şikâyet ettiler. ITF ise, kendilerini muhatap olarak kabul etmediğini ve bunun Türkiye sendikacılık hareketinin yüz karası bir girişim olduğunu belirtti. Bizce bu bir karalama, zafiyeti artırma, zayıf düşürme kampanyasının bir parçasıdır ve boşa çıkmıştır.

"Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz" sloganının anlamını tam bulduğu bir eylem Hava-İş direnişi. Tüm çalışanlar işten atılan 305 arkadaşı için direniyor. Direniş alanının tam üzerindeki CCTV güvenlik kamerası büyük birader misali izlemeye. Bu yüzden pek çok THY çalışanı oradan geçerken selam vermeye bile çekiniyor direnen arkadaşlarına. Bunun yanısıra her şeyi göze alıp gelen ve işten atılan arkadaşlarının halini hatırlayan sorular da yok değil. 305 kişiden biri olan ve Atılay Ayçını beklerken tanıştığım havayolu çalışanlarından birisi «Havayolu çalışanı renk vermez ama önüne sandık geldiğinde grevden yana oy kullanır. Yönetim bunu bildiği için grev oylamasına cesaret edemedi.» diyor. Görünmez ama güçlü bir destek var greve. Sendikanın işten atılanlara hem maddi, hem de manevi olarak sahip çıktığını belirtiyor işçiler.

Bilindiği kadarıyla şimdiki kadar 166 kişi işe dönüş kararı ve tazminat kazanmış. Tersini bir karar ise yok şimdiki kadar. THY Yönetimi davayı kazanan gelsin işine başlasın, diye sendikaya söz vermesine rağmen bütün kararları Yargıtaya taşımış. Süreç uzamış. Sürecin gelip greve dayanmasının sebebi de THY'nin bu tavrı gibi görünüyor.

İşten atılmaları gerekçe gösterilen eylem 2000 kişi katılmış. Oysa işten atılan sayısı 305. Üstelik bu 305 içinde eylem katılmayanlar da var. 305'in nasıl seçildiğini soruyorum. Adını vermek istemeyen bir havayolu işçisi şunu söylüyor: «Uzun süredir bin kişinin işten atılacağı dedikodusu vardı. Herkes çok huzursuzdu. Uçuş planlarını yapan operasyon bölümü 300'den fazla kişi işten atılırsa kağıt üstünde uçuş planlarının aksayacağını söyleyince 305 kişi seçildi. Mahkemeye kanıt diye sunulan fotoğraflarda yanyana duran üç kişiden biri atılmış ikisi çalışıyor. Mahkeme bunun sebebini soruyor. Cevap alamayınca da işe iade kararı veriyor.»

Türk Adaletinin Adaletsizliği: Sonunda Tuz da Koktu!..

Türkiye'de yargı SOS veriyor. Hemen her köşede, hemen her ortamda, yargının siyasi iktidarın güçlendirilmesine araç edilmesi ya da iktidarı elinde tutanlara yaranmak için verilen adaletsiz yargı kararlarından söz ediliyor.

Siyasileşen yargı kararlarının son örneği, Fazıl Say'ın bir internet mecrasında başkasının yazdığı ve kendisinin yeniden gönderdiği (retweet ettiği) mesajı ile ilgili. Piyanist Fazıl Say'ı "dini değerleri aşağıladığı" savıyla 10 ay hapis cezasına mahkûm eden İstanbul 19. Sulh Ceza Mahkemesi Hâkimi Hulusi Pur, gerekçeli kararını açıklarken "tweet içeriklerindeki sözlerin düşünce, vicdan, din özgürlüğü ve ifade özgürlüğünü kullanma hakkı kapsamında değerlendirilemeyeceğini" kaydetti. Pur gerekçesine dayanak olarak, yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) nefret suçları için uyguladığı, kimi durumlarda ifade özgürlüğünün kısıtlanabileceğine dair kararını gösterdi. Ancak bilindiği gibi, bu dava da bir yıla yakın sürmüş ve hâkimin sözünü ettiği gibi bir ayrımcılık suçuna isnat edecek koşullar oluşmadığı da gözlenmişti!

Toplumun önemli bir kesimi tarafından adaletsiz olduğuna inanılan yargı kararlarına verilecek örnekler çoğalıyor. Mesela gazeteci Erbil Tuşalp, Birgün Gazetesi'nde, Başbakan aleyhine yazdığı kaba ve rencide edici ifadeler de içeren yazıları sebebiyle, Başbakan'a hakareten Türk mahkemelerinde açılan davalarda yüklü miktarda tazminat ödemek zorunda bırakılmıştı. Ancak Erbil Tuşalp, davayı AİHM'e taşıdı. AİHM'in kararı, Başbakan ve yargı için bir ders niteliğinde idi: "Mahkeme Sayın Tayyip Erdoğan'a karşı kullanılan ifadeleri kaba, saldırgan, rencide ve şok edici bulmuştur. Ancak mahkeme demokratik

toplumun gereği, çoğulculuk ve hoşgörünün parçası olan açık fikirliliği koruma altına alınması gerektiğini bildirir. İletişimin bir parçası olarak üslup, bir ifade şeklidir ve içeriği ile birlikte koruma altındadır." Yukarıdaki ifadeler ışığında AİHM, "Başbakan Sayın Erdoğan'a karşı kişisel saldırı olmadığı" kanaatine varıyor ve "Başbakanın kişisel haklarını basın özgürlüğünden daha üstün görmek için ikna edici bir neden gösterilemediğini" de belirterek, "Türk mahkemelerinin karar verirken takdir yetkilerini aştıkları kanaatine" vardığını söylüyor. AİHM aynı zamanda, Gazeteci Erbil Tuşalp ve Birgün Gazetesi'ne verilen tazminat miktarının da çok yüklü olduğunu, bu yüklü miktardaki cezaların, "kamu görevlilerinin eleştirilmesine engel olabileceğine" ve dolayısıyla kamunun "özgürce bilgi ve fikir sahibi olamayacağına" dair endişelerini de dile getirmişti. Hatırlanacağı gibi yargının Pınar Seleğ'le ilgili verdiği kararlar da gerek yargıda ve gerek toplumun değişik kesimlerinde çok eleştirilmişti. Yine adaletsizliklere örnek olarak hapisteki gazetecilerin rekor düzeyde çok olması da gösterilmekte. Dünya Gazeteciler Örgütü, AB yetkilileri, çeşitli yabancı medya kuruluşları bu konuyu defalarca dile getirdiler. Son olarak İngiltere ve İrlanda'daki basın örgütleri de Türkiye'de hapisteki gazetecilerin serbest bırakılmasına dönük etkinlikler düzenliyorlar. Bu arada ABD'den de Türkiye'de yargının adaletsizliğine ilişkin İnsan Hakları Raporunda çok sert eleştiriler geldi. Dışişleri Bakanı Kerry, özellikle Ergenekon ve KCK davalarından örneklerle Türkiye'de adalet erişiminin eksikliğini vurguladı. Raporda yargının politize olması, soruşturmanın gizliliği ilkesinin ihlali ve savunma hakkının kısıtlılığı ve ceza hukukunun tutarsız biçimde uygulayan savcı ve yargıçların çoğuluğuna dair çok önemli vurgular vardı. *abo/solfasol*

“Yolumuz İşçi Sınıfının Yoludur..”

Ankara TKP İl Sekreteri Metin Uçak'la söyleşi: Aydın Bodur - Can Mengilibörü

1 Mayıs işçi bayramına giderken, Solfasolda da işçiden yana bir şeyler yazalım, işçiden yana essin yel, istedik. İlk adında “İşçi” barındıran partiler geldi aklımıza; ancak ilginçtir ki aklımıza gelen her ikisi de, sınıf politikalarından ziyade kimlik politikalarının peşine takılmış gibiydi.

Sonra TKP'ye kaydı aklımız. Daha programının ilk maddesinde: kendini, “**sosyalist devrimin öncü gücü olan işçi sınıfının siyasal mücadele aracı**” olarak tanımlayan **Genç TKP**! Daha amaç maddelerinde, **sosyalist devrim ve sosyalizmin kuruluşuna** vakfediyorlardı kendilerini... Koşa koşa Ankara il sekreterleri **Metin Uçak**'la söyleşmeye gittik.

“Yeni bir İşçi Bayramı arifesinde TKP'yi bize anlatın” dedik.

Metin Uçak, bizi yanıltmadı, sözlerine “önce şunu söylemek mümkündür” diye başladı; “en indirgemeci yaklaşımla, **Türkiye Komünist Partisi, işçi ve emekçilerin iktidarında bir sosyalist düzen, bir emekçiler cumhuriyeti düşünüyor**” dedi. Dolayısıyla **yürüdüğümüz yol işçi sınıfının yoludur** diye devam etti. Yaptığı Türkiye analizine başlarken, bize temel çelişkiyi anımsattı: “**sömürülen bir sınıf ve karşılarında da sömürülen geniş yığınlar var**”. Sömürülenlerin sömürülmesine son verecek iktidar için siyaset üretmeye çalıştıklarını anlattı. Sol için turnusol kağıdının, kimlik politikaları değil, emperyalizm karşıtlığı üzerine döndü dolaştı laf.

Ardından diğer sol hareketlerle farklılıklarını anlatmaya başladı. Kendileri dışındaki sol hareketleri, Kürt özgürlük hareketini destekleyen ya da karşısında duran **kimlikçi sol hareketler** olarak tanımladı. Bir tarafta Türkiye'yi hiç sınıflardan oluşmamış, adeta sadece kimlik sorunu varmışcasına değerlendiren ve bu sorunun çözümü için büyük emperyalist güç şebekelerinin istekleri doğrultusunda hareket etmeye zorlanan hareketlerin olduğundan ve yine öte tarafta da cumhuriyetin temel politikalarına dönmek suretiyle yine kimlik siyaseti üzerinden yola çıkan giderek ırkçılaştıran diğer sol hareketlerin varlığından söz etti.

Kendisine, kendilerinin de kimi aydınlanmacı ve cumhuriyet yandaşı olarak görülebilecek açıklamalarını hatırlattığımızda, “**doğru biz de aydınlanmacıyız**” dedi ve “**Birinci Cumhuriyetin anti-emperyalist, gerici olmayan kimi kazanımlarının yanında yavaş ama kesinlikle karşı çıkılması gereken yanlarının çok olduğunu, eşitlikçi ve özgürlükçü olmadığını biliyoruz ve söylüyoruz**” dedi. Eşitlik ve özgürlüğün ancak sosyalist cumhuriyetle mümkün olduğunun altını bir kez daha çizdi. Konuşmanın bir yerinde, yine de cumhuriyetin laik, halkçı ve kamucu yanının önemine vurgu yaptı ve cumhuriyetin kuruluşunun anti-emperyalist olduğunu söyledi..

Konu «birinci cumhuriyet-ikinci cumhuriyet» tartışmasına gelince, AKP İstanbul İl başkanının, birinci cumhuriyetin yıkılmasında rol alan liberallere, ikinci cumhuriyetin kuruluşunda artık AKP'nin ihtiyacının kalmadığına dair açıklamasını hatırlattı ve sözü yoksullaşmaya, adaletsizliğe ve yeni anayasa tartışmalarıyla birlikte AKP karşıtlığına getirdi. Burjuvazi eskisine nazaran daha fazla zenginlik üretiyor dedi ama zenginleşmenin hiçbir zaman emekçi tabakaların semtine uğramadığına, sömürünün katmerleşerek arttığına da işaret etti. AKP'nin yeni anayasasıyla burjuvazinin kazanımlarının daha da çoğaltıldığı ve lakin işçi sınıfı ve bağlaşıklarının haklarının daha da geriletilmesi için oluşturulduğunu belirtti. “**Bu yüzden burjuvazinin anayasa yapmaya ehli yoktur**” dedi. Devrimcilerin ve işçi sınıfının bu kadar zayıflatıldığı bir ortamda demokrasi lehine bir AKP anayasasının olanaksızlığına bir daha vurgu yaptı. Acil görevin AKP anayasasına red cephesinin örülmesi gerektiğini söyledi ve sözü “**Türkiye AKP anayasasına sığmaz**” adında açılan imza kampanyasına getirdi.

Biraz da ekolojiden, doğadan söz etmek istedik. Dünya kaynaklarının talan edilmesinin nedeninin de kapitalist sömürü olduğunu, “**insanların kötü olmasından dolayı doğayı tahrip etmediklerini**” anlattı. Bu bir sistem sorunu, yapısal bir durum dedi. Kapitalizmin özünde daha çok kar etmek olduğuna göre, kaynak olarak gördüğü doğayı da sonuna kadar tahrip edecektir, dedi. “**Doğanın kurtuluşu, sosyalizmdir**” dedi; daha da ileri giderek, orangutanların bile kurtuluşu sosyalizmdir diye şaka yaptı.

Yeniden Türkiye İşçi sınıfına getirmeye çalıştık sözü. “Biz”, “Türkiye İşçi sınıfının örgütlenme özgürlüğünün artırılmasından, güçbirliğinden yanayız” dedi. “**Tarihi geliştirecek, toplumu dönüştürecek biricik sınıf, hala işçi sınıfı olduğu için işçi sınıfından yanayız**” dedi. Marks'ın Komünist Manifestosundan örnek sundu. Konuyu tüzüğe, kendi örgütlenme biçimlerine getirmek için “**eskiden işçi partilerinde işçi kotaları olurdu**” dedik; “sizde kota var mı?” sorusuna gerek duymadıklarını cevabını verdi. Söz, örgütlenme biçimlerine gelince, sosyalist sistemde söz, yetki ve kararın, meclislerde olduğunu söyledi, merkezci yapılanmalardan ziyade daha demokratik bir yapılanmaya vurgular yaptı.

Sözü Ankara ile bağlamak istedik... Biliyorduk ki bu yıl 1 Mayıs kutlamasını Ankara'da değil, daha kalabalık bir biçimde bir iki merkezde kutlayacaklar. İstanbul'a gidecekler. Keşke dedik, Ankara'da, hep birlikte kutlasaydık, 1 Mayıs'ı... Ankara'dan konuştuk biraz da, rant politikalarına teslim edilen Ankara'dan...

Çayımızı bitirip, teşekkür ederek, ayrıldık Nazım Hikmet Kültür Merkezinden...

1 Genç TKP diye tanımlamamızın nedeni TKP adını sahiplenen bir başka grubun daha olması. Diğer grup, kendisini 1920'lerin TKP'sinin devamcıları olarak görüyor. Ancak, TKP adı - geçmişte Sosyalist İktidar Partisi iken TKP adını alan partiye ait.

Ucuz İş Gücünü Öldürmek Caizdir!

A. Selçuk Atalay

Kozlu Maden Ocağında 8 madencinin yaşamını yitirdiği patlama ile ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan raporda, işverene 25 bin 333 lira ceza verilmesinin uygun olacağı belirtilmişti. Raporda işverenin gereken iş güvenliği tedbirlerini almadığı belirtilmişti.

Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri, gemi söküm tesislerinde işçi ölümlerinin normal olduğunu, işçilerin iş güvenliği tedbirlerini almadıklarını, hatanın işçilerde olduğunu anlatıyorlar bize.

Çalışma koşullarının güvensizliği sonucu ülkemizde her yıl binden fazla işçi aramızdan ayrılıyor. Son on yılda SGK verilerine göre 12 bin civarında işçi, iş cinayetlerinde can verdi. Çalışma Bakanımız, iş kazalarının Türkiye'ye yıllık maliyetinin 7,7 milyar lira olduğunu söylüyor. İş kazaları belli ki her şeyden çok ekonomik bir büyüklük.

Çalışma Bakanı Faruk Çelik “İş kazalarının yüzde 98'i, meslek hastalıklarının yüzde 100'ü önlenbilir” diye bir açıklama yapıyor. Çalışma Bakanlığının yaptığı açıklamaya göre Türkiye iş kazalarında Avrupa da birinci dünyada ise

üçüncü sırada yer almaktadır. Peki iktidar neden işçilerin madenlerde, çadırlarda, servis arabalarında, inşaatlarda, tersanelerde ölmesini izliyor?

İş kazaları ile davaların yürüdüğü mahkemeler yalancı şahitler, yalan deliller, yalan kurgularla dolu. Ölen işçilerin aileleri acı içinde “vicdanımız nöbette” diyorlar.

Bugün Türkiye'nin en temel rekabet gücünü ucuz ve güvencesiz emek gücü oluşturuyor. Türkiye bu emek gücünün üzerinde duruyor. O yüzden güvencesizlik ve taşeronluk temel çalışma biçimi oldu. Asıl işveren işi taşeronla veriyor, taşeronla diğer taşeronla...

Baş kaldıran, sendikalı olmaya kalkan işçi işinden oluyor. İşçiler işlerini koruyabilmek için, işverenin yoğun ve hızlı çalışma baskısına boyun eğiyor. İşçi işini korumak için daha fazla risk alıyor. Oyun böyle kurulmuş; ölüm Allah'ın emri, işsizlik olmasın!

Yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasında sorumluluk patrondan işyeri güvenliği uzmanına, işyeri hekimine devredildi. İş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi de

taşeronla... İşçi sağlığı ve güvenliği alanında yapılan tüm düzenlemeler patronların ihtiyaçları üzerinden kurgulandı.

Özelleştirme, taşeronlaştırma, denetimsizlik, sendikasılaştırma, işçi sağlığı alanının piyasalaştırılması... Tüm bu adımların arkasındaki niyetin iş kazalarını önlemek olmadığı açıktır.

İş kazalarına bağlı ölümlerin tamamı önlenemez olduğu halde bu ölümlere izin verilmektedir. Ucuz güvencesiz işgücü, patronların önüne atılmış kurbanlar gibidir. İşte bu yüzden iş kazası değil, iş cinayetleridir yaşanan!

Sessiz ve gizli bir anlaşma! Bugün bu ülkede işçilere karılarını dövmek, ikinci kadını dini nikahla almak, kızlarını çocuk gelin olarak satmak, çok bunaldıklarında sağlık çalışanlarını darp etmek nasıl serbestse, patronlara da onları öldürmek serbest bırakılmıştır.

İş cinayetlerinin acısını ve paranın arsız sesini duymaya devam edeceğiz. Çünkü bugün bu ülkede ucuz işgücünü öldürmek caizdir!

Halkevleri: Sokaktaki Muhalefetin Sesi, İsimsiz Kahramanlar

Samut Karabulut ile söyleşi: Aydın Bodur - Can Mengilibörü

1 Mayıs yaklaşırken, çoğunlukla 1 Mayıs kortejlerinin en kalabalık grubu, sokaklardaki hak mücadeleleri ile ilgi çeken Halkevleri ile görüşmeye gidiyoruz.

Çaylar geliyor. İlk sorumuz, Halkevleri'nin 81 yıllık geçmişi üzerine; kendilerini tanıtmalarını istiyoruz. Aslında Halkevlerinin 79. Yılı dolayısıyla hazırladıkları broşürde, Halkevleri'nin ne olup olmadığını çok da güzel anlatmışlar (<http://www.halkevleri.org.tr/sites/default/files/indir/20-04-2010-he-brosur.pdf>). Eğitim, sağlık, barınma, doğal yaşam, çalışma hakları için... çocuk haklarını ya da kadınların görünmeyen emeğini savunmaktan, engellilerin insanca yaşama hakları savunmaya kadar; eşit, özgür, aydınlık insanların ülkesini yaşatmak için uğraşanların evi: Halkevleri; yani gerçekten halkın evi...

Genel Başkan Yardımcısı Samut Karabulut, Halkevleri'nin bir sivil toplum örgütü olmadığını, *demokratik bir kitle örgütü* olduğunu belirtiyor ve *sınıfsal kökenli, emek eksenli bir demokratik kitle örgütü* olduğunu eklemeyi de ihmal etmiyor. 81 yıllık geçmişlerine eğrisi ve doğrusu ile sahip çıkıyor, Karabulut. Halkevleri'nin kuruluşta aydınlanmacı yanını anlatıyor ve daha kuruluşta bağımsızlıkçı özünün 1960'lardaki antiemperyalist çıkışla daha da pekiştirdiğini, 70'lerde ise faşist saldırılara karşı antifaşist bir kimlik kazandığını anlatıyor. Konuşmasında 1980 faşist darbesinde Halkevlerinin başkanlığını yapan Ahmet Yıldız'ı, barışçıl ve antifaşist kimliğine vurgu yaparak, anmadan geçmiyor. Kuruluş günlerini kutlamanın, kuru kuruya bir doğum günü kutlaması değil, bir nevi her halkevi şubesinin ya da merkezin, bir yıllık çalışmalarının sergilendiği, değerlendirildiği bir etkinlikler dizisi olduğunu söylüyor. "Böylece" diyor, "kendimizi de gözden geçirmiş oluyoruz".

"1980 sonrasında Halkevleri yine bir değişim geçirdi." diyor. 1980'lerdeki küresel kapitalizmin neoliberal saldırılarıyla daha da yoksullaşan, haklarını kaybeden toplumsal kesimlerin sesi olmayı başardıklarını anlatıyor. Artık halkın hakları dediğimiz, eğitimin piyasalaştırılması ve gericileştirilmesine karşı, yine piyasalaştırılan sağlık hakkı için, ulaşım, barınma, doğa-çevre hakları gibi, engelli, çocuk ya da kadın hakları ya da çalışma hakları gibi çok farklı alanlarda, hatta toplamında siyasal haklar alanında, üye olsun olmasın buldukları yerelerde halkla birlikte (herkese açık olarak) çaba harcadıklarını anlatıyor. Halkevlerinin tüm yurda yayılan demokratik bir örgüt olduğunu tekrarlıyor ve yerelerde yürütülen hak mücadelelerinin daha güçlü olması için, sadece o yerelde, o anda çaba harcanmadığını, hak mücadelesinin daha uzun soluklu ve başka yerelerle koordinasyon içinde yapılması için uğraş verdiklerini anlatıyor. Biraz da demokrasinin sınıfsal özünden konuşuyoruz. "**Seçimden seçime oy vermekle demokrasi olmaz.**" diyor; dertlerinin emekçilerin, yoksulların, ezilenlerin, itilmişlerin siyasete katılım kanallarını açmak olduğunu tekrar dillendiriyor, Karabulut.

Karabulut konuşmasında, verilen demokrasi mücadelesinin, Halkevleri'nin daha demokratik yöntemlerle örgütlenmesine de katkı yaptığını sağladığını söylemeden geçemiyor... Halk meclislerinin, büroların Halkevleri üyesi olsun olmasın tüm hak sahipleri ile birlikte aşağıdan yukarı örgütlendiğinden, neredeyse doğrudan katılım mekanizmalarının işlerliğinden söz ediyor. Verdikleri mücadeleleri, iktidarın tüm gücüne rağmen halkla birlikte ısrarlı ve kararlı bir biçimde verdiklerini, bu sayede halk tarafından kabul gördüklerini, hatta muhalefet ettikleri odaklar tarafından (sevilmemelerine rağmen) bile meşruiyetlerinin tanındığını ifade ediyor.

Yaptıkları çalışmaları örneklendirmek üzere deprem nedeniyle yardıma gittikleri, Kocaeli'nde, Bolu'da, Van'da yaptıklarını konuşuyoruz. Yardım için gittikleri Kocaeli, Sakarya ve Bolu'da, benim de tanık olduğum, halkın unutulmuş en temel ihtiyaçlarını karşılamak ya da toplanan yardım malzemelerinin yardıma ihtiyacı olan doğru ellere gitmesi için harcadıkları çabalardan söz ediyoruz. Van'daki son depremden açılıyor söz. Deprem bölgesinde çocuklara dair yaptıklarının çok değerli olduğunu söylüyorum. Depremi duyar duymaz, yola çıktıklarını, ellerinde kazma kürekle kamplarda tuvalet çukurları açarak yardıma başladıklarını anlatıyor. İhtiyaçların belirlenmesi sırasında, erkeklerin bir şekilde yaşamlarını idame ettirebildiklerini ama kadınların daha çaresiz kaldıklarını görmüşler. **Önce kadınlar için bir şeyler yapılması gerektiğine hükmetmişler. Ancak kadınların hem çocukları hem kendilerini koruyup kollamaya çalışmalarını izledikçe, çocuklar için yapılacak çalışmanın kadınları da rahatlatacağını görmüşler ve tüm güçleriyle, çocukların deprem sonrası yaşamını kolaylaştırmak ve o çadırları birer okula, sosyal bir alana çevirerek Van Çocuk Evi çalışmasını yürütmüşler.** Bu çalışmalarda, gençler de Halkevçilere hayli yardımcı olmuşlar, ellerinden gelen çabayı göstermişler, daha miniklerin ihtiyaçlarını el birliği ile görmüşler. Birlikte film çekmişler, tiyatro yapmışlar, gazete çıkarmışlar, koro kurup müzik yapmışlar... daha neler neler...

Tıpkı Van'da kadınlardan yola çıkıp çocukların ihtiyaçlarını fark ettikleri gibi... **Engelli hakları mücadelesinde de talep, görme engellilerden gelmiş.** Engelli hakları için hızla atölyeler kurmuşlar, yapılabilecekleri birlikte tartışmışlar, birlikte belediyelere, meclise gitmişler, birlikte şenlikler yapmışlar, sokaklara çıkmışlar. Laf arasında belediyelerin görme engelliler için yaptıkları düzenlemelerden söz ediyoruz. Bir dolu aksaklığa, komikliğe rağmen elbette olumlanması gereken bir iş olarak görüyorlar, bu çalışmaları. Artık 1 Mayıs kortejlerinde en önde yürüyenlerin arasında engelliler de var, kortejlerini düzenlerken, kendileri de engelliler için düzenleme yapıyorlarmış... Engelli haklarında olduğu gibi, başka birçok taleplerin de sokakta yürütülen bir başka etkinlik sırasında katılanların sorunlarını dile getirmesiyle hak mücadelesi haline dönüştüğünü, eğlenceli anekdotlarla anlatıyor, Samut Hoca'm. Mesela Enerjisa'nın elektrik tedarikinde yaptıklarından mağdur olan bir polislin şikâyetini anlatıyor, şakayla karışık. Güllüşüyoruz.

Tekrar çocuklar için yapılanlara geliyor söz. **Eğitim sisteminin geldiği nokta itibarı ile hiçbir çekiciliğinin kalmadığını; çocuklara bir sıkıntı, hatta bir korku kaynağı**

gibi görüldüğünü anlatıyor. "Tektipleştirici, kafa karıştırıcı bu eğitim sistemi yüzünden özellikle yoksul çocukların ilgilerinin azaldığını, mutsuz olduklarını ve adeta kaçtıklarını" söylüyor. Bunu fark eden arkadaşlarımız, aslında onlara gülerken, eğlenirken, öte yandan düşünmeyi, birlikte tasarlamayı ve yaratmayı öğretmekten başka bir şey yapmıyorlar diye anlatıyor. Açılan atölye ve yaz okullarında çocuklarla çalışan gönüllüler, ilgi alanlarına göre (mimarsa mimari üzerine, edebiyatçıysa bir öykü üzerine) çocuklarla çalışıyorlar. Hafta içinde okula gitmek istemeyen o çocukların, hafta sonlarındaki çocuk atölyelerine gitmek için günleri ipe çektiğini, gönüllülerin topladığı bağışlarla alınan sütleri içerek, gönüllü annelerin yaptığı kekleri yiyerek başladıklarını, büyük bir mutlulukla anlatıyor, Karabulut. Çocuklar, o atölyelerde yaptıkları eserleri, Ankara'da Konur Sokak'ta haziran ayı boyunca sergiliyor ve eserleriyle ilgilenenlere satmıyor, bağışlıyorlarmış. Bir de atölyeleri bitiren çocuklar, aileleri ile birlikte Sorgun'da bir hafta sonu kampı yapıyorlarmış; böylece yoksul ailelere, çocukları ile küçük bir tatil yapma olanağı da sağlanmış oluyor, tabii.

Biraz da Ankara üzerine konuşuyoruz. İlk konu **Dikmen'deki barınma hakkı** ile ilgili gelişmeler oluyor elbette. Belediye ve görevlendirdiği şirketlerin tüm saldırılarına rağmen 3-4-5. Etaplarda hak sahipleri için umutlarını koruyorlar. Kazandıkları davalardan, BM kanalıyla yapılmaya çalışılan yeni projelerden söz ediyor. Söz Çankaya ve Yenimahalle belediyelerine de geliyor. Çankaya Belediyesi'nin desteklerini olumluyor. Ama Yenimahalle Belediyesi ile Mehmet Akif Mahallesi'ndeki dönüşüm ile ilgili biraz çatışmışlar. "**Allahtan belediye, hak sahiplerini mağdur edecek dönüşümden vazgeçmiş**" de çatışma durmuş. "**Keşke**" diyor, "**aylarca sürmeseydi çatışmamız**".

Daha birçok konudan söz ediyoruz. Örneğin iki yıl öncesinden başlattıkları, ulaşım hakkı için Ege Mahallesi'nden yaptıkları yürüyüşler, toplantılar. Eğitim hakkı ile ilgili, 4+4+4'e hayır diyerek yollara çıkışları... sağlık hakkı için, taşeronlaştırma için hak talepleri... Her günleri, yeni bir mücadele...

Son olarak 1 Mayıs'ta nerede olacaklarını soruyoruz. İstedikimiz cevabı alıyoruz. "**Biz Ankara'nın en kalabalık korteji olacağız 1 Mayıs'ta.**" diyor, Samut Hoca'm.

Selamlayarak ayrılıyor.

Kaldıraç: İnsan Tarihin Öznesidir, Değişir Değiştirir.

Erkan Çiftçi ile Söyleşi: Tanju Gündüzalp

Aka-der, "Anadolu Kültürlerini Araştırma Derneği" nedir, ne yapar, Anadolu kültürleri araştırmaları çerçevesi nedir, bugüne kadar yapılanlar adına neler anlatabilirsiniz ?

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde halklara, farklı inançlara yönelik sayısız katliamlar ve değişik baskı aygıtları uygulanmıştır ve hala devam etmektedir. Devletin kuruluş paradigmasının bir sonucu olarak ortaya çıkan bu katliam süreçlerinin algılanması ve bir daha yaşanmaması için halkların kendi kültürlerinde faaliyet yürütecekleri bir alan olarak AKA-DER kurulmuştur. 2004 mart ayında Ankara'da kurulan derneğimiz şu an İstanbul, Ankara ve Antakya'da toplam 10 şube ve yeni bölgelerde açılacak şubeler için başlatılan girişimlerle büyüyerek gelişen bir dernektir. Genel başkanlığımız sayın Altan Açıkduz tarafından yürütülmekte, gönüllülük ve kolektif irade ile aktiviteler örgütlenmektedir. AKA-DER halk kültürlerini yaşatmak adına İstanbul'da Laz mektebi, Zaza mektebi açmıştır ve bu dillere yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bunun dışında Ankara'da Alevi halkına yönelik semah ve inanç eksenli çalışmalar yaparken, İstanbul'da Gürcülerin, Süryanilerin, Ermenilerin, Rumların, Pomakların dahil olduğu Halklar Anayasası için başlatılan platformun da içinde yer almıştır. Özellikle Ankara'da Madımak Otel katliamına yönelik paneller, anma toplantıları, sokak eylemleri organizasyonlarında yer almıştır.

Özne insansa, "halk, kimlik, inanç, kültür özgürlüğü adına" kente, kentin emeğine, kentin sınıfsallığına, emek ekseninde kent mücadelesine nasıl bakıyorsunuz ?

Evet insan tarihin öznesidir, değişir değiştirir. Yaşadığımız kent tarihsel süreçte 1930 yıllardan başlayarak ciddi bir göç dalgasını karşılayan bir kenttir. Anadolu'nun neredeyse her ilinden göç alan kentimiz günümüzde farklı onlarca halkın yaşadığı bir metropole dönüşmüştür. Ankara'da sınıfsal mücadele sanayi şehirlerine göre daha düşük yoğunlukta bir çerçevede ilerliyor diyebiliriz. Görece daha rahat bir ekonomik yapıya sahip bir kent olduğu gerçeği aslında kentimizin çalışan nüfusunun beyaz yakalılar dediğimiz memurların çoğunlukta olmasıyla doğru orantılıdır. Siteler, Ostim ve Organize Sanayi Bölgeleri işçilerin yoğunlukla yaşadığı bölgelere yakın ancak bir biçimde örgütlenmeye daha uzak bir

seyir izliyor. Büyük ve kitle üretiminin düşük yoğunlukta olduğu bir üretim mekanizmasının handikaplarını yaşayan bir kent olduğumuz kesin.

Kentsel dönüşüm adı altında, ortak yaşamın yok edildiği site tarzı yaşam alanları, kültürel etkileşim ve örgütlenmeyi güçleştiren olgudur. Kente kümelenen kitlelerin yaşam alanlarına girmek onların kültürlerini öğrenmek ve iletişime geçmek resmi ideoloji dışında halkların varlığını gün yüzüne çıkarmak önemli. Kentimizde Romanlar, Aleviler, Lazlar, Gürcüler, Kürtler yoğunlukla yaşıyor. Bu halklarla iletişim ve ortak örgütlenmeler geliştirmek sanırım mücadelenin genişlemesi ve bilinen bilinmeyen, yeni tanışılacak halklarında örgütlenmesinin önünü açacak süreçleri geliştirecektir.

Kent politik bir alandır, ama genelde evrensellik adına kentsel politikalar, yerel örgütlenmeler öncelikli olmamaktadır... Yaşadığımız kentin yönetim şekline dönük (kent-içi sınıflarını özgürlüğü adına politika, istek ve ısrarlarımız ile) ne tür politikalar ve çerçeveler tanımlayabilirsiniz ?

Bir kenti tanımlarken nüfus, yüzölçümü, idari yapısı dışında kentin sahipleri olan emekçiler ve halkın kültürel yapısı dikkate alınmalıdır. Anadolu'nun her tarafından kendi karakterlerini taşıyan halklar Ankara'da değişik bölgelerde kümelenmiş şekilde yaşamlarını sürdürüyorlar. Ailelerin geçimleri genelde küçük işletmelerde ve hizmet sektöründe çalışanlar tarafından sağlanıyor. Bu haliyle mahalleler, işçi mahalleleri şeklinde organize oluyor. Bu mahallelerde yürütülen çalışmalar emek eksenli ve sürekli bir şekilde interaktif halk toplantıları örgütlenmelidir. Tek çözüm sosyalizm olduğunu ve enternasyonal birliğin çözümü olduğunu söylemekle beraber yerel örgütlenmelerin bu yolda kurucu etkenlerden biri olduğunu düşünüyor çalışmalarımızı bu yönde devam ettiriyoruz.

Kaldıraç, her 1 Mayıs'ta İstanbul'a gidiyor... ve bir basın çağrınız var. Bu çağrının içeriğinde kaleme alınanları ve politik aksını biraz ayrıntılandırır mısın ?

Kaldıraç dergisi 1 Mayıs'ta her yıl olduğu gibi bu yıl da İstanbul'a gidiyor. Bizim açımızdan yani işçi sınıfının iktidarından, söz edenler açısından İstanbul gerçek başkent konumundadır. İşçi yoğunluğu ve sayısı en yüksek kent olmakla İstanbul doğalında özel bir yere oturmakta. 15-16 Haziran bize bu noktada yol gösteren önemli bir örnektir. İstanbul'u zapt eden işçiler o gün patronları nasıl yurt dışına kaçırdıysa, sendikalar yasasını nasıl geri çektiydiyse, güçlü 1 Mayıs'lar burjuva diktatörlüğünü öyle köşeye sıkıştırmakta. Taksim'i yıllarca yasaklamaya çalışmalarının altında yatan sebep bu. 2007-2008 ve 2009'da biz yine oradaydık. Sokak sokak, mahalle mahalle çatışarak girdik Taksim'e. Sonunda 2010'da sanki biz kazanmamışız da onlar bahşetmiş gibi açtık dediler Taksim'i. Devlet yine boş durmadı bu kez direkt yasakladık demedi de 1 Mayıs alanını kazdı ve öylece bıraktı. Bu noktada devlet bize farklı alanları gösterirken hala yerelleri boş bırakmayalım tartışması artık kendini tüketmiş bir hal almıştır. Biz alanları boş bırakmaktan söz etmiyoruz elbette. Aksine şunu söylüyoruz: "her gün 1 Mayıs, her gün kavga. Yani yılın 364 günü boş bıraktığımız alanları 1 Mayıs'ta doldurma telaşesini anlayamıyoruz. Mutlaka her yerelde 1 Mayıs eylemleri önemlidir. Ama neden Anadolu'nun her yerinde eylemlerimizi bir kaç gün önceden yapıp 1 Mayıs'ta İstanbul'u fethetmiyoruz. Tahrir'de olanları gördük. Bir ısrar nelere kadir öğrendik. Taksim'i Tahrir yapma işidir 1 Mayıs'ta Taksim'e gitmek.

İgd'den TÜM-İGD'ye... 37 Yıllık Mücadelemiz Sürüyor!

Söyleşi: Onur Bolat

Tüm İlerici Gençlik Derneği Ankara Şubesi Üyesi Kubilay Durmuş ile Ankara'da emek ve demokrasi güçlerinin yerelde yaptığı çalışmaların işleyişi, karşılaşılan zorluklar ve mücadele alanları üzerine, Solfasol Gazetesi olarak kısa bir söyleşi yaptık. Hak aramanın günlük hayatta, en küçük yaşam alanında dahi ne kadar zor olabileceğini hepimiz biliyoruz. Ama bunu dert edinmiş kimselerin artık yaşam biçimi halini alan mücadelelerini gelin bir de onlardan dinleyelim.

Solfasol: TÜM-İGD olarak Ankara yerinde nasıl çalışmalar yapıyorsunuz?

K.D: Derneğimizi diğer gençlik yapılanmalarından ayıran temel fark; hem işçi, hem öğrenci hem de köylü gençleri bünyesinde barındırmayı amaçlamasıdır. Ankara'da da bu disiplin ve doğrultuda çalışmalar yürütüyoruz. Örnek olarak mahallelerde üniversiteye hazırlanan gençler için yaptığımız eğitimleri gösterebiliriz. Yine üniversitelerde gençliğin yararına (özel sektörün değil!), bilimsel, ücretsiz, adil ve adilce bir eğitim için çalışmalar yürütüyoruz. Buna örnek olarak da Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsünde yapılan son yemekhane eylemini gösterebiliriz. Basında pek yer almayan bu eylemde biz hem yemeklerin ücretsiz olmasını hem de bu süreçte taşeronun kaldırılmasını talep etmiştik. Bu sıralar çalışmalarımızı 1 Mayıs İşçi ve Emekçiler Bayramına yönettik. Ankara yerinde birkaç noktada açtığımız stantlarda gençleri 1 Mayıs'ta Taksim'e çağırıyoruz.

Solfasol: Tüm bu çalışmaları yaparken nasıl tepkiler alıyorsunuz? Örneğin gençlere üniversiteye hazırlık eğitimi verdiğinizizi söylüyorsunuz peki aileler buna nasıl bakıyor? Politik yüzünüzü gizlemek zorunda kalıyor musunuz? Ya da yemekhane eyleminde ne tür zorluklarla karşılaştınız?

K.D: Bu soru kısaca, politik bir gençlik örgütü olarak çalışmanın zor olup olmadığıdır aslında. Hangi yönden baktığınıza bağlı... Hiçbir siyasi söylem yapmasanız bile eğer örgütlü bir şekilde

hak arayışında bulunursanız bu sizi en tepedeki siyasi kurumun yani devletin gözünde sakıncalı yapar. Politik olmak onların gözünde budur. Fakat diğer yanda durum düşünüldüğü gibi değil. İnsanlar çocuklarının neden dershaneye gitmek zorunda olduğunu sorguluyor, parasızlığın eğitime neden engel olduğunu sorguluyor. Mamak'ta yaptığımız çalışmalarda, eğitim sistemindeki bu inanılmaz çarpıklığın ailelerde sebep olduğu yıkımı net bir şekilde görebiliyoruz. İşçi maaşı alan bir babanın, evlere temizliğe giden bir annenin çocuğunu dershaneye göndermesine imkân yok. Tabii bazen kazandıkları az miktardaki parayı da apartmandan bozma dershanelere kaptırabiliyorlar. Dolayısı ile aileler bizden memnun. Gönüllü, örgütlü üniversiteli gençlerin çabalarını görüyorlar. En önemlisi bu gençler; ablalarından, abilerinden devrimci dayanışmayı ve yoldaşlığı öğreniyor. Yani gidecekleri yerde öğrendikleri kolektif yaşamı aktararak ayakta kalmayı, kimseye muhtaç olmadan onurlarıyla var olmayı öğreniyorlar. Bizim de asıl hedefimiz bu zaten. Politik olmak da böyle bir şeydir. Bir kariyer topluluğundan bahsedilirken politik yön sorgulanmaz. Gençlerin sömürüye boyun eğerek kat ettiği yolları; yine sömürülmeleri, insana değil sermayeye hizmet etmeleri, sömürüye alet olmaları için önlerine seren bu toplulukların ne kadar kirli politika yaptığını kimse düşünmez. Fakat Ankara'da yurtlarda, kadın öğrencilerin yurda erkek öğrencilerden 1 veya 2 saat önce dönmek zorunda olduğu iğrenç ve cinsiyetçi uygulamalardan bahsederseniz politik yönleriniz hemen sorgulanmaya başlanır. Cebeci'de yaptığımız ücretsiz yemek eyleminde, aynı zamanda taşeron tarafından çalıştırılan işçinin de yanındaydık. İşçilerin bize yaklaşımı gayet samimiydi. Fakat eylemin 5. gününde yemek şirketi ve üniversite yönetimi kampüse yemek getirmeyi bıraktı. Sanki yanlış bir şey söylüyormuşuz gibi bir de öğrenciyi açıklıkla cezalandırdılar. Bu tarz ayıp uygulamalar üniversitelerde giderek yaygınlaşıyor. Şu an Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde soruşturması devam eden öğrencilere yemek fiyatının 7 lira olduğunu biliyor muydunuz? Üstelik bu öğrencilerin soruşturması bitmemiş. Yani iş cezalandırmanın da ötesinde nefrete varıyor. Ankara KYK

yurtlarında yaşam artık hapisane yaşamından farksız. Birçok yurdun çevresinde jiletli telleri görebilirsiniz. Bunun yanında parmak izini okutmadan yurda giremiyor veya çıkamıyorsunuz. Kadın öğrencilerin kaldığı binalarda artık perdeler yok. Bunun yerine camlara film çekiliyor. En önemlisi küçük odalarda 8 kişinin kalmak zorunda kalması. Paranız yoksa bu onursuz ortamda kalmaya mecbur ediliyorsunuz fakat karşınızda bu onursuz şartları dahi sadaka olarak sunan bir zihniyet var. Eğer başınızı kaldırırsanız da bir şeyler sormaya başlarsanız barınma hakkınız elinizden alınıyor. İşte bu yüzden gençlik umutsuzluğa kapılmak yerine örgütlü mücadele zeminlerine yönelmelidir diyoruz. Hak aramanın başka hiçbir çaresi yok. Bu yüzden gençlik 1 Mayıs'ta Taksim'e gelmeli kalabalığın gücüne yerinde şahit olmalıdır. Hep bir ağızdan bağırduğumuzda sesimizin yeri göğü nasıl inlettiğini görmelidir.

Solfasol: Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

K.D: Şunu ekleyebilirim, yerelde hak arayışının en önemli ayaklarından biri ana akımdan bağımsız var olabilen yerel ve ilerici yayın çalışmalarıdır. Mücadelemizin tekelleşmiş ve şirketleşmiş basın organlarının filtresinden geçmesi tabii olarak mümkün değil. Bu sebeple Solfasol'u destekliyoruz. Ve geçen sene gibi bu sene de 1 Mayıs'ta alanlarda kendilerini göreceğimiz için mutluyuz. İstanbul'dan sizlere gelecek güzel günler için selam göndereceğiz. Sevgiler.

<http://www.ilericigenclik.org>

Öğrenci Kolektifleri...

1 Mayıs'a Atölyeler, Piknikler, Çağrı Videoları ve Üniversite Direnişleriyle Geliyor

Söyleşi: Tanju Gündüzalp

Kolektifler, son dönemde üniversiteleri yeniden ayağa kaldıran köşe taşlarından... Kitleselleşen üniversite direnişlerindeki katkılarıyla Öğrenci Kolektifleri, bu yıl 1 Mayıs alanlarını mavimsi boyamaya geliyor. Kolektiflerden Ömür Çağdaş Ersoy'la; kent muhalefeti, üniversiteyi, gençliğin toplumsal muhalefet iradesini konuştuk.

Kolektifler ne zaman ve neye ihtiyaç duyularak kurulmuştur?

İlk olarak 2006'da İTÜ'de kuruldu. Üniversitelerde yeni bir piyasalaştırma dönemi başlarken, üniversite içinden ve tamamen öğrencilerden oluşan, bağımsız bir gençlik örgütü ihtiyacı üzerinden öğrenciler tarafından kuruldu, içsel bir durum olarak doğdu. Şu an 30'a yakın şehirde ve 50'nin üzerinde üniversitede örgütlü. Temel olarak öğrencilerin bir araya gelip, hem üniversite içinde kendilerini doğrudan ilgilendiren, hem de toplumda kendilerini dolaylı ilgilendiren sorunlara karşı sesini iletebilecekleri bir öz örgütlülük olma amacını taşımakta. 2010 yılında da merkezleşme kararı alarak merkezi politika üreten organlarını yarattı. Bugün sürekli yeni yeni illerde ve üniversitelerde yayılarak benzer hedefleri paylaşan öğrenciler tarafından kurulmaya devam ediyor. Özellikle 2007-2008 yıllarından sonra temel hedef olarak AKP karşıtı muhalefeti önüne koydu Kolektifler. Bu da daha çok bulunduğu yerden -yani üniversiteden-, AKP'de cisimlenen neo-liberal, gerici, baskıcı uygulamalara karşı bir direniş olma amacı da taşımakta.

Benim bu konuda tam olarak eleştiri değil ama eleştiri içeren bir sorum var. Neden sadece hükümet (AKP) odaklı bir muhalefet yapıyorsunuz?

AKP karşıtı mücadele uzun süredir tartışılan bir konu. Aslında temel mesele AKP'nin diğerlerinden daha kötü olması değil. Biz AKP'nin bir proje partisi olduğunu düşünüyoruz. Yani neo-liberal politikaları uygulamak üzere getirildiğini düşünüyoruz. Halkın iradesini temsil ettiğini düşünmüyoruz. 6 ayda kurulmuş, medya tarafından pompalanıp iktidara gelmiş ve iktidarın bütün olanaklarıyla güçlenmiş bir parti. Aslında 28 Şubat'ın dokunmadıkları ve 28 Şubat'ın istediği bu. Biz şunu düşünüyoruz; eğer bu ülkede AKP yıpratılırsa, sistem, neo-liberal politikaların uygulanmasında kriz yaşar. Ve neo-liberal politikaların uygulanmasında kriz yaşanması halk için iyidir. Mesela biz Yenimahalle'de barınma hakkı mücadelesi verenlerle dayanışma içindeyiz ve onlar CHP'li bir belediyeye karşı mücadele ediyorlar. Veya Siyasal Bilgiler Fakültesi hocası Birgül Ayman Güler bir açıklama yaptı ve ırkçı olduğu için biz gidip onun kapısını boyadık. Ya da sokak gücü olarak DTCF'de her gün MHP'lilerle kavga dövüş içindeyiz. Yani birini diğerine tercih ettiğimiz bir durum olmamakla birlikte, mümkün olan her yerde kendi özne sorunlarımızı kendi öz gücümüzle dile getirmeye çalışıyoruz.

Peki, bu liberal politikadaki hastalığa ne diyorsunuz; Göktürk-1'i hazırlayanlar tamamen ODTÜ'lüler ve Göktürk-2'nin gönderilmesi töreni sırasında AKP ODTÜ'ye polis gücüyle savaştığımızına bir saldırı yaptı. Ve o saldırıyı gerçekleştirdikleri öğrencilerin içinde, uydunun düşünce hazırlık aşamasında çalışanlar da vardı. Bu ülkenin

liberalleri her zaman, ileride kendi düşünce gücünü oluşturabilecek potansiyele sahip üniversitelere saldırırlar. Bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bir söz vardır; kapitalizm gölgesini satmadığı ağacı keser. Şimdi üniversiteler piyasaya açıldı. Bunun tek sebebi birilerinin kar hırsı değil, bizce aynı zamanda ideolojik bir tercih. Biz zaten iş garantimiz olmadığından sıra arkadaşlarımızla bir rekabet halindeyiz. Bu rekabet içinde ister istemez okul içinde eğitim gördüğümüz dönemde de sömürülme olanağımız varken bunu kapitalistler boş geçmezler diye düşünüyorum. Birde üniversitenin kamusal niteliği ortadan kalktı. Eskiden üniversite okumak 'vatana millete hayırlı olmak' tı. Şimdi ise 'kendini kurtarmak'. Bu yüzden sistemde üniversite eğitime bireysel yatırım olarak bakıyor. Sistem de bireysel yatırım olarak gördüğü için şöyle meşrulaştırıyor; neden kendi için yatırım yapan birini tüm halkın vergisiyle fonlayalım, o okula gidiyorsa onu karşılansın. Sosyal devletin tasfiyesiyle beraber eğitimin herkese eşit sağlanmasından ziyade 'ihtiyacı olana verelim' diyorlar. Ki o ihtiyaçlar da belirsizdir.

Peki, Kolektifler üniversitede neyi hedefliyor? Yani bir öğrenci örgütlenmesi olarak amacı ve amacına giden yoldaki yöntemi nedir?

Ana amacımızı; demokratik üniversite. "Demokratik ülke" diye kodluyoruz ama bağımsız Türkiye de bizim amacımızdır. Bugün üniversite gençliğinin gerçek anlamda toplumsal olarak eğitim görebileceği üniversiteler istiyoruz. Bunun için sadece bir şeylere karşı çıkmak değil bunun alternatifini de var ederek yapmak istiyoruz. Yöntem olarak çok net iki ilke olarak; meşru ve militan yöntemleri tercih ediyoruz. Yani insanların kabullenebileceği düzeyde meşru olmak. Militanlıkta kasıt ta kuru bir vandalizm anlaşılmasın, hakkını alana kadar devam eden, ısrarcı, radikal ve net olmak. Bugün biz yemekhane zammına karşı çıkıyorsak ve kazanım elde ediyorsak ücretsiz yemek istemeye başlarız. Yani ortada bir sorun vardı kaldırdık ve bitti gibi bir durum olamaz.

Şimdi gelelim 1 Mayıs'a... Kolektifler şu anda yaygın medyada sürekli görünebilir boyutta örgütlenmiş durumda ve 1 Mayıs'a çok güçlü bir şekilde hazırlanıyor. Aynı ayrı her fakülteden, üniversiteden kortej oluşturmaya çalışıyor ve planlıyorsunuz.

Çağrıyı, her fakülteden oranın özgün değerleriyle yapmaya çalışıyoruz. Tarih öğrencileriyle 'tarihi yeniden yazıyoruz' diyerek tartışmalar yapıyoruz. Eğitim Bilimleri'nde örgütlenirken 4+4+4 sistemini değerlendiriyoruz ve eleştiriyoruz. Ama bu sene ayrı ayrı kortejler oluşturulabilecek bir potansiyel yok henüz. Bu etki alanımızın genişliği özellikle saflaşma olduğu zaman muhalefete

ve o anki hareketliliğe öncülük edebilecek bir inisiyatif alanı sağlıyor. 1 Mayıs için de son 2-3 yıldır yerel 1 Mayıs komiteleri kuruyoruz. Dışarıdan katılan herkese açık şekilde örgütlemeye çalışıyoruz. Yani 'gel burada istediğin şekilde kendini ifade et' diyoruz. Aslında yaratıcılıkta buradan çıkıyor. En yeni gelen arkadaşımızın sunduğu bir öneri ile bir anda tüm Türkiye'yi etkileyen bir eylem gerçekleştirebiliyoruz.

Yaklaşan yerel seçimlerle ilgili bir çalışmanız var mı? 'Okumuş insan halkının yanındadır' diye bir söyleminiz var, bunun kentte cismini bulduğu hali nedir? Kent ya da kentli ile nasıl temas kuruyorsunuz?

Ben öncelikle bir önceki yerel seçimde ne yaptığımızı açıklayayım. Biz üniversiteliler olarak yerel yönetimlerden ne istiyoruz? 5 tane talep hazırladık.

- Ulaşımında öğrenciye hemen %50 indirim sağlanması ve zaman içinde ücretsizleştirilmesi

- Öğrencilere burs sağlanması

- Öğrencilerin kültür-sanata katılımının belediyelerce sağlanması

- Belediye yönetimlerinde söz yetki ve karar sağlanması

- Barınma, ısınma gibi temel ihtiyaçların belediyeler tarafından karşılanması

Türkiye'nin her yerinde yakaladığımız adaylara biz sana oy vereceğiz demedik. Bu taleplerimizin altına imza atmalarını istedik. Hangi aday kazanırsa kazansın bu taleplerin yerine getirilmesini isteyerek insanların yerel seçimlere bakış açısını ve isteklerini dile getirdik. Sonuçta herkes kendi hayatını daha iyi idame ettirecek şartlara sahip olmak ister. Bu adaylara bunu zorlamak önemlidir diye düşündük. Uç noktası olarak Sivas'ta Büyük Birlik Partisi adayına imzalatıldı isteklerimiz. Ulaşım kaleminde söz verdiğini yapmayınca, kitlesel eylemlerle protesto edildi. Bizim yerel seçimlere müdahil olma kaynağımız bu oldu.

Kenti düşündüğümüzde, yoksul mahallelere derse gittiğimiz zaman kendi kimliğimizi saklayarak gitmiyoruz. Biz muhalif ve devrimci insanlarız. Orada ders verme amacımız da; "Biz kendimiz için okumuyoruz, bu paylaşılabilir" diyor ve "parasız eğitim mümkündür" diyoruz. Yani oradakilere çocuklarını kurslara göndermelerine gerek olmadığını göstermeye çalışıyoruz.

Bir de kentte çalışmalarımız daha çok çocuklara ders verme üzerinden cisimleşti ama bunun yanında kentin ötekileştirilmiş emekçilerinin yaşadığı yerlerde de etkinlikler yapıyoruz. Birincisi birikimimizi paylaşmaya çalışıyoruz, ikincisi sorunları görünür kılmaya çalışıyoruz, üçüncüsü orada kalıcı bir şeyler bırakmaya çalışıyoruz. Mesela en temel örnekleri, İstanbul'da Ümraniye'de, geçen sene de Ankara'da Mutlu Mahallesi'nde çocuk parkı inşalarıdır... Çok rahat bulunabilecek malzemelerle, kendi emeğimizle yapmaya çalışıyoruz. Ve biz orada çalışırken o kadar çok insan evinden meyve, su, limonata gönderdiler ve seninle kurdukları ilişki o kadar yoğun ki camlara çıkıp 'helal olsun belediyelerin yapmadığı şeyi gençler yapıyor' dediler. Bu da orada dağıtılacak binlerce bildiriye daha kıymetli. Biz bunları yoğunlaştırmak istiyoruz. Kentin, doğanın talanı yapılırken buralara dönük kalıcı bir şeyler yapmak istiyoruz.

Ve "Okumuş insan halkının yanındadır"ın kulağımızda bıraktığı güzel hisle söyleşimizi noktallıyoruz.

www.kolektifler.net
<http://www.facebook.com/kolektifler>
<http://twitter.com/kolektifler>

Çizgi-Ankara: Dumankara “Hepimiz Bir Yerde Yaşıyoruz”

Özlem Ünsal

Ankaralı değilim. Ömrümde gitmişliğim dört defadan fazla değil. İlk yolculuk 1997, sonuncusu ise 2005 yılında. Kısacası okuduklarım ve kulaktan dolma hikayeler dışında Ankara'ya bir aşinalığım yok. Dahası Türkiyeli değil, Kıbrıslıyım. 17 yaş sonrası İstanbul ve Londra'da geçirdim; bugün İstanbul'da yaşıyorum. İyi bir yerden başlamadığımı farkındayım ama Ankara'da geçen hikayeler anlatan Dumankara'nın bildiğim başka şeylerle çok güçlü bir bağı olduğunu ve bu topraklarda yaşayan hemen herkesin bu güçlü bağla aşinalık kurabileceği inancındayım. Mesaimi kentler, kentlerin değişimi, kentleri nasıl yönettiğimi ve kentlerde nasıl yaşadığımız gibi meseleler dolduruyor. Dolayısıyla Dumankara'yı okurken, Ankara zihnimde her şeyden önce bir kent olarak canlandı.

Öncelikle, Dumankara'yı okurken benim gibi büyük coşkular duyabilecek kişilerdeki ortak yan, sanıyorum; İstanbullu olmamak ve/veya İstanbul'dan fikren ve cismen duyulan yorgunluk olarak öne çıkacaktır. Bu düşüncelere mahal veren, kitabı oluşturan 21 hikayenin yazarı Levent Cantek'in kaleme aldığı 'Gün Biter, Hikaye Bitmez' başlıklı önsözvari efes metin. Okumayanlar için işin tadını kaçırmadan şunu vurgulamam gerekir: Cantek'in niyeti İstanbul-Ankara savaşlarında yeni bir cephe açıp, buradan bir zaferle ayrılmak değil. "Başka bir Ankara resmi çizmek" gibi bir derdi de yok. Amacı, yalnızca Ankara'da geçen hikayeler anlatmak. Fakat Cantek'i bu yola sevkeden sebeplerin başında İstanbul'un ezici varlığı ve bu varlığa maruz kalanlarda yol açtığı yorgunlukla ilişkilmesi olmuş benziyor.

Nitekim 'Gün Biter, Hikaye Bitmez'; söze İstanbul'un sosyal, ekonomik, siyasi ve kültürel alanlarda elde ettiği merkezi konumun doğurduğu sonuçlardan inceleme ve kararınca dem vurarak başlıyor. Bu konumun bir sonucu olarak İstanbul, başka şeylerin yanı sıra, şablon düşünceler, klişeler ve temel referans noktalarının neredeyse yegane üreticisi olduğu vurgulanıyor. Veya Cantek'in deyişiyle, "hayatı İstanbul yönetiyor ve o 'oyunak Ankaralı' profilini de İstanbul üretiyor". Tam da bu sebeplerle İstanbul dışından olan herkes, yine İstanbul tarafından üretilen bir 'içerilik'/'dışarılık' geriliminin ortasında kalabiliyor. Ben bu gerilimi İstanbullu olmayan bir İstanbul sakini olarak zaman zaman hissetmiş ve yorgunluğunu da çekmişimdir. İstanbul'un tetiklediği başka yorgunluklar da var ama burada metropol hayatının bilinenlerini tekrar etmek gereksiz.

Dumankara'da bahsedilen 'Ankaralılar' aşına olduğum bir kentin bilgisinden çok 'kentlerin' bilgisine okudum. Zira, betimlenen 'Ankaralılar' bir yaşam alanı olarak kentlerin ürettiği bilgi ve deneyimle çok güçlü bir bağ kuruyor. Diyeceklerime muazzam bir altlık oluşturduğu için Cantek'in sözlerinden yola çıkacağım:

"Bu hikayeler İstanbul'da veya Adana'da da geçebilirdi. Sofya'da ya da İskenderiye'de... Ankaralı hikaye olmaz, olsa olsa Ankara'da geçen hikaye olur. Dil, deyiş ve ağızları yereye ilişkin teferruatları belirginleştirirsiniz. Eh, daha sahici de görünebilirsiniz ama neylerseniz eyleyin, aslolan insandır, ona dair hikayelerdir."

Evet, Dumankara elbette insana dair öykülerden oluşuyor. Fakat bu insanların hepsi bir 'yer' ile ilişkili. Bu yer ise bir kent. Bir 'başkent' olması ve başka bir kentle girdiği patolojik ilişki, onun biricikliğini kuran temel etmenler. Fakat kentlerden bahsettiğimizde her şeyden önce bir iktidar ve mücadele alanından konuştuğumuzu akıldan tutmamız önemli. Dumankara'daki her öyküde yeri yer

yapan dinamiklerin kısılcında varolmaya çalışan, bunu yaparken de hem bu dinamikler, hem de kendi güç ve zaafıyla mücadele eden insanların deneyimlerine şahit olmak mümkün. Hikayeler, Türkiye'nin 'büyük' ve 'büyüme gayretindeki' kentlerinde, yaşamın olageliş biçimleri ile birlikte kentlilerin hayata nasıl tutunabildiğine (ya da tutunamadığına) dair manzaraları, geniş bir zaman çerçevesinden sunuyor. Hemen her sayfada kent sakinlerinin mücadeleleri ve kentin oluşumu arasındaki karşılıklı etkileşimi izlemek mümkün. İnsanlar; işte, aşıkta, savaşta, dostlukta, aile içinde dövündükçe kent de eviriliyor bir yandan. Dumankara her şeyden önce kente dair bu durumun harbi bir hatırlatıcısı.

Kitap boyunca yoksulluk ve varlıktan ileri gelen savrulular; suç ve masumiyet arasındaki ince çizgide atılan adımlar; çaresizliğin körüklediği arkadaşlıklar; patron ile emir-kulu arasındaki psikolojik savaşlar; 'okur yazarlığın', 'cahilliğin' içinden sıyrılmaya çalışmaları; yerli ile yabancıların bu topraklar üzerindeki çarpışmaları gibi pek çoğu sıradanlaşmış gerilimlerin kendini sokakta yeniden üretme biçimlerini izliyoruz. Tüm bunların absürt, hazin, trajik, öfkeli, güldüren sonuçlarına ayrıca tanıklık ediyoruz. Mücadelelerin kimi hırstan, kimi kibirden, kimi eğlenceden türüyor fakat hepsi kentin kaynayan kazanında zuhur ediyor. Böylece kent, mücadelelerin hem körükleyicisi hem de sahnesi şeklinde karşımıza çıkıyor. Dumankara'da biz 'insancıkların' hikayelerini izlerken, ara sıra görünür olan devlet, mafya ve 'dış mihraklar' gibi büyük aktörlerin müdahaleci ağırlığını gözlemlemek de mümkün.

Hikayeler tarihsel bir çizgi izlemiyor. Belli noktalarda bir zaman-dışılığı yakalandığını söylemek dahi mümkün. Fakat bütüne bakınca Ankara'nın erken Cumhuriyet döneminden günümüze değin bir 'yer' olarak olgunlaşma evrelerini, hem bir kent hem de Ankara olarak içine düştüğü dönemsel hezeyanları ve bu hezeyanların kentin sakini ve sakini olmak isteyenlerin yaşamında yarattığı izdüşümleri derinden hissetmek mümkün. Bu anlamda Dumankara, alışılmadık bir kent monografisi olarak okunabilir.

Düşmek istediğim bir diğer not Dumankara'daki Ankaralıların yarattığı iki kutuplu dünya imgesine ilişki. Okur; yoksulluk / varlıklık, iyilik / kötülük, güçlülük / güçsüzlük, yerlilik / yabancıklık, sağcılık / solculuk, heteroseksüellik / homoseksüellik gibi zıtlıklarla sık sık karşı karşıya kalıyor. Her ne kadar gri alanlar arada belirse de söz konusu zıtlıklar arasındaki keskinlik kitabın geneline hakim. Kahramanların içine düştüğü mücadeleleri sertleştiren tam olarak bu zıtlıklar arasındaki salınımlar. Dumankara Ankaralıların yüze tokat gibi

senaryo: levent cantek

dumankara

hayat bir yangındı

çarpan heteronormatılığı ve erkekliği de belki bu minvalde anlaşılabilir. Kadın kahramanları tamamıyla pasif olarak niteleyemeyiz fakat karşımıza sıklıkla; birer 'orospu', 'pavyon kadını', veya en iyi ihtimalle 'orospuluk eden kadın' olarak çıkmaları dikkatten kaçmıyor. Kadın görünüşleri arasındaki kişisel favorim 'Ankara tava, aşure, darhana bilmeyen ve köfteyi yakan Merihli kadınlar' oldu.

Her ne kadar Cantek bu hikayelerin nihayetinde insana dair olduğunu ve dolayısıyla her yerde zuhur edebileceğini savunsa ve ben de buna ek olarak öykülerin, özellikle kent hayatı sürmeye çalışan herkes ile güçlü bir bağı olduğunu öne sürsem de hikayelerin zamana yayılmış İstanbul-Ankara hesaplaşmalarından tamamen bağımsız olduğunu söylemek güç. Söz gelimi, erken Cumhuriyet döneminin İstanbul-Ankara gerilimi ve modernleşmenin getirdiği tedirginlikleri Ankara cephesinden izlemek, Ankara'ya dair güzel olan her şeyin, kahramanların zihninde kolayca İstanbul imgesiyle ilişkilenebildiğini görmek, tam da bu sebeplerle İstanbul'un Ankaralıları için bir arzu ve özlem nesnesi haline gelebildiğini sezmemek, yeni ve eski liberal dünyanın kazananlarının İstanbul'da, kaybedenlerinin ise Ankara'da olduğu 'kabalıkle' çarpışmak mümkün. İşin güzel tarafı, bu gerilimlerin aktarıma biçiminin öyküleri incelikli ve mütevazı bir Ankaralılığa bürümesi.

En başta da dediğim gibi kentsel deneyim anlamında Ankara'ya ilişkin hiçbir aşinalığım yok. Dolayısıyla bu metin boyunca ne zaman 'Ankaralılık' desem kendime tebessüm etmeden durmadım. Sanırım bana bu konuda 'rahat davranma ehliyetini' veren, Dumankara'dan aldığım keyif oldu. Ankara derken nereden bahsettiğimi çok iyi bilememekle beraber İstanbul'un getirdiği yorgunluk ve İstanbullu olmamanın sağladığı serbestliğin, Ankara'ya dair algı kapılarını araladığını ayrıca hissediyorum. Bu hislerin, son dönemde Ankara'nın gittikçe şişen İstanbul balonuna karşı neredeyse anti-tez niteliğinde bir 'cool'luk yakalamaya başlaması ve bu durumun kendine özgü bir piyasa yaratmasıyla ilişkisi var mı? Zannetmiyorum. Sanırım Dumankara'yı en çok, bize İstanbul dışından kent ve insan manzaraları sunup bu vesileyle Türkiye kent yaşamını İstanbul'un tekelinden kurtardığı için sevdim. 'İnsan insana bakar' lafına güzellikle denk düşen kent hikayeleri okumak isteyenlere tavsiye edilir.

İşçi Filmleri Festivali "Savaşa Karşı"

Sinan Yusufoglu

Emeğin festivali 8. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali 1-8 Mayıs tarihleri yeniden izleyicilerle buluşuyor. İstanbul, Ankara, İzmir ve Diyarbakır'da eş zamanlı olarak gerçekleşecek festivalde bu yıl, "Sınırdan Yaşamak" teması ile 15 farklı ülkeden toplam 54 film gösterilecek. Festivalin Ankara ayağında gösterimler Büyülfener Sineması, Kızılırmak Sineması, CER Modern ve Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde ücretsiz olarak gerçekleşecek.

Festivalin değişmez illüstrasyonu Karagöz ve Şarlo, bu yıl "Sınırdan Yaşamak" temasıyla mitolojide tanrılar tarafından cezalandırılan ve bu cezaya direnen ilk insan Sisyphus'a (Sisifos) gönderme yaparak; Ortadoğu'daki savaşın içinde, en önemli aktörlerden biri olan Kürtlerin, açlık ve yoksulluğun sınırlarında umudu ve emeği ile ayakta kalma öykülerini beyazperdeye taşıyor.

8. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali 4 şehirdeki gösterimleri eşzamanlı olarak sürecek. Film gösterimleri 1-8 Mayıs tarihlerinde Ankara Kızılırmak Büyülfener Sineması, Kızılırmak Sineması, CER Modern ve Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde ücretsiz olarak seyirciyle buluşacak. 2 Mayıs Perşembe 19:00'da Sezin Akbaşoğulları ve Taner Rumeli'nin sunacağı açılış töreniyle başlayacak olan festivalin açılış filmi ise Toprağın Dansı (Raks-ı Hak). Film gösterimi, filmin yönetmeni Abolfazl Jalili'nin katılımıyla gerçekleşecek.

Zengin film programı Ankaralı seyirciyle buluşuyor

Festivalin bu yılki Uluslararası konukları Raks-ı Hak filminin İranlı yönetmeni Abolfazl Jalili ve "155 Satılık Adam" filminin Yunan yönetmeni Panteleakis Georgios.

Festivalde 21'i Uluslararası 33'ü de Türkiye'den olmak üzere toplam 54 uzun ve kısa kurmaca ve belgesel film izleyiciyle buluşacak.

Abolfazl Jalili 'Toprağın Dansı' filmiyle 11. Tokyo Film Festivali Asya Film Ödülünü ve Locarno Film Festivali büyük ödülü olan Gümüş Leopar'ı almaya hak kazanmıştı. Panteleakis Georgios'un yönetmenliğini yaptığı "155 Satılık Adam" ise Yunan hükümetinin küresel kriz'i bahane eden görüşlerine karşı halkın sokakları kuşatan isyanını anlatıyor. Nazım Hikmet'in, Japon Balıkçısı şiiirindeki öyküyü sinemaya aktaran Japon yönetmen **Kaneto Shindô'nun**, Türkiye'de ilk defa bu festivalde gösterilecek olan "Japon Balıkçısı" adlı filmi de merakla beklenen filmlerden biri.

Anadolu'nun bir köyünde, ağalık ve feodaliteye başkaldırının anlatıldığı, Kadir İnanır, Melike Zobu ve Erol Taş'ın rol aldığı ve yasaklı filmler listesinde uzun yıllar yer alan "İsyan", yönetmenliğini Başar Sabuncu'nun yaptığı ve Şener Şen'in başrolünde oynadığı "Zengin Mutfağı" festivaldeki yerli filmlerden ikisi.

Fransız sinemacı Robert Guédiguian'ın, işten atılan bir sendika temsilcisinin, sınıf bilinci, yoksulluk ve suç arasındaki gelgitlerini anlatan filmi "Klimanjer'o'nun Karları"; Çin işçi bölgesi, Schenzen'de cep telefonu üreten bir fabrikada yoğun ve zor şartlarda çalışan genç işçilerin yaşama tutunma çabalarını anlatan "Çin İşçilerinin Hayalleri"; Venezuela'daki mücadeleye gönül verenlere adanan "Mücadeleden Portreler"; festivalin öne çıkan filmlerinden.

Türkiye'deki Ermeni işçileri anlatan "Avtobus", "Vardiya 12-48" ve "Şişecam Direnişine Bakmak"; Bismil-Sinan köylülerinin, el konulmuş topraklarını geri almak için, ağalara karşı verdikleri mücadeleyi anlatan "İpekçi Günlükleri"; Tonya'da sütçülük yaparak hayatlarını sürdüren kadınların, fabrikaya karşı ayakta kalma çabasını anlatan "Keyvan" ve 90'larda Hakkari'de çocuk olmaya dair etkileyici bir hikaye anlatan "Büka Baranê" festivalde gösterilecek belgesellerden bazıları.

Festival kapsamında Ankara'da emek ve iletişim üzerine düşünen, çalışan ve siyaset üreten akademisyenler ve eylemciler 3-4 Mayıs tarihleri arasında 4. Uluslararası İşçi ve İletişim Konferansı'nda bir araya gelecek.

İletişim için: (Ankara) Halkevleri Genel Merkezi

T: 0312 419 27 17 / 0 505 713 18 32

F: 0312 419 32 07

Adres: Konur Sokak, No:8/9, Kızılay / Ankara

www.iff.org.tr ,

festival@sendika.org

Twitter: @iscifilmfest.

ANKARA'DA MAYIS SERGİLERİ

Derleyen: Özgür Ceren Can

SİYAH BEYAZ SANAT GALERİSİ Laurence Forbin (12 Nisan- 8 Mayıs)

Fransız Resam Laurence Forbin "Limanlardan çıkan gemiler" (Les cargos du Bosphore) isimli sergisi Ankara Fransız Kültür Merkezi'nin katkıları ile Siyah Beyaz Sanat Galerisi'nde açıldı. "İstanbul benim için ilk heyecanım, her zaman işim için ilham aldığım, beni diğer yerlere iten şehir." diyen sanatçının eserleri 8 Mayıs'a kadar görülebilir.

TORUN

Ayşegül Turan / Dağın Öte Yüzü Yer Demir Gök Bakır (19 Nisan- 11 Mayıs)

Ayşegül Turan'ın fiziksel bir fenomen olarak manyetizmayı araştırdığı eserleri 11 Mayıs'a kadar Torun'da görülebilir. Parçalar arasında iletilmesiyle bütünleyen bir aracı haline gelen manyetizma, sergide işleri bir arada tutan tek unsur olarak kullanılmakta.

Mehmet Uluşahin / Oryantasyon (17 Mayıs - 8 Haziran)

Torun sezon kapanışını Mehmet Uluşahin'in ilk solo sergisi "Oryantasyon" ile yapacak. Uluşahin'in gerçek ve kurmaca anlatım biçimlerini karıştırarak hazırladığı projesi, kimlik, bilinç, zaman ve mekan algıları üzerine oluşturduğu hikayeleri içeriyor. 200'e yakın görselin bulunduğu sergide, sanatçının "yavaş animasyonlar" olarak tanımladığı slayt gösterilerine yer verilecek.

CER MODERN

Hale Karpuzcu / İnsan Yavrusu (24 Nisan- 26 Mayıs)

Bugüne kadar birçok karma sergide yer alan Hale Karpuzcu, İnsan Yavrusu sergisiyle 24 Nisan-26 Mayıs tarihleri arasında CerModern'de olacak. Çocuğun

birey olmaya çalıştıkça, toplumun ona biçtiği rollerin içine sıkışıp kalmasına dikkat çeken Karpuzcu'ya göre, toplum çocuğa tek bir rol biçiyor: Çocuk olmak. Hale Karpuzcu, eserlerinde insan yavrusunun farklı durumlarda nasıl ele alınabileceğini, çocukluğun gerçeklikle masalsilik arasında gidip gelişini yansıtıyor. Bazen oyuncak silahını bir fareye doğrultan, bazen gelinlik giydirilen, bazen bir suç kurbanı giden ve bazen de olaylar karşısında farklı maskeler takabilen çocukları ve farklı çocukluk hallerini İnsan Yavrusu'nda görebilirsiniz.

ZİRAAT BANKASI KUĞULU SANAT GALERİSİ Deniz Onur Erman / Savaşçı Seramik Sergisi (6 Mayıs- 24 Mayıs)

Seramik sanatçısı Deniz Onur Erman'ın porselen "kuş-kadın"ları bu kez savaşçı kimlikleri ile Ankaralı sanatseverlerin karşısına çıkıyor. Sergi sanatçının elde şekillendirdiği figüratif formlarından oluşuyor. 6 Mayıs'ta açılacak olan sergi 8 Haziran tarihine kadar gezilebilir.

ARETE SANAT GALERİSİ

Ergin İnan (20 Nisan- 30 Mayıs)

Arete Sanat Galerisi, 2012-2013 sergi sezonunun en iddialı sergilerinden birini daha gerçekleştiriyor. Sanatçı Ergin İnan'ın en yetkin resimlerinden oluşan özel bir seçkiyi Ankaralı sanatseverlerle buluşturuyor. Sergi 30 Mayıs tarihine dek sürecek.

Boş Evlerden Şehir Olmaz... Olivier Kosta-Théfaine, Thierry Payet, Alper Aydın, Bertille Bak, Christian Barani, Zoé Baraton, Luidji Beltrame, Elodie Brémaud, Yona Friedman, Loris Gréaud, Funda Susamoğlu, Ali Şentürk, Cannelle Tanc (27 Nisan- 21 Mayıs)

Fransız Kültür Merkezi, TRAM Paris Bölgesi Çağdaş Sanat Ağı, ODTÜ, SANART ve m1886 Sanat Projeleri'nin ortaklaşa düzenlediği 'Boş Evlerden Şehir Olmaz' isimli sergi 27 Nisan- 21 Mayıs tarihleri arasında Ankara'da gerçekleşecek.

2012 yılından bu yana şehir plancılarını, sosyologları ve sanatçıları bir araya getiren, temelde "şehir" kavramını merkezine almış bir dizi etkinliğin parçası olarak düşünülmüş ve güncel sanat ile sürdürülebilirlik arasındaki ilişki üzerine kurgulanılan "Boş Evlerden Şehir Olmaz!" Sergisi, m1886 Sanat Projeleri, ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Müzik ve Güzel Sanatlar Bölümü ve şehrin farklı mahallelerinde beş farklı mekanda düzenlenecek.

ÇAĞDAŞ SANATLAR MERKEZİ

Nurhayat Varol / Bir Tuş Bir Dokunuş (1-5 Mayıs)

"Sahi özgür müyüz ORADA? Sahi dostlarımız nerede? İnsanlığın peşine düşüyoruz BURADA..." diyor bu fotoğraf sergisinin tanıtım yazısının son cümleleri. Tanıdık değil mi? Teknoloji ve yabancılaşma...

KORE KÜLTÜR MERKEZİ

Canlandırılanlar Festivali (16-19 Mayıs)

Festivalin ilk yılında İstanbul'a gelen canlandırma gurusu Nelson Shin'in kariyerinin ilk günlerinden bugüne dek animatör, yönetmen veya yapımcı olarak emek verdiği filmlerin yanısıra Pembe Panter kısıraları, orijinal Transformers: The Movie ve Empress Chung festivalde izlenebilir. Gösterim programında Türk canlandırma filmlerinden eski ve yeni örnekler de bulunuyor. Festival, 2013 arasında Kore Kültür Merkezi'nde. www.canlandiranlar.com

Mehmet Uluşahin - Oryantasyon Serisinden
(Görsel, fonda kullanım için yinelenmiş ve renkleri değiştirilmiştir)

Uçan Süpürge'de '...rağmen: dayanışma, direniş, devinim!'

Selen Doğan

Ankara'nın en sevilen kültür-sanat etkinliklerinden biri olan Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, bu yıl 16. yaşını kutluyor. Festival 9-16 Mayıs tarihleri arasında 47 ülkeden 100 filmle Kızılırmak Sineması, Alman Kültür Merkezi ve üniversitelerde.. Bu yıl festivalde öne çıkanları Solfasol okurları için bir araya getirdik.

İranlı 'Akbari Kardeşler' Uçan Süpürge'de

İran sinemasının en üretken kadınlarından Mania Akbari bir kez daha ama bu defa yepyeni filmlerini Ankaralı sinemaseverlerle buluşturuyor. İran'da sinemacılar zulmeden rejim yüzünden ülkesini terk etmek zorunda kalan Mania Akbari, çalışmalarını yurt dışında sürdürüyor. Yönetmenin "**Tahran'dan Londra'ya**" Ankara'da ilk kez Uçan Süpürge'de gösterilecek; "**Benim Ülkemde Erkeklerin Memesi Var**" adlı video çalışması da festival programında. Mania Akbari 2007 yılında kansere yakalanmış ve bir memesini kaybetmişti.

Mania Akbari'nin kendisi gibi yönetmen olan kız kardeşi Roya Akbari de bir filmiyle festival seyircisine merhaba diyor. Roya Akbari "**Mania'nın Dansı**" adlı filminde, ablasının türlü engellere rağmen sinemayı bırakmadığını, film çekme süreçlerinde karşılaştığı zorlukları ve onun bir kadın olarak mücadelesini anlatıyor.

Polonya rüzgarı

Festivalde bu yıl Polonya rüzgarı esiyor. Polonya sinemasının gözdelelerinden Katarzyna Roslaniec'in 2012 yapımı "**Annelik Hüznü/ Baby Blues**", annelik meselesine derinden bakıyor ve hikayesiyle olduğu kadar oyuncu yönetimiyle de göz dolduruyor.

Maria Sadowska'nın "**Kadınlar Günü/Women's Day**" adlı filmi eleştirmenlere göre bir "feminist western". Sadowska ülkesinde oyuncu ve müzisyen olarak da ünlü biri.

Malgorzata Szumowska'nın "**...Adına / In The Name Of...**" filmi, festivalin LGBT filmlerine yer veren vazgeçilmez bölümlerinden, Pembesiz Mavisiz'de seyirciyle buluşacak. Film, Berlin Film Festivalinde politik duruşunun yanı sıra lirizmiyle de ilgi odağı olmuştu. Eleştirmenler filmin muhalif olduğu noktasında birleşiyor. Ancak filmin muhafazakar olduğunu söyleyenler de var... Bazı eleştirmenler Polonya sinemasında başka hiçbir yönetmenin, bu filmdeki kadar genç oyuncularını bu denli iyi yönetemeyeceğini söylüyor. Polonyalı sinema eleştirmenleri, özellikle gençlerin durumunun filmde anlatıldığından çok daha ürkütücü olduğu konusuna hemfikir.

Ve Dorota Kedzierzawska... Son yıllarda her filmiyle Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'ne konuk olan Polonyalı usta, son filmi "**Başka Bir Dünya / Another World**" ile yine festivalde. 97 yaşındaki tiyatro ve sinema oyuncusu Danuta Szaflarska'nın yaşamı ışığında bir yakın tarih eleştirisi...

'Ben Uçtum Sen Kaldın'

Mizgin Müjde Arslan hem kadın hem Kürt olduğu için, bir de üstüne sinema gibi eril bir alanda kendini var etmeye çalıştığından, ayrımcılıktan payını fazlasıyla almış bir kadın. Güçlülere emeğiyle, sanatıyla, üretkenliğiyle direnen, çocukluğunun hikayelerine sırtını verip, "ötekine berikisi" bir halkın acısını peliküle sarmaktan vazgeçmeyen, akli fikri sinemada bir yönetmen. Arslan, bu yıl festivale iki filmiyle birden katılıyor. "**Asya**" ve "**Ben Uçtum Sen Kaldın**", festivalde özgün diliyle, yani Kürtçe olarak gösterilecek filmlerden ikisi. Bu yıl festivallerde fırtına gibi esen belgeseli "Ben Uçtum Sen Kaldın", İmralı görüşmeleri, demokratik açılım ve nihayetinde barış sürecini çokça tartıştığımız şu günlerde bir yüzleşme seansı olarak beyazperdede. Film, İstanbul'dan Mahmur Mülteci Kampı'na uzanan yolculukta, bir kadının hiç görmediği gerilla babasını arama öyküsünü anlatıyor.

Olay Yeri: Aile

Festivalin dört yıldır vazgeçilmez bölümlerinden olan 'Olay Yeri: Aile'de yine dört dörtlük filmler var: İsviçre sinemasının yüz akı, ödüllü yönetmen Ursula Meier'in "**Kız Kardeş/ Sister**" filmi masum bir abla sevgisinin nelere yol açabileceğini öykülüyor.

Ailenin kelimenin tam anlamıyla olay mahalli olduğu tespit eden Kim Longinotto imzalı "**Salma**", ise Güney Asya'da gerillalarıyla ünlü bir halk olan Tamillere mensup mücadeleciler kadının, erkek egemen sisteme kafa tutup sonunda aktivist ve şair olarak kendini nasıl var ettiğini yalın bir dille aktarıyor. İkiyüzlü toplum ahlakının 13 yaşındayken evlendirip bir odaya kapattığı Salma, şiir yazarak hayata tutunmuş. Direnişle bilenen yaşamının ayrıntıları bu filmde seyircinin yüzüne bir tokat gibi çarpıyor. Bu tokatın sadece ahlakçılıktan, cinsiyetçilikten, namus tellallığından yılan bir avuç insanın canını acıtmaması, hak ihlalcilerine ise etki etmemesi ne büyük trajedi!..

Bu bölümün bir diğer filmi, Etselle Larrivaz'ın yönettiği "**Hayvan Cenneti/Beast Paradise**". Daha önce oyuncu olarak kariyerini sürdüren Lavirez'in kamera arkasına geçtiği bu ilk filminde, anne-baba arasındaki gerilimli ilişkinin çocuklara nasıl yansıdığı ve onların sevgisini kazanmanın nasıl bir yarışa dönüştüğüne dikkat çekiliyor.

Çocuklarının sevgisini bir anlamda satın almaya çalışan bir baba karşısında annenin durumuna bakan film, uzun süre akıllardan çıkmayacak.

Türkiye filmleri de festivalde!

Günümüz Türkiye sinemasının ustalarıyla yeni kuşak yetenekleri Uçan Süpürge'de buluşuyor. Yeşim Ustaoglu'nun "**Araf**", Pelin Esmer'in "**Gözetleme Kulesi**", Belmin Söylemez'in "**Şimdiki Zaman**", Filiz Algezmen'in "**Yabancı**" ve Elfe Uluç'un "**Aziz Ayşe**" filmleri ilk kez bir arada 16.Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali'nde...

Mai ve Monika ile tanışmaya hazır mısınız?

Festivalin Ankara seyircisine sürprizini sona sakladık! Almanya'dan avangard yönetmen **Monika Treut** cinsiyet kimlikleri ve cinselliği tartıştığı filmleriyle festivalin konuğu olacak ve bir söyleşi yapacak. İsveç'te bir döneme damgasını vurmuş aykırı bir oyuncu ve yönetmen olan **Mai Zetterling**'in filmleri de Ankara'da ilk kez Uçan Süpürge'de gösterilecek.

16. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali'nde bu yıl 47 ülkeden 100 film gösterilecek. '...rağmen...' teması ve 'dayan, diren, devin!' sloganıyla düzenlenen festivalde bu başlık altında gösterilecek filmlerin yanı sıra, ekoloji, etnik ayrımcılık, çocuk istismarı, savaş, tarih, kıyamet gibi farklı konularda yepyeni filmler de seyirciyle buluşacak.

Festival, 9 Mayıs'ta Devlet Opera ve Balesi salonunda yapılacak açılış töreniyle başlıyor. Törene tüm Ankaralılar davetli. Bu özel gecede sinema oyuncularını **Zeynep Aksu** ve **Perihan Savaş** 'Onur Ödülü' alacaklar. Bilge Olgaç Başarı Ödülü ise **Suzan Kardeş**'e verilecek. Bu yıl Tema Özel Ödülü, tiyatronun çınarı **Yıldız Kenter**'e sunulacak.

www.ucansupurge.org

Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali Ankara'daydı

Ufuk Duruman

Her şey, Aralık ayında, Önder'in heyecanla beni arayıp "Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali'ni Ankara'ya getirmeye ne dersin?" demesiyle başladı. Küçük bir ekiple, 350 Ankara çatısı altında hazırlıklar başladı. Şubat ayında yoğun bir şekilde işe girmemle organizasyon komitesinde sadece adım kaldı ama komite hızla oynayacak filmleri seçti, yönetmenlerle iletişime geçti, sponsorlar aradı. Elbette İstanbul'un deneyiminden büyük ölçüde yararlandık, bazı konular hallolmuştu bile, örneğin çeviri yaptırılmamıza gerek kalmadı.

Grup giderek büyüdü, 'Aktivist katkısı aranıyor!' duyurusuna çok becerikli isimler katıldı, filmler geldi, afiş ve broşürler basıldı, dağıtıldı, duyurular yapıldı ve nihayet... perde!

Festivalde bir yandan görevli fotoğrafçı şapkasıyla, diğer yandan onun altındaki meraklı vatandaş şapkasıyla yer aldım. 11 Nisan perşembe akşamüstü ilk film gösterisi olan "Özgürlük Tohumları"ni izlemeye ve arkasından gelen açılış kokteyline yaklaşık 350 kişi katıldı. Umduğumuz ama beklemediğimiz bir rakam...

Takip eden üç gün boyunca salon hiç boş kalmadı. Birbiri ardına yirmi dört uyandırıcı film, dört söyleşi, iki dans gösterisi ve bir konser. Biz kişisel olarak ne kadar dikkatli davransak da dünya ekonomisinin tüketim dayalı olduğunu biliyoruz, değil mi? Gıdanın, suyun nasıl manipüle edildiğini, yalnızca çöpten beslenerek yaşamının mümkün olduğunu; gıda standartlarına göre üretilmeyen, yani diyelim ki çapı belli bir santimin altında yahut üstünde, rengi kataloga uygun olmayan gibi saçma sapan kriterlere uymayan besinin, ihtiyacı olanlara ulaştırılmak yerine çöpe atıldığını; tohumun bir meta haline getirilişini; tasarım

yapılırken uzun dayanmaya değil çabuk bozulmaya endekli tasarım yapıldığını, monokültür üretimin nasıl sonumuzu hazırladığını gördük. Doğa ve insan dostu tasarım ile okullarda çocukların daha başarılı, hastanelerde hastaların daha çabuk iyileştiğini, iş yerlerinde personelin daha verimli oluşunu izledik. Sürdürülebilir tarımla çöllerin yeşillenebileceğini, toprağın önemini, arıların inanılmaz hayatını öğrendik... Bu konuları söyleşilerle pekiştirdik.

Festivalde tamamen insana dayalı iki dans gösterisi ile bir de konser yer aldı. ODTÜ Çağdaş Dans Topluluğu ve Akdeniz Flamenko Topluluğu gözlerimizi, Deniz Yener Keleş yönetimindeki Polifonik Korolar Derneği Büyükler Korosu kulaklarımızı şenlendirdi.

Festival filmlerini izlerken çoğu zaman öfke yahut umutsuzluk hissettim. Üzerinde yaşadığımız tek geminin dibi nasıl

deliniyor ve sırf ekonomik güç için insanlar nasıl kendi kendini zehirliyor, kardeşlerini aç bırakıyor diye. Sonra etrafıma baktım. Çözüm bizde. Dünya üzerinde küçük arı kovanı gibi bir çok insan grubu noktaları var. Bu noktaları birleştirmek gerek. Yalnız değiliz ve doğa da yavaş yavaş insanın aklını başına getirecek, istese de istemese de. Doğa ana öyle güçlü ki. Biz onu kendi haline bıraktığımız anda toparlanacak. Yeter ki biz, onu kullanmayı değil, onunla birlikte yaşamayı öğrenebiliriz. Bunun için harekete geçebiliriz.

Kendi adıma ben bu festivalde izlediklerimden çok fazla bilgi edinmiş ve planlar yapmış olarak çıktım. Umuyorum tüm katılımcılar için de benim için olduğu kadar kafa açıcı olmuştur. Daha önce İsveç'te ve 3 yıldır da İstanbul'da yapılan festival, sonbaharda tekrarlanacak. Diyorum ki, bizi izlemeye devam edin...

Kafanızı Kaldırın!

Amatör Astronom - Özgür Cengiz
ozgurcengiz2008@hotmail.com

Amatör astronomi köşemizde, önümüzdeki sayıdan itibaren gözlem tavsiyeleri ve haberlerden başka, astronomiye yeni ilgi duyanlar için de yeni bir başlığımız olacak: Amatör Astronomun Galaksi Rehberi. Bu başlık altında sizlerden gelen soruların yanıtlarına da yer vermeye çalışacağız.

MAYIS GÖZLEM TAVSİYELERİ:

Yaklaşmalar: 7 Mayıs'ta Merkür-Mars, 12 Mayıs'ta Ay-Jüpiter, 23 Mayıs'ta Ay-Satürn, 27 Mayıs'ta Merkür-Jüpiter ve 28 Mayıs'ta ise Venüs-Jüpiter yakınlaşmaları yaşanacak.

Gezegenler: İç Güneş Sistemi gezegenleri olan Merkür, Venüs ve Mars; Mayıs ayı boyunca da Güneş doğrultusunda olduklarından izlenemeyebilirler. Mayıs ayı, Satürn gözlemi için çok ideal. Gün batımı ardından doğacak gezegen, tüm gece boyunca seyir imkanı sunacak. Jüpiter ise gün batımı ile birlikte batı ufkunda ancak 3 saat gözlemlenebilecek. Parlaklıkları 6 ve 8 kadir olan Uranüs ve Neptün, teleskoplarla bile mavi ve yeşil birer yıldız gibi gözlemlenebilirler.

Meteor Yağmuru: Mayıs Ayı boyunca, Eta Aquarids Kova takımyıldızı kaynaklı meteor yağmuru izlenecek. Özellikle 5 Mayıs'ta, saatte yaklaşık 10 meteor ile en yüksek yoğunluk derecesine ulaşacak.

Tutulumlar: Dünyadan sadece Avustralya ve Pasifik Okyanusu'ndan gözlenebilecek olan halkalı Güneş tutulması olayı 10 Mayıs tarihinde gerçekleşecek. 25 Mayıs'ta ise Amerika ve Afrika'dan seyredilebilecek yarı gölgeli Ay tutulmasını ise yine ülkemizden izlemek mümkün olmayacak.

3 Mayıs Dünya Uzay Günü: İlki 1997 yılında kutlanan Dünya Uzay Günü'nde, her yıl; rasathaneler ve üniversiteler bünyesinde bir çok toplantı ve etkinlik yapılıyor. Bu etkinliklerin amacı gençlere, uzayı, matematiği ve bilimi sevdirmek. Bu amaçla, Ankara Üniversitesi Rasathanesi'de de 3 Mayıs Cuma günü saat 19:30'da bir etkinlik düzenleyecek. Bu etkinliği tavsiye ederiz...

Herkes açık ve temiz gökyüzü dilekleriyle...

27 Mart'tan 27 Mayıs'a... DT Festivalleri Anadolu'yu Geziyor...

Mevcut sahnelerinin yanına son yıllarda giderek artan turneleri ve temsilini de ekleyen ve Anadolu'yu adım adım dolaşan Devlet Tiyatroları; 27 Mart-15 Kasım arasında 7 farklı şehirdeki "Festival Sezonu", birçok kültürün bir arada Anadolu insanıyla buluşmasına önayak oluyor. 27 Mart'ta Adana'da başlayan ve 15 Kasım'da Diyarbakır'da sona eren bu 7 Festival, 1949 yılında kurulan Devlet Tiyatroları'nın emekçilerinin inanılmaz enerjisi ile başarılıyor.

Sayılarla Devlet Tiyatroları'na bir bakalım;
23 şehir... 58 sahne... 19.463 koltuk,
Yılda 700 yurtiçi ve yurtdışı turne,
623 sanatçı, 421 teknik, 412 idari; 1456 kişilik kadrosuyla,
Yılda 2.000.000 seyirci...

15. Adana "Sabancı Uluslararası Tiyatro Festivali" (27 Mart-30 Nisan)

14 yılda, 66 ülke, 70 yabancı grup, Devlet Tiyatrosu, 32 özel tiyatro grubu ve oyunlarının katılımıyla 248 oyun ve 525 temsil sahnelenmiş durumda.

6. Konya "Bin Nefes Bir Ses Uluslararası Türkçe Tiyatro Yapan Ülkeler Festivali" (14-24 Nisan)

5 yılda, 35 ülkeden, 45 yabancı grup ve 12 Devlet Tiyatrosu ekibinin sergilediği 69 oyun ile 123 temsil sahnelenmiş durumda.

9. Ankara "Küçük Hanımlar-Küçük Beyler Uluslararası Çocuk Tiyatroları Festivali" (25-30 Nisan)

8 yılda, 67 yabancı ülkeden, 156 oyuna ev sahipliği yapmış olan festivalde 430 temsil sahne almış durumda.
Kukla, gölge oyunu, dans tiyatrosu, opera, bale, sokak tiyatrosu gibi farklı tür ve teknikleri kapsayan çocuk oyunları, çocuklara ve profesyonellere yönelik birbirinden farklı ve ilgi çekici atölye çalışmalarıyla renklenmekte.

12. Van "Akdamar Çocuk Ve Gençlik Tiyatroları Şenliği" (23 Nisan-12 Mayıs)

11 yılda, 241 oyun, 272 temsil gerçekleştirilmiş şenlikte. Van ve çevresindeki ilköğretim okulu çocuklarına yönelik, çocukların da içinde yer aldığı bir şenliktir.

14. Trabzon "Uluslararası Karadeniz Tiyatro Festivali" (1-15 Mayıs)

13 yılda, 124 ülkeden, 156 yabancı tiyatro grubunun yanı sıra 12 bölge tiyatrosunun katıldığı ve 168 farklı oyun, 212 temsilin sahne aldığı, ülkeler arasındaki barış, dostluk, kardeşliğin yaşatıldığı ve sanatın evrensel dili sayesinde pek çok ülkenin bir araya geldiği bir festival Karadeniz Tiyatro Festivali.

4. Antalya "Uluslararası Tiyatro Festivali" (17-30 Mayıs)

3 yılda, 13 yabancı ülkeden, seçkin tiyatro gruplarına ev sahipliği yapmış bir festival.

11. Diyarbakır "Orhan Asena Yerli Oyunlar Tiyatro Festivali" (28 Ekim-15 Kasım)

10 yılda, 44 Devlet Tiyatrosu ekibi ve 17 Özel Tiyatro grubunun sergilediği 83 oyun, 211 temsille deva meden festival, binlerce yıl boyunca pek çok uygarlığın yaşadığı, çok renkli bir kültürel dokuya sahip Mezopotamya Bölgesi'nin yeniden bir kültür sanat merkezi olması yolunda atılan adımlardan biri. tg/solfasol

DEVLET TİYATROLARI

Şenlikler Uluslararası Platforma Taşınacak!

2012
2013

MAYIS

ANKARA

Krem Karamel
(Ankara DT)

	Büyük Tiyatro	Cüneyt Gökçer Sahnesi	Şinasi Sahnesi	Küçük Tiyatro	Akün Sahnesi	Altındağ Tiyatrosu	İrfan Şahinbaş Sahnesi	Stüdyo Sahne	Oda Tiyatrosu	
01	Çarşamba	HÜRREM SULTAN	**NAR KOCAARSLINDA UFAKTEPEK ÖNEMELER	VENEDİK TACİRİ	BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ	BİR HİLAL UĞRUNA	CESARET ANA VE ÇOCUKLARI		NEHİR	01
02	Perşembe	HÜRREM SULTAN	NAR KOCAARSLINDA UFAKTEPEK ÖNEMELER	VENEDİK TACİRİ	BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ	BİR HİLAL UĞRUNA	CESARET ANA VE ÇOCUKLARI		NEHİR	02
03	Cuma	CYRANO DE BERGERAC	HÜRREM SULTAN	NAR KOCAARSLINDA UFAKTEPEK ÖNEMELER	VENEDİK TACİRİ	BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ	BİR HİLAL UĞRUNA	JERRY VE TOM	NEHİR	03
04	Cumartesi (M)					BİR HİLAL UĞRUNA	CESARET ANA VE ÇOCUKLARI			04
04	Cumartesi (S)	HÜRREM SULTAN	NAR KOCAARSLINDA UFAKTEPEK ÖNEMELER	VENEDİK TACİRİ	NİZİM HAKMETİN "MEMLEKETİMDEN İNSAN MANZARALARI"NEVİN ÖNERİ BİLE	BİR HİLAL UĞRUNA			NEHİR	04
05	Pazar (M)									05
05	Pazar (M)	CYRANO DE BERGERAC				BİR HİLAL UĞRUNA		JERRY VE TOM		05
06	Pazartesi									06
07	Salı	AŞK HASTASI	FOSFORLU CEVRİYE	*AKLIMDAKI KADINLAR	*İSTANBUL EFENDİSİ	33 VARYASYON	SİNEK KADAR KOÇAM OLSUN BAŞIMDA BULLUNSON	JERRY VE TOM	NEHİR	07
08	Çarşamba		FOSFORLU CEVRİYE	AKLIMDAKI KADINLAR	İSTANBUL EFENDİSİ	33 VARYASYON	SİNEK KADAR KOÇAM OLSUN BAŞIMDA BULLUNSON	CESARET ANA VE ÇOCUKLARI	NEHİR	08
09	Perşembe		FOSFORLU CEVRİYE	AKLIMDAKI KADINLAR	İSTANBUL EFENDİSİ	33 VARYASYON	SİNEK KADAR KOÇAM OLSUN BAŞIMDA BULLUNSON	CESARET ANA VE ÇOCUKLARI	NEHİR	09
10	Cuma	AŞK HASTASI	FOSFORLU CEVRİYE	AKLIMDAKI KADINLAR	İSTANBUL EFENDİSİ	33 VARYASYON	SİNEK KADAR KOÇAM OLSUN BAŞIMDA BULLUNSON	JERRY VE TOM	NEHİR	10
11	Cumartesi (M)			AKLIMDAKI KADINLAR	İSTANBUL EFENDİSİ	33 VARYASYON	SİNEK KADAR KOÇAM OLSUN BAŞIMDA BULLUNSON	CESARET ANA VE ÇOCUKLARI		11
11	Cumartesi (S)		FOSFORLU CEVRİYE	AKLIMDAKI KADINLAR	İSTANBUL EFENDİSİ	33 VARYASYON	SİNEK KADAR KOÇAM OLSUN BAŞIMDA BULLUNSON	JERRY VE TOM	NEHİR	11
11	Pazar (M)									11
12	Pazar (M)	AŞK HASTASI		AKLIMDAKI KADINLAR	İSTANBUL EFENDİSİ	33 VARYASYON		JERRY VE TOM		12
13	Pazartesi									13
14	Salı	KERBELÂ	CYRANO DE BERGERAC	AKLIMDAKI KADINLAR	BEN ÖDÜYORUM	NİZİM HAKMETİN "MEMLEKETİMDEN İNSAN MANZARALARI"NEVİN ÖNERİ BİLE	*KANLI NİGAR	JERRY VE TOM	KREM KAMEL	14
15	Çarşamba		CYRANO DE BERGERAC	AKLIMDAKI KADINLAR	BEN ÖDÜYORUM	BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ	KANLI NİGAR	YASTIK ADAM	KREM KAMEL	15
16	Perşembe		CYRANO DE BERGERAC	AKLIMDAKI KADINLAR	BEN ÖDÜYORUM		KANLI NİGAR	YASTIK ADAM	KREM KAMEL	16
17	Cuma	*TAHSİS	CYRANO DE BERGERAC	AKLIMDAKI KADINLAR	BEN ÖDÜYORUM	BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ	KANLI NİGAR	JERRY VE TOM	KREM KAMEL	17
18	Cumartesi (M)			AKLIMDAKI KADINLAR	BEN ÖDÜYORUM		KANLI NİGAR	YASTIK ADAM		18
18	Cumartesi (S)		CYRANO DE BERGERAC	AKLIMDAKI KADINLAR	BEN ÖDÜYORUM	NİZİM HAKMETİN "MEMLEKETİMDEN İNSAN MANZARALARI"NEVİN ÖNERİ BİLE	KANLI NİGAR	JERRY VE TOM	KREM KAMEL	18
19	Pazar (M)									19
19	Pazar (M)	KERBELÂ		AKLIMDAKI KADINLAR			KANLI NİGAR	JERRY VE TOM		19
20	Pazartesi									20
21	Salı									21
22	Çarşamba									22
23	Perşembe									23
24	Cuma									24
25	Cumartesi (M)									25
25	Cumartesi (S)									25
26	Pazar (M)									26
26	Pazar (M)									26
27	Pazartesi									27
28	Salı									28
29	Çarşamba									29
30	Perşembe									30
31	Cuma									31

*D.O.B.

**PRÖMİYER
**BURSA DT

*ŞİNASI DT

*DİYARBAKIR DT

Okumuş İşçi Soruyor

Yedi kapılı Teb şehrini kuran kim?
Kitaplar yalnız kralların adını yazar.
Yoksa kayaları taşıyan krallar mı?
Bir de Babil varmış boyuna yıkılan,
kim yapmış Babil'i her seferinde?
Yapı işçileri hangi evinde oturmuşlar
altınlar içinde yüzen Lima'nın?
Ne oldular dersin duvarcılar Çin Seddi bitince?
Yüce Roma'da zafer anıtları dikenler?
Sezar kimleri yendi de kazandı bu zaferleri?
Yok muydu saraylardan başka oturacak yer
dillere destan olmuş koca Bizans'ta?
Atlantis'te, o masallar ülkesinde bile,
boğulurken insanlar uluyan denizde bir gece yarısı,
bağırıp imdat istedilerdi kölelerinden.

Hindistan'ı nasıl aldıydı tüysüz İskender?
Tek başına mı aldıydı orayı?
Nasıl yendiydi Galyalıları Sezar?
Bir ahçı olsun yok muydu yanında onun?
İspanyalı Filip ağladı derler
batınca tekmil filosu.
Ondan başkası acaba ağlamadı mı?
Yedi Yıl Savaşı'nı ikinci Frederik kazanmış ha?
Yok muydu ondan başka kazanan?

Kitapların her sayfasında bir zafer yazılı.
Ama pişiren kimler zafer aşını?
Her adımda fırt demiş fırlamış bir büyük adam.
Ama ödeyen kimler harcanan paraları?

İşte bir sürü olay sana.
Ve bir sürü soru.

Bertolt Brecht (çeviri: A.Kadir)

Desen: The Public Studio, Kanada